ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ,

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ

ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ,

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

Ἐν Ἀθήναις

„ Δοκεῖ δέ μοι ἄξια γραφῆς εἶναι ταῦτα μάλιστα, ἐκόσα
„ ἀναταμούντα ἔστι τοῖσιν ἰητροῖσιν, ἐπίκαιρα ἰόντα εἰδέναι „.
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ. Περὶ διαίτης ὀξέων.

ΤΟΜΟΣ Α'. 1862. ΤΕΥΧΟΣ Δ'.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΤΕΥΧΕΙ ΤΟΥΤΩι ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Α'. ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ· 35 Περὶ τοῦ κυανίζοντος πύου. Β'. ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.—36. Περὶ τῆς μονιμοποιήσεως τῶν λαρυγγοσκοπικῶν εἰκόνων διὰ τῆς φωτογραφίας (Μετὰ εἰκονογραφιῶν). — [27] Περὶ διαγνώσεως τῶν καρδιακῶν παθήσεων. [Σ. κ. τ.]. Γ'. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ· 37. Περὶ ἐγχειρήσεων ὑπὸ τὸ περιόστεον. — 38. Περὶ ἀναθεραπείας τῶν κακῶς τεθεραπευμένων καταγμάτων. — 39. Περὶ θεραπείας τῆς κωφώσεως καὶ τῶν νευρικῶν ἤχων τῶν ὤτων δι' ἐνέσεως ἀερίων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὖς.—40. Περὶ νέας τινὸς ἀναισθητικῆς μεθόδου. Δ'. ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ· 41. Περὶ δυστοκιῶν ἐξ ὑπερπληρώσεως τῆς οὐροδόχου κύστεως τοῦ ἐμβρύου. Ε'. ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ· 43. Περὶ τῆς ἐξ ἰωδίου καχεξίας (Jodismi constitutionalis). — 44. Περὶ τοῦ κηκιδικοῦ ὀξέος (Acidi gallici) καὶ τῆς θεραπευτικῆς αὐτοῦ ἐνεργείας· ὑπὸ Ξ. Λάνδερερ. — 45. Περὶ τοῦ αὐθιγενοῦς (in statu nascendi) ἀνθρακικοῦ σιδήρου.—46. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἰωδοφορμίου (Jodoform) ὡς ἀντισηπτικοῦ καὶ ἀντιμιασματικοῦ· ὑπὸ Ξ. Λάνδερερ.

ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ.

35. Περὶ τοῦ κυανίζοντος πύου.

Τὸ κυανοῦν χρῶμα τοῦ πύου ἀπεδόθη ὑπό τινων εἰς τὴν μετ' αὐτοῦ πρόσμιξιν παντοίων οὐσιῶν. Οὕτως ὁ μὲν Κ. *Persoz* θεωρεῖ ὡς αἴτιον τοῦ κυανοῦ τούτου χρώματος τὸ βερολίνειον Κυανοῦν, ὅπερ, κατ' αὐτόν, παράγεται ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ πύου ἐπὶ τὸ ἐν τοῖς ἐπιδέσμοις ὀξείδιον τοῦ σιδήρου. Τὴν δοξασίαν ταύτην ἠσπάσατο καὶ ὁ Κ. *Dumas*, ἀποδοὺς εἰς αὐτόματον σύστασιν βερολινείου Κυανοῦ τὸ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας διαρκέσαν κυανοῦν χρῶμα τοῦ πύου, ὅπερ προήρχετο ἔκ τινος καύματος, ἐπενεχθέντος ἐκ καυστικοῦ καλίου. Ἀλλ' ὁ Κ. *Conté*, ἐξετάσας κυανοπράσινόν τινα ὕλην, προερχομένην ἐκ καρκινώματος τοῦ μαστοῦ, διημφισβήτησε τὴν ἀλήθειαν τῆς θεωρίας ταύτης, ἀποδείξας, ὅτι λινοῦν ὀθόνιον, ἐμβαπτισθὲν εἰς διάλυσιν ἀγοραίου θειϊκοῦ ὑπωξειδωμένου σιδήρου καὶ τεθὲν εἰς ἐπαφὴν μετὰ πύου, ἐγένετο μέλαν, ἐνῷ ἕτερον λινοῦν ὀθόνιον, φέρον μόνον τὸν μετὰ τῆς πλυντικῆς, ἢ *στακῆς* κονίας προσμεμιγμένον σίδηρον, ἐχρώσθη οὕτω κυανοπρασίνως, ὡς τὸ ἐπὶ τῆς καρκινωματώδους ἐκείνης πληγῆς. Ὁ Κ. *Bérard* ὁμογνωμονεῖ κατὰ τοῦτο μετὰ τοῦ Κ. *Conté*, φρονεῖ ὅμως, ὅτι δὲν εἶναι ὅλως ἀπίθανον, ὅτι ἡ κυανῆ χρῶσις προέρχεται ἐνίοτε ἐξ ὀργανικῆς τινος βαφῆς. Ὁ δὲ Κ. *Pétrequin*, ἀποδεχόμενος καὶ αὐτὸς τὴν δοξασίαν τοῦ *Conté*, θεωρεῖ προερχόμενον τὸ κυανοῦν ἐκεῖνο χρῶμα ἐκ καγκαμίνου Κυανοῦ (Lacmus).

Ὁ Κ. *Weiss* ἐδημοσίευσε τρεῖς ἐνταῦθα ἀναγομένας παρατηρήσεις τοῦ Κ. *Sédillot*, ἀλλ' ἀπέσχετο τοῦ ν' ἀποφήνῃ τὴν περὶ τῆς φύσεως τοῦ φαινομένου γνώμην αὐτοῦ. Ἡ πρώτη τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. *Weiss* δημοσιευθεισῶν περιπτώσεων ἀναφέρεται εἰς ἐξαίρεσιν σαρκοκήλης, μεθ' ἣν τὸ ἐπὶ τοῦ τραύματος λινοῦν ὀθόνιον ἐχρώζετο γλαυκὸν ὑπὸ τοῦ ἐκρέοντος ἰχῶρος, ὅστις ἦν ὑδαρὴς καὶ περιεῖχεν ὀλίγους μόνον κυττάρους πύου. Ἡ δευτέρα περίπτωσις ἀναφέρεται εἰς ἀκρωτηριασμὸν κατὰ τὸ σκέλος, μεθ' ὃν διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἡ κυανῆ χρῶσις τοῦ πύου. Ἡ τρίτη περίπτωσις ἀναφέρεται εἰς καθαίρεσιν καρκινώματος τοῦ μαστοῦ. Ὁ Κ. *Sédillot*, παρατηρήσας, ὅτι, ἐφ' ὅσον διήρκεσεν ἡ κυανῆ χρῶσις τοῦ πύου παρὰ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ χειρισθεῖσιν, οὐδόλως μετεβλήθη ἡ κατάστασις αὐτῶν, παρεδέξατο, ὅτι τὸ κυανοῦν χρῶμα συνίσταται ἐκτὸς τῶν πυορροούντων.

τραυμάτων. Τὴν δοξασίαν ταύτην ἐνίσχυσε καὶ ἡ παρατήρησις, ὅτι τὰ ἀπωτέρω τῶν τραυμάτων μέρη τῶν ἐπιδέσμων ἦσαν βαθύτερον κεχρωσμένα, ἡ δὲ τῆς χρώσεως ἔνστασις δὲν ἐφαίνετο ἀνάλογος πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ ἐκρέοντος πύου. Ἐπιθάνωσε δὲ τὴν δοξασίαν ταύτην τοῦ Κ. *Sédillot* καὶ τὸ ἐξῆς πείραμα· διαβραχέντες λινοῖ ἐπίδεσμοι διὰ πύου, ἢ δι' ὀρροῦ αἵματος καὶ ἐπιτεθέντες εἶτα ἐπὶ φλεγμαίνοντος δέρματος, ἐκαλύφθησαν διὰ κομμιωτοῦ (Taffet), ὅπως οὕτως ἐμποδισθῇ ἡ ἐξάτμισις. Μεθ' ἡμέρας δὲ πέντε οἱ ἐπίδεσμοι ἐκεῖνοι εὑρέθησαν κυανοῖ. Ἡ οὐσία, ἐξ ἧς μετεδόθη αὐτοῖς τὸ κυανοῦν χρῶμα, ἦν διαλύσιμος εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐγίνετο διὰ μὲν τῶν ὀξέων μηλίνη, διὰ δὲ τῆς ἀμμωνίας καὶ αὖθις κυανῆ. Ὁ Κ. *Sédillot*, ἀποδοκιμάζων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐρευνῶν τοῦ Κ. *Fée*, τὴν δοξασίαν τῶν φρονούντων, ὅτι τὸ κυανοῦν χρῶμα τοῦ πύου προέρχεται ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ δῆθεν παρουσίας μικροσκοπικῶν μυκητίων, ἀποδίδει τὴν χρῶσιν ταύτην εἰς ἰδιάζουσάν τινα χημικὴν ἐπίδρασιν. Ὁ *Roucher* καὶ ὁ *Hepp* παρήγαγον τὴν χρωστικὴν ἐκείνην οὐσίαν ἐπὶ ἐπιδέσμων, οὓς εἶχον τηρήσει ὑπὸ ὑελίνους κώδωνας καὶ ἐν θερμοκρασίᾳ 26°—30° Κ. Ἀπέδειξε δὲ ὁ Κ. *Roucher* τὴν ταυτότητα τῆς τε χρωματιστικῆς ἐκείνης οὐσίας καὶ τῆς ἐπὶ πυορρόουσῶν ἐπιφανειῶν συνιζαμένης. Ἡ ὑπὸ τοὺς ὑελίνους κώδωνας συσσᾶσα χρωματιστικὴ οὐσία ἦν εὐδιάλυτος εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, ἧττον δὲ εἰς τὸ οἰνόπνευμα, τὸν αἰθέρα καὶ τὸ χλωριοφόρμιον. Διὰ τῶν ὀξέων ἐγίνετο ὠχρῶς ῥοδίζουσα, διὰ δὲ τῶν ἀλκαλίων ἐπανεκτᾶτο τὸ κυανοπράσινον αὐτῆς χρῶμα. Ὥστε ὁ Κ. *Roucher*, βλέπων τὴν ὁμοιότητα ταύτην τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς χρωματιστικῆς ταύτης οὐσίας καὶ τοῦ καγκαμίνου κυανοῦ, ὑπετόπησεν, ὅτι αὕτη εἶναι φυτικῆς φύσεως. Εἰς τὴν διάλυσιν τῆς οὐσίας εὗρον οἱ Κ.Κ. *Roucher* καὶ *Hepp* μικροσκοπικά τινα στρόγγυλα σωμάτια, προσόμοια πρὸς τὰ τοῦ πύου πυρήνια. Τὰ σωμάτια ταῦτα θεωρεῖ ὁ Κ. *Chalvet* ὡς ὄντα φύσεως φυτικῆς καὶ δεκτικὰ βλαστήσεως. Οἱ δὲ Κ.Κ. *Verdal* καὶ *Robin*, ἐξετάσαντες χημικῶς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος οὐσίαν, ἀπεφήναντο, ὅτι αὕτη εἶναι ἡλλοιωμένον χόλινον (Biliverdin). Ὁ Κ. *Delore*, ὑποβαλὼν ἐπίσης αὐτὴν εἰς χημικὴν ἐξέτασιν, τὴν θεωρεῖ ὡς ἡλλοιωμένην αἱματίνην. Ὁ Κ. *Coutaret*, ἀποκλύσας ἐκ τοῦ πύου δι' ὕδατος τὴν χρωματιστικὴν οὐσίαν καὶ προσθεὶς εἰς τὴν διάλυσιν μικρὸν οἰνοπνεύματος, διήθησεν εἶτα αὐτὴν καὶ συνετάραξε τὸ ἐπὶ τοῦ ἠθμοῦ ἀφύλισμα μετὰ χλωριοφορμίου, τὸ ὁποῖον ἀπολείπει τὴν χρωματιστικὴν οὐσίαν ἐν εἴδει κόνεως. Ἡ ἐν τῷ αἰθέρι διάλυσις τῆς οὐσίας ταύτης εἶναι πρασίνη, ἡ δ' ἐν τῷ ὕδατι κυανῆ. Ὁ Κ. *Chalvet* εὗρεν ἀληθεῖς ἁπάσας ταύτας τὰς παρατηρήσεις, προσθέτει ὅμως, ὅτι ἡ ἐν καθαρῷ, ἢ ἀλκαλικῷ ὕδατι διάλυσις τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος οὐσίας φαίνεται κυανοπράσινος, ἡ δ' ἐν τῷ αἰθέρι τῶν χημείων (τῷ συνήθως ἐμπεριέχοντι μικρὸν θειϊκοῦ ὀξέος) τὸ μὲν πρῶτον φαίνεται ἠπίως ροδίζουσα, εἶτα δὲ γίνεται πράσινος ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ φωτός. Ἐντεῦθεν εἰκάζει ὁ Κ. *Chalvet*, ὅτι ἡ κυανῆ χρωματιστικὴ οὐσία εἶναι τροποποίησις τῆς πρασίνου. Παρετήρησε δὲ ὁ συγγραφεὺς οὗτος τὸ κεχρωσμένον πῦον ἐν ταῖς ἑξῆς περιπτώσεσι. Ἐπὶ τοῦ θώρακος φυματιώσης τινὸς γυναικὸς προσεβλήθη ἐκδόριον, τὸ δ' ἐξ αὐτοῦ ἕλκος ἐπυορρόει δαψιλῶς. Ὅτε δὲ τὸ ἐκρέον πῦον ἐγένετο ἰχωρῶδες καὶ διέβρεχε τὸν ἐπίδεσμον, ἐκαλύπτετο οὗτος ὑπὸ κυανῶν καὶ πρασίνων κηλίδων. Ἀλλ' ἀφοῦ ἡ πάσχουσα ἤρχισεν, ἐπὶ τῇ παραγγελίᾳ τοῦ ἰατροῦ, ἵνα ἐπιπάσσῃ ἐπὶ τοῦ πυορροοῦντος ἕλκους ἄμυλον, δὲν ἀνεφάνησαν πλέον αἱ κηλίδες ἐκεῖναι. Ὁ Κ. *Chalvet* ἀναφέρει καὶ ἑτέραν περίπτωσιν, τὴν ἑξῆς· τραῦμά τι ἐξ ἀκρωτηριασμοῦ, ὃν περὶ τὰ μέσα τῆς συνουλώσεως, ἔβλυζεν ὑποπράσινόν τι ῥευστὸν, ἀπολεῖπον ἐπὶ τῶν ἐπιδέσμων (οἵτινες ἐπετίθεντο διάβροχοι διὰ ψυχροῦ ὕδατος) κηλίδας κυανᾶς. Ἐφαίνετο δὲ ἡ χρωματιστικὴ ὕλη προσιζηκυῖα ἐπὶ λίαν σμικρῶν πυρηνίων, ἀνθισταμένων εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος. Κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν παρετηρήθη κυανῆ χρῶσις. Ἡ τρίτη τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. *Chalvet* ἀναφερομένων περιπτώσεων ἔχει ὡς ἑξῆς· παῖς τις δωδεκαέτης ἔπαθε κατὰ θάτερον τῶν κάτω αὐτοῦ ἄκρων ἐκτεταμένον καῦμα, ἐφ' οὗ ἐπεπάσσετο ἄμυλον, θειϊκὴ κινίνη καὶ δέφιον (Tanninum). Μετὰ δὲ μῆνας δύω καὶ ἥμισυν ἀπὸ τῆς καύσεως τὸ πῦον ἐγένετο λίαν ὑδαρὲς καὶ ἤρξατο ν' ἀπολίπῃ ἐνιαχοῦ τῶν ἐπιδέσμων πρασίνους καὶ κυανᾶς κηλίδας. Ἔκτοτε ἐπεδεῖτο τὸ τραῦμα δι' ἐπιδέσμων ἐμβεβρεγμένων εἰς ψυχρὸν ὕδωρ. Τὴν ἐπιοῦσαν δὲ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τὸ πρῶτον περιεβλήθη τοιοῦτος ἐπίδεσμος, εὑρέθη οὗτος καθ' ὁλοκληρίαν κεχρωσμένος πρασίνως καὶ κυανῶς, ἀλλὰ τὸ μὲν κυανοῦν χρῶμα ἦν τὸ ἐπικρατοῦν, τὸ δὲ πράσινον παρετηρεῖτο μόνον κατὰ τὴν περιφέρειαν μεγάλων κυανῶν κηλίδων. Ἡ κατάστασις αὕτη ἐξηκολούθησεν ἐπὶ δύω ἡμέρας· εἶτα δὲ, ἀκριβεστέρας ἐξετάσεως γενομένης, εὑρέθη, ὅτι τὸ προσφάτως ἐκρέον πῦον, ἦν ὅλως ἄχρουν, ὅτι ἡ χρωστικὴ ὕλη ἦν διανενεμημένη ἐπὶ τοῦ ἐπιδέσμου κατὰ μεγάλας κηλίδας καὶ ἐφαίνετο διαδιδομένη ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν περιφέρειαν. Εἰς χωρία δὲ, καθ' ἃ ἡ ἐπιδερμὶς ἐφαίνετο κυανῆ, διεγνώσθη εὐκόλως, ὅτι εἶχε μεταδοθῆ τὸ κυανοῦν χρῶμα ἐκ τῶν ὀθονίων τοῦ ἐπιδέσμου. Ἐντεῦθεν ἐθεωρήθη ἡ χρῶσις ἐκείνη

ὡς προερχομένη ἐκ Κρυψιγάμου τινός, ἑπομένως ἐγένετο τοπικὴ χρῆσις γαλακτώματος, συνεστηκότος ἔκ τινων σταγόνων ἐλαίου τερεβινθίνου, 2 ℥ θειικοῦ ψευδαργύρου (Zinci sulphurici) καὶ 5 περίπου ℔ ὕδατος. Μετὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ γαλακτώματος τούτου ἐξέλιπεν ἐντελῶς ἡ χρῶσις τῶν ἐπιδέσμων, μὴ ἀναφανεῖσα πλέον ἐφ' ὅσον ἐγίνετο χρῆσις τοῦ μνησθέντος γαλακτώματος. Ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας εἴκοσι, διακοπείσης τῆς χρήσεως αὐτοῦ καὶ ἐπιτεθέντος ἠλαιωμένου λινοῦ ὀθονίου, ἀνεφάνη καὶ αὖθις τὴν ἐπιοῦσαν κηλὶς κυανοπράσινος. Ἐπαναληφθέντος δ' ἐκ νέου τοῦ γαλακτώματος, ἐξέλιπε καὶ πάλιν ἡ χρῶσις τῶν ἐπιδέσμων, ἀνεφαίνετο δὲ μόνον ἐν τοῖς χωρίοις ἐκείνοις, ὧν δὲν ἐφήπτετο ἡ τοῦ θειϊκοῦ ψευδαργύρου διάλυσις. Ὁ Κ. *Chalvet* παρετήρησε προσέτι, ὅτι, μετενεγκὼν τοὺς κεχρωσμένους ἐπιδέσμους εἰς ἑτέραν αἴθουσαν τοῦ νοσοκομείου, ὅπως ἐκεῖ ἐξετάσῃ αὐτούς, μετέδωκεν εἴς τινα τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ κατακειμένων ἀῤῥώστων τὰς πρὸς παραγωγὴν τοῦ φαινομένου τούτου συνθήκας· δέκα δηλονότι ἡμέρας μετὰ τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ ἐξέτασιν τῶν ἐπιδέσμων συνέβη τὸ αὐτὸ φαινόμενον ἐπί τινος χειρουργικοῦ ἀσθενοῦς, χειρισθέντος πρὸ τριῶν ἑβδομάδων καὶ οὗ ἡ κατάστασις οὐδὲν ἄξιον ἰδιαζούσης μνείας ἐδείκνυεν. Ἡ χρῆσις τῶν ψυχρῶν ἐπιθεμάτων ἐπηύξανε τὴν παραγωγὴν τῆς χρωστικῆς οὐσίας, ἡ δ' ἐφαρμογὴ τῆς τοῦ ψευδαργύρου διαλύσεως κατέπαυεν αὐτήν. Ἡ τετάρτη τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. *Chalvet* ἀναφερομένων περιπτώσεων ἔχει ὡς ἕπεται· ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐν ᾗ κατέκειτο ὁ προειρημένος ἄῤῥωστος, παρετηρήθη μεθ' ἡμέρας τρεῖς ἀπὸ τῆς ἐξαφανίσεως τῆς ἐπ' αὐτοῦ παραγομένης χρωστικῆς οὐσίας ἡ αὐτὴ κυανοπράσινος χρῶσις τῶν ἐπιδέσμων ἐφ' ἑπταετοῦς τινος κοραΐου, ἔχοντος συρίγγιον κατὰ τὴν παρωτίδα, ἀναφύον ἤδη κεγχρώδη σαρκοφυήματα καὶ βλύζον μόνην λύμφην, οὐδαμῶς δὲ σίελον, οὐδὲ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν μάσησιν. Τὰ κεχρωσμένα λινᾶ ὀθόνια ἐπέδρων καὶ ἐνταῦθα οὐδετέρως, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν περιπτώσεων. Ἡ ἐμφάνισις τῆς χρωστικῆς οὐσίας ἔπαυσεν αὐτομάτως τὴν τετάρτην ἡμέραν. Κατὰ τὴν πέμπτην περίπτωσιν παρετηρήθη ἡ κυανῆ χρῶσις τῶν ἐπιδέσμων ἐπὶ τριετοῦς θήλεος παιδίου, κατακειμένου παρὰ τῇ προαναφερθείσῃ ἀσθενεῖ καὶ φέροντος παλαιὸν καὶ ἤδη συνουλούμενον τραῦμα. Ἀπέβη δὲ καὶ ἐνταῦθα ἀνυσιμωτάτη ἡ τοῦ θειϊκοῦ ψευδαργύρου διάλυσις.

Ἐν ταῖς ἀναφερθείσι τρισὶ περιπτώσεσιν, ἐκτὸς τῶν ὁποίων οὐδεμία ἄλλη παρετηρήθη, ἔβλυζον τὰ πρὸς τὴν ἴασιν βαίνοντα ἕλκη λύμφην πολλὴν, ἥτις, ἐξεταζομένη ἐπὶ τῶν ἐπιδέσμων, ἐφαίνετο ἀποβαλοῦσα τὴν ἀλκαλικότα αὐτῆς, ὡς ἐπιδρῶσα ὑποξέως· ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ λύμφη ἐκείνη ἦν ῥευστὸν, ἐπιτήδειον πρὸς ἀνάπτυξιν μικροσκοπικῶν φυτικῶν ὀργανισμῶν. Ἡ χρωστικὴ ὕλη εἶναι, κατὰ τὸν Κ. *Chalvet*, λίαν εὐδιάλυτος εἰς τὸ ὕδωρ, ἧττον δὲ εἰς τὸ οἰνόπνευμα, τὸν αἰθέρα καὶ τὸ χλωριοφόρμιον. Ἐν οὐδετέροις καὶ ἀλκαλικοῖς ῥευστοῖς διαμένει κυανῆ ἡ χρωστικὴ ὕλη, προστιθεμένου δὲ ὀξέος τινὸς, γίνεται ξανθόχρους, ὡς καὶ τὸ καγκάμινον Κυανοῦν. Τῇ προσθήκῃ ἀλκαλίων ἐπανήκει τὸ κυανοῦν χρῶμα. Κέκτηται δὲ ἡ ὕλη αὕτη ἐπίσημον χρωστικὴν δύναμιν, ἀνθισταμένην εἰς τὴν ἐπίδρασιν ἰσχυρῶν ὀξέων πολλῷ ἔλαττον, ἢ ἡ ἐν τῇ χολῇ χρωστικὴ ὕλη. Τὰ ὀξέα οὐδαμῶς τροποποιοῦσι τὴν διαλυτικότητα αὐτῆς, ὅπερ, κατὰ τὸν Κ. *Rouchet*, ἐνδεικνύει τὴν φυτικὴν αὐτῆς φύσιν. Τὸ ἡλικὸν φῶς ἀμυδροῖ τὸ χρῶμα τῶν διὰ τῆς ὕλης ταύτης διαβρόχων ἐπιδέσμων. Ὁ Κ. *Chalvet* οὐδέποτε εἶδε τὴν χρωστικὴν ὕλην γινομένην βαθύξανθον, καθ' ἃ διαβεβαιοῖ ὁ Κ. *Hiffelsheim*. Παρετήρησε δὲ τοῦτο ἐπὶ μόνης τῆς ἀρχικῶς ξανθοπρασίνου ὕλης. Διὰ ταῦτα πάντα παρεδέξατο ὁ Κ. *Chalvet*, ὅτι τὸ πράσινον καὶ κυανοῦν χρῶμα τοῦ πύου προέρχεται ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ παρουσίας κρυψιγάμων ὀργανισμῶν (ἐκ τοῦ εἴδους τῆς *Φυκιδίδος* [*Palmelae*]).

Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου πραγματεύεται ἐν τῇ « *Oesterreichische Zeitschrift für praktische Heilkunde* » ὁ Κ. *Güntner*. Παρατηρήσας, λέγει, ἀπό τινων ἐτῶν, ὅτι ἐνίοτε ἐκ τοῦ πύου χρώνυνται κυανοῖ οἱ ἐπίδεσμοι (χωρὶς ὅμως τοῦτο νὰ παρατηρῆται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ μόνης τῆς διαπυήσεως τῶν μυῶν καὶ ὀστῶν, ὡς τινες ἰσχυρίζονται) κατώρθωσε μόλις κατὰ τὰς ἑξῆς δύω περιπτώσεις ἵνα πορισθῇ ἀρκοῦσαν πρὸς χημικὴν ἐξέτασιν χρωστικὴν ὕλην· 1) γυνή τις, 29 ἐτῶν, εἶχεν ἀπὸ πενταετίας ἤδη κατὰ τὴν ἑτέραν κνήμην ἕλκος, καθικνούμενον μέχρι τῶν μυῶν, μὴ συνουλούμενον ἐντελῶς, μεγεθυνόμενον δὲ τάχιστα ὁσάκις ἡ πάσχουσα ἐκινεῖτο πλέον τοῦ συνήθους. Τὸ περὶ τὸ ἕλκος δέρμα καὶ ὁ ὑπὸ τὸ δέρμα συνδετικὸς ἱστὸς ἦσαν ἐπισήμως ὑπερτραφῆ ὡς ἐκ τῶν συχνῶν ἐκζεμάτων. Ὅτε ἡ πάσχουσα προσῆλθεν πρὸς τὸν Κ. *Güntner* τὸ ἕλκος ἦν ἐγγὺς τοῦ νὰ συνουλωθῇ ἐντελῶς, ἀλλὰ περὶ αὐτὸ ἐνίστατο καὶ αὖθις ἐρυσίπελας μετὰ λυμφαγγειτιδος καὶ λυμφαδενίτιδος, τὸ δὲ ἀναδιδόμενον πῦον, ὅπερ ἦν ὀλίγον καὶ ὑδαρέστατον, μετέδιδεν εἰς τὰ ἐπιδεσμικὰ ὀθόνια ὠραῖον κυανοῦν χρῶμα· 2) ἐπί τινος ἀνδρὸς, ἐτῶν 45, παθόντος θλάσμα κατὰ τὴν ἑτέραν χεῖρα, ἐνέστη κατὰ τὸν τένινον ὑμένα τοῦ θλασθέντος γυίου φλεγμονὴ, ἐπινειμαμένη ὁλόκληρον τὴν χεῖρα. Κατασχασθέντος δὲ ἀρειδῶς τοῦ πεπονθότος ἄκρου, ἐπῆλθον μεθύστεροι (se-

cundariae) αἱμορραγίαι ἐκ τοῦ κατὰ βάθος παλαμικοῦ τόξου, ἐπενεγκοῦσαι ἐπίσημον ἀτονίαν. Περὶ τὸ τέλος τῆς ἰάσεως παρετηρήθη, ὅτι ἐχρώζοντο ὑποκύανα τὰ ἐπιδεσμικὰ ὀθόνια ἔκ τινος ὑδαροῦς καὶ ὑποξάνθου πύου, ἀναδιδομένου πιθανῶς ἐκ τοῦ βάθους συριγγώδους τινὸς ἕλκους, οὐχὶ δὲ ἐκ τῶν ἐμβληθεισῶν ἀμυχῶν. Ἐξετάσας τὴν ἐν τῷ πύῳ ἐκείνῳ χρωστικὴν ὕλην ὁ Κ. *Cüntner*, εὗρεν, ὅτι τὸ ὕδωρ ἐξέπλυνεν αὐτὴν ἐντελῶς ἀπὸ τῶν ὑπ' αὐτῆς ζωηρῶς κεχρωσμένων γλαυκοχρόων ἐπιδεσμικῶν ὀθονίων. Τὸ ἔκπλυμα τοῦτο ἀντέδρα ἀλκαλικῶς. Βράσας δὲ αὐτὸ ὁ Κ. *Güntner*, παρετήρησεν, ὅτι αἱ μὲν ἐν αὐτῷ λευκωματικαὶ ἑνώσεις κατεβυθίσθησαν, ἡ δὲ χρωστικὴ ὕλη διέμεινεν ἀναλλοίωτος. Τῇ προσθήκῃ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος ἐγένετο ῥοδόχρουν τὸ κυανοῦν ἔκπλυμα, τῇ δὲ προσθήκῃ νιτρικοῦ ὀξέος, κίτρινον. Τὸ ἀναθυμιώμενον νιτρικὸν ὀξὺ ἔχρωσε διαφόρως τὰ διάφορα τοῦ ῥευστοῦ στρώματα, τουτέστι τὰ μὲν ἀνώτατα, ὑπερυθρόξανθα, τὰ δὲ μετ' ἐκεῖνα, βαθύξανθα, τὰ δὲ κατώτατα, φαιά. Προστεθέντος καλίου, τὸ ῥευστὸν ἐγένετο πάραυτα ξανθὸν, διατηρῆσαν τὸ χρῶμα τοῦτο καὶ μετὰ τὴν προσθήκην νιτρικοῦ ὀξέος. Προστιθεμένου χλωρίου, ἐλευκαίνετο τὸ ῥευστόν. Ἐὰν δὲ διέμενεν ἀποτεθειμένον δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, ἢ, ἀνακινούμενον μετ' ἀέρος, συνεμιγνύετο μετ' αὐτοῦ, ἠφανίζετο τὸ κυανοῦν αὐτοῦ χρῶμα; μὴ ἐπανῆκον πλέον οὔτε διὰ τῆς προσθήκης τῶν ὀξέων, οὔτε διὰ τῆς τῶν ἀλκαλίων, οὔτε διὰ τῆς τοῦ οἰνοπνεύματος. Ἐξατμιζόμενον ἐκ περικλύσεως (dans le bain marie, im Wasserbade), ἐγίνετο πρῶτον μὲν ὠχρόφαιον, εἶτα δὲ πράσινον, καθιζανούσης ὠχρᾶς τινος ὑποστάθμης, ἥτις, θερμαινομένη μετὰ νιτρικοῦ ὀξέος, ἀνέδιδεν ἀφρὸν καὶ ἐγίνετο ἐρυθρόφαιος πρὸ τοῦ 100° Κ. Διὰ τῆς προσθήκης, τῆς μὲν ἀμμωνίας ἐγίνετο βαθύωχρος, τοῦ δὲ καλίου, φαιά. Τὸ ξηρὸν ὑπόλειμμα συνέκειτο ἐξ ἀμόρφων, κιτρίνων συστημάτων, ἐν οἷς παρετηροῦντο καὶ πλεῖσται ῥομβοειδεῖς κρυσταλλικαὶ ψυλίδες, ἐμφερεῖς ταῖς τοῦ ἱπουρικοῦ ὀξέος. Ἐκπυρούμενον τὸ ὑπόλειμμα τοῦτο ἀνέδιδε τὴν ὀσμὴν τοῦ βενζοϊκοῦ ὀξέος.

Τὸ κυανοῦν πῦον οὐδέποτε παρετήρησεν ὁ Κ. *Güntner* ἐπὶ εὐδρανῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀείποτε ἐπὶ ἐξησθενηκότων ἐκ μακροχρονίου πυορροίας, ἐξ ἀπωλείας χυμῶν, ἢ ἐκ σφοδρῶν ἀλγηδόνων. Οὐδέποτε προσέτι εὗρεν ὁ Κ. *Güntner* τὴν χρωστικὴν ὕλην ἐν ἀγαθῷ πύῳ, οὐδ' ἐπὶ νέων πυορροούντων τραυμάτων, οὐδ' ἐπὶ ἀρτίως ἀποσκηψάντων, ἢ παρὰ ταῖς ἀδέσιν ἑδραζόντων ἀποσημάτων, οὐδ' ἐπὶ γαγγραινωμάτων, ἢ ἀποτηκομένων ψευδοπλασμάτων. Τὸ κεχρωσμένον πῦον ἦν ἀείποτε ὑδαρὲς καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἰχωρῶδες. Ὁ Κ. *Güntner* παρετήρησεν ἐνίοτε τὸ κυανοῦν πῦον ἐκβλύζον ἐξ ἑλκῶν βαθέων καὶ ἐκ τῶν μετὰ τερηδόνος, συνηθέστερον δὲ τῶν μετὰ νεκρώσεως συριγγίων. Τὸ κυανοῦν πῦον παρατηρεῖται προσέτι ἐπὶ φλεγμονῶν ὑπὸ τοὺς τενίνους ὑμένας καὶ ὅταν, ἀποφρασσομένης τῆς διεξόδου τοῦ πύου, μένει τοῦτο πολὺν χρόνον καθειργμένον ἐν τοῖς κατὰ βάθος μορίοις, εἶτα δὲ ἀνοίγει κατὰ μικρὸν καὶ αὖθις τὴν εἰς τὰ ἐκτὸς ἀρχικὴν αὐτοῦ ὁδόν. Προσέτι παρετηρήθη τὸ κυανοῦν πῦον ἐπὶ ἐκτεταμένων τραυματικῶν ἐπιφανειῶν (ὡς ἐν παραδείγματι, μετὰ τὸν ἀκρωτηριασμὸν τοῦ μαστοῦ) ὁσάκις ἡ συνούλωσις δὲν προεχώρει ὡς ἔδει. Πολλῷ ὅμως συχνότερον παρετηρήθη τὸ κυανόχρουν πῦον ὅταν πρὸς ταῖς εἰρημέναις συνθήκαις προσεπήρχετο καὶ ἐρυσιπελατώδης φλεγμονὴ περὶ τὴν πυορροοῦσαν ἐπιφάνειαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ κυανοῦν τοῦ πύου χρῶμα ἦν τοσούτῳ μᾶλλον ζωηρότερον, ὅσῳ ἐπισημότερα ἦσαν τὰ γαστρικὰ φαινόμενα.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.

36. Περὶ τῆς μονιμοποιήσεως τῶν λαρυγγοσκοπικῶν εἰκόνων διὰ τῆς φωτογραφίας.

Τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, ἐν ᾧ προσεδέξαντο οἱ ἡμέτεροι ἰατροὶ τὴν ἐν τῷ « *Ἱπποκράτει* » περὶ τοῦ λαρυγγοσκοπίου καὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ πραγματείαν, καθ' ἃ βεβαιοῦσιν ἡμᾶς πολλαὶ πολλαχόθεν ἐπιστολιμαῖαι πληροφορίαι, ἐπιβάλλει ἡμῖν τὴν ὑποχρέωσιν, ἵνα ἐξακολουθήσωμεν ἔχοντες ἐνημέρους τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῆς νέας ἐξεταστικῆς μεθόδου.

Πρὶν δ' ἢ μεταβῶμεν εἰς τὴν νέαν ἐπίνοιαν, καθ' ἣν μόρια, ἅτινα ἄχρι τοῦδε διέφευγον ὅλως ἐν καιρῷ ζωῆς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἰατροῦ, ἐξεικονίζονται ἤδη πανομοίως ἀπὸ τοῦ ζῶντος ἀνθρώπου, λυσιτελὲς κρίνομεν ἵνα ἐνδιατρίψωμεν μικρὸν ἔτι ἐν τοῖς περὶ κατοπτρικῆς αὐτοσκοπήσεως (τουτέστι τῆς διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου παρατηρήσεως τοῦ ἰδίου ἡμῶν λάρυγγος καὶ λοιπῶν διὰ τοῦ λαρυγγοσκοπίου ἀντιληπτῶν μορίων) παρεντιθέντες πρὸς εὐχερεστέραν κατανόησιν καὶ σαφηνιστικάς τινας εἰκόνας, διαφοροτιθεισας ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πρωτοτύπου τῆς Συγγραφῆς τοῦ Κ. *Czermak*. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1. εἰκὼν παρίστησι

Εἰκ. 1.

τὸν λαρυγγοσκοποῦντα ἑαυτὸν Φυσιολόγον, καθήμενον τοιουτοτρόπως πρὸ τῆς φλογὸς τοῦ λαμπτῆρος, ὥστε νὰ καταλάμπηται τὸ ἀνεῳγὸς αὐτοῦ στόμα καὶ κρατοῦντα διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς χειρὸς, εἰσηγμένον εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, τὸ λαρυγγοσκόπιον (Εἰκ. 2), διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς ἐπίπεδον κάτοπτρον τοιουτοτρόπως, ὥστε τὸ λαρυγγοσκόπιον νὰ ἀντανακλᾷ ἐπ' αὐτοῦ τὴν εἰκόνα τῶν παρατηρητέων μορίων.

Εἰκ. 2.

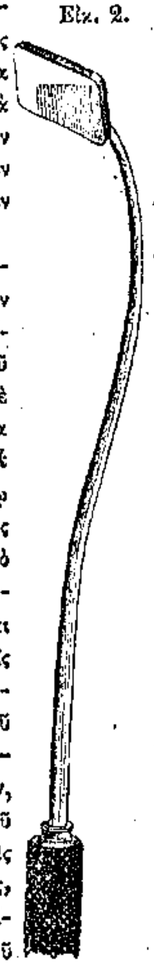

Ὅπως δὲ καὶ ἄνευ τῆς προσπουργίας ἑτέρου δυνώμεθα ἵνα ἡμεῖς μὲν ἀντιλαμβανώμεθα ὡς μάλιστα ἐναργέστατα τῆς ἐσωπτρικῆς εἰκόνος τοῦ ἰδίου ἡμῶν λάρυγγος, εἰς ἄλλους δὲ δεικνύωμεν εὐχερῶς τὰ μόρια ταῦτα καὶ τὰς κινήσεις αὐτῶν, ὁ Κ. *Czermak* ἐπενόησε πάνυ εὐφυῶς ἴδιον ἐπὶ τούτῳ συσκεύασμα, οὗ ἡ περιγραφὴ ἔχει ὡς ἑξῆς· ἐν τῇ θηλείᾳ ἕλικι, ἣν φέρει τὸ σκέπασμα τοῦ πυξίου, ἐν ᾧ φυλάσσεται τὸ λαρυγγοσκόπιον, ἐγκοχλιοῦται καθέτως μεταλλίνη στυλίς, ἧς τὸ εἰς δικρόαν ἀπολῆγον ἄκρον φέρει ἐνηξονισμένον τὸ φωτιστικὸν κάτοπτρον τοῦ *Ruete*. Ὁ ὑποστάτης οὗτος τοῦ φωτιστικοῦ κατόπτρου φέρει ὁριζόντειον, ἐπίσης μετάλλινον, βραχίονα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται ἑτέρα μικρὰ στυλὶς (μεταλλίνη καὶ αὕτη) τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ μεθαρμόζηται πρὸς τὴν ἑκάστοτε ἀνάγκην ἡ ἀπὸ τοῦ φωτιστικοῦ κατόπτρου ἀπόστασις αὐτοῦ. Ἡ μικρὰ αὕτη στυλὶς φέρει κατὰ τὸ ἄνω αὐτῆς ἄκρον ἐπίπεδον κάτοπτρον, οὗ ἡ θέσις δύναται νὰ μεθαρμοσθῇ πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν. Καὶ ὁ μὲν αὐτοσκοπούμενος ἐνορᾷ ἀμέσως ἐν τῷ κατόπτρῳ τούτῳ τὴν εἰκόνα τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ λάρυγγος, ὁ δὲ ξένος παρατηρητὴς βλέπει αὐτὴν, ἐνατενίζων διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ φωτιστικοῦ κατόπτρου εἰς τὸ τοῦ λαρυγγοσκοπίου. Τὸ συσκεύασμα τοῦτο παριστᾷ, κατηρτισμένον πρὸς λαρυγγοσκόπησιν, ἡ παρεντεθειμένη εἰκὼν (3). Ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ συσκευάσματος φαίνονται κείμενα δύω λαρυγγοσκόπια, διάφορα τὸ μέγεθος.

Εἰκ. 3.

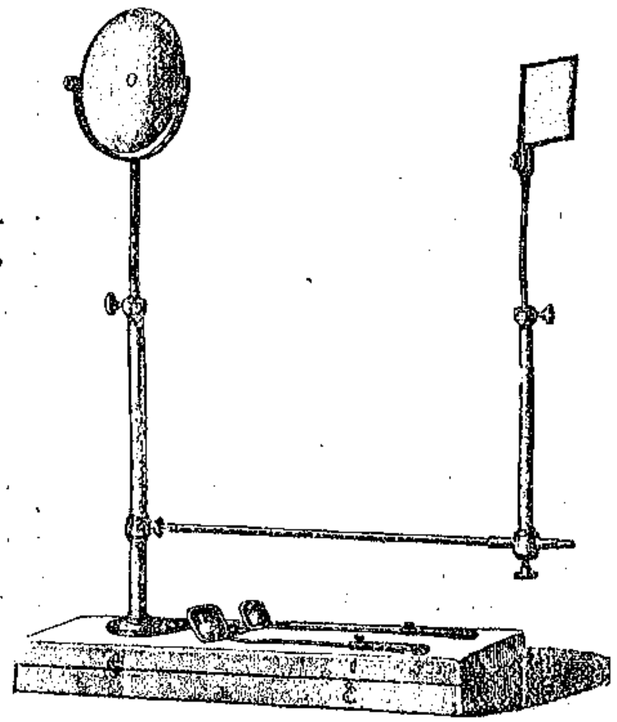

Εἰρήσθω προσέτι ἐν παρόδῳ, ὅτι ὁ τοῦ φωτιστικοῦ κατόπτρου διὰ τῆς (ἐν τῷ Β'. Τεύχει τοῦ « *Ἱπποκράτους* » μνημονευομένης) μετωπικῆς ἀναδέσμης τοῦ Κ. *Kramer* στηριγμὸς, περὶ οὗ ἐπιστείλαντες ἡμῖν δύω τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν ἐρωτῶσιν, ὁποῖός τις εἶναι, γίνεται διὰ ἐναρθρώσεως τοῦ μίσχου τοῦ κατόπτρου ἐν τῷ ὑβώματι τῆς ἀναδέσμης. Ἡ παρεντεθειμένη ὑπ' ἀριθ. 4 εἰκὼν παριστᾷ τὴν περὶ ἧς

Εἰκ. 4.

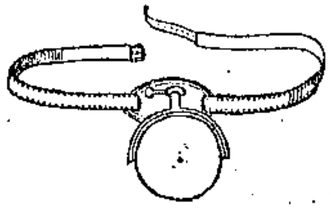

ὁ λόγος ἀναδέσμην, φέρουσαν συνηρθρωμένον καὶ τὸ φωτιστικὸν κάτοπτρον.

Μετὰ τὴν διασαφητικὴν ταύτην παρέκβασιν μεταβαίνομεν εἰς τὸ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἀντικείμενον.

Ὁ Κ. *Czermak*, ὃν δικαιότατα δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν *τὸν μετὰ τὸν Αἰστωνα δεύτερον εὑρέτην τοῦ λαρυγγοσκοπίου*, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς σπουδαιοτάτης αὐτοῦ περὶ τοῦ λαρυγγοσκοπίου Συγγραφῆς, ἧς τὸ περιεχόμενον γινώσκουσιν ἤδη οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν ἐκ τοῦ Β'. καὶ Γ'. Τεύχους τοῦ «*Ἱπποκράτους*», ἐξακολουθῶν μετὰ ἀκμαίου ζήλου τὰς λαρυγγοσκοπικὰς αὐτοῦ σπουδὰς, ἀνεκοίνωσε «*τῇ ἐν Βιέννῃ αὐτοκρατορικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν*», ὅτι κατώρθωσεν ἵνα μονιμοποιήσῃ διὰ τῆς φωτογραφίας τὰς λαρυγγοσκοπικὰς εἰκόνας τῆς γλωττίδος, τῶν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων θυρεοαρυταινικῶν συνδέσμων, τῆς μοργανείου κοιλότητος, τοῦ διαφράγματος τῆς ῥινὸς, τῶν χοανῶν, τῶν ἀνωτέρων καὶ μέσων ῥινικῶν κογχῶν καὶ τῆς ὀπισθίας ἐν μέρει ἐπιφανείας τοῦ ὑπερῴου ἰστίου.

Ἤδη ἐν τῇ ἀνωτέρῳ μνημονευθείσῃ Συγγραφῇ αὐτοῦ ἐσημείου ὁ Κ. *Czermak*, ὅτι, ὑποβαλὼν εἴς τινα τῶν δεξιωτέρων φωτογράφων τὴν περὶ φωτογραφήσεως τῶν λαρυγγοσκοπικῶν εἰκόνων ἰδέαν του, ἔμαθε παρ' αὐτοῦ, ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς ἐπινοίας ταύτης ἦν δυνατή. Ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει ταύτῃ προέβη ὁ Κ. *Czermak*, ἐν Παρισίοις, εἰς τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τεχνικὰς ἀποπείρας, προσυπουργοῦντος αὐτῷ καί τινος τῶν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἀγαθῶν φωτογράφων. Αἱ πρῶται αὗται ἀπόπειραι ἐγένοντο διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Κατεσκεύασε δὲ ὁ Κ. *Czermak* ἐπὶ τούτῳ ὑπερμέγεθες λαρυγγοσκόπιον, οὗ τό τε ὕψος καὶ πλάτος ἦσαν 36 χ. τ. μ. Τὰ πρῶτα φωτογραφικὰ δοκίμια ἐδείκνυον μὲν εὐδιακρίτως τὰ εἰκόνια τῆς φωνητικῆς γλωττίδος, τῶν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων θυρεοαρυταινικῶν συνδέσμων καὶ τῆς μοργανείου κοιλότητος, ἐνέλειπον δὲ τῆς ἀπαιτουμένης ἐναργείας κατὰ τὴν καθοριστικὴν τῆς εἰκόνος τοῦ λάρυγγος παράστασιν τῆς ἐπιγλωττίδος, τῶν ἀρυταινοειδῶν χόνδρων καὶ τῶν ἀρυταινοεπιγλωττικῶν πτυχίων. Ἀλλ' ἐπιμείνας ἀδιατρέπτως ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ ἐξ ἴσου τὴν Φυσιολογίαν καὶ τὴν Παθολογίαν ἐνδιαφέροντος σκοποῦ αὐτοῦ ὁ Κ. *Czermak*, κατώρθωσεν ἵνα ἐπιδείξῃ ἐπιτυχῆ φωτογραφικὰ ἀπεικάσματα τῶν εἰρημένων μορίων τῇ τε ἐν Πράγᾳ ἰατρικῇ ἑταιρίᾳ καὶ τῇ ἐκεῖθι Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν. Ἐκτὸς δὲ τῶν κατὰ διαφόρους ἐπόψεις τὸν λάρυγγα ἐξεικονιζόντων φωτογραφικῶν δειγμάτων, ὁ Κ. *Czermak* ἐπέδειξε τοῖς εἰρημένοις σοφοῖς συλλόγοις καὶ φωτογραφήματα τῶν μορίων ἐκείνων, ἅτινα διὰ τῆς ῥινοσκοπικῆς αὐτοῦ μεθόδου ἀπεκαλύφθησαν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἰατροῦ. Προσέτι ἐπετεύχθη διὰ τῆς φωτογραφίας, καθ' ἃ διαβεβαιοῖ ὁ Κ. *Czermak*, ἡ ἐξεργασία στερεοσκοπικῶν εἰκόνων τοῦ λάρυγγος, ἐχουσῶν τὸ κατὰ φύσιν μέγεθος τῶν μορίων καὶ ἐμποιουσῶν πλαστικὰς ἐντυπώσεις, ὧν ἡ ἐνάργεια ἐκπλήττει τὸν θεατήν. Ὑπισχνεῖται δὲ ὁ Κ. *Czermak*, ὅτι θέλει διαφροντίσει τὴν στερεοσκοπικὴν φωτογράφησιν ὅλης τῆς σειρᾶς τῶν κυριωτέρων καὶ μᾶλλον διδακτικῶν λαρυγγοσκοπικῶν ἐπόψεων. Ἡ γνωστὴ ἀκρίβεια, ἐν ᾗ ὁ Κ. *Czermak* ἐξεπλήρωσεν ἀείποτε τὰ ἐν τοῖς δημοσιεύμασιν αὐτοῦ ἐπηγγελμένα, δίδωσιν ἡμῖν τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ σοφὸς ἡμῶν συνάδελφος θέλει μετ' οὐ πολὺ περιποιήσει εἴς τε τὴν Ἀνατομίαν καὶ τὴν Φυσιολογίαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πολύτιμον εἰκονικὸν βαήθημα. Ὁ Κ. *Czermak* προτίθεται προσέτι ἵνα προσεχῶς δοκιμάσῃ ἂν εἶναι σκόπιμον ἵνα, ἐν ἐλλείψει δεόντως ἐντεταμένου ἡλιακοῦ φωτὸς, ἐκτελῆται ἡ φωτογράφησις τῶν λαρυγγοσκοπικῶν εἰκόνων διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ, ἢ τοῦ κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Κ. *Drummond* ἠμμένου φωτός. Ἐπειδὴ δέ τινες ἰσχυρίζονται, ὅτι διὰ τοῦ φωτὸς, τοῦ ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τοῦ μαγνησίου εἰς τὴν δι' οἰνοπνεύματος φλόγα, παράγονται ἐναργέστεραι φωτογραφικαὶ εἰκόνες, ἢ διὰ τοῦ δρουμονδείου φωτὸς, αἱ δοκιμαὶ αὗται τοῦ Κ. *Czermak* ἠδύναντο νὰ ἐπεκταθῶσι καὶ εἰς τὸ διὰ μαγνησίου φῶς.

Ἀνακοινῶν τὰ ἀνωτέρω τῇ ἐν Βιέννῃ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν ὁ Κ. *Czermak*, ἐπέδειξεν αὐτῇ καὶ τρία φωτογραφικὰ δοκίμια, κατατεθέντα ἐν τῷ ἀρχείῳ τῆς Ἀκαδημίας ἐκείνης. Τούτων δὲ τὰ μὲν δύω εἰσὶ διπλᾶ στερεοσκοπικὰ ἐφ' ὑέλου εἰκόνια, ἕκαστον τῶν ὁποίων παρίστησι στερεοσκοπικῶς καὶ εἰς τὸ κατὰ φύσιν μέγεθος τὸν λάρυγγα τοῦ Κ. *Czermak* ἐν καιρῷ τῆς προέσεως μεσαίου τινὸς τόνου ἐκ τῶν λεγομένων *στηθικῶν*. Ἐν τοῖς φωτογραφήμασι τούτοις φαίνονται ἐναργέστατα οἱ ἀνώτεροι καὶ οἱ κατώτεροι θυρεοαρυταινικοὶ σύνδεσμοι, ἡ φωνητικὴ χορδὴ καὶ αἱ μοργάνειοι κοιλότητες, καθοριζόμεναι ὑπὸ τοῦ βραχέος σωληνοειδοῦς σκιάσματος, τοῦ σχηματιζομένου ὑπὸ τῆς ἐπιγλωττίδος, τῶν ἀρυταινοειδῶν χόνδρων καὶ τῶν ἀρυταινοεπιγλωττικῶν πτυχῶν. Ἑκατέρωθεν εἰσδύει ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ θεατοῦ εἰς τὴν βαθεῖαν καὶ ὑπὸ βλενομεμβράνης ὑπενδυομένην ἐκείνην κοιλότητα, ἥτις κεῖται μεταξὺ τῆς ἔσω ἐπιφανείας τοῦ θυρεοειδοῦς χόνδρου καὶ τῆς ἔξω τοῦ κρικοειδοῦς. Τὸ δὲ τρίτον τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. *Czermak* τῇ ἐν Βιέννῃ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν ἐπιδειχθέντων φωτογραφικῶν ἐξεικασμάτων παρίστησιν ἐφ' ὑέλου, ἐλάσσονα, ἢ κατὰ φύσιν, τὸ

διάφραγμα τῆς ῥινὸς, τὴν δεξιὰν χοάνην, τὰς μέσας καὶ ἀνωτέρας ῥινικὰς κόγχας καὶ μέρος τῆς ὀπισθίας ἐπιφανείας τοῦ ὑπερῴου ἰστίου.

[27]. Περὶ διαγνώσεως τῶν καρδιακῶν παθήσεων. [Συνέχεια καὶ τέλος].

Αἱ καθαρῶς λειτουργικαὶ παθήσεις τῶν καρδιακῶν βαλβίδων ἐσπουδάσθησαν ἄχρι τοῦδε πολλῷ ἧττον, ἢ αἱ ἐπαγόμεναι τὰς γνωστὰς ὀργανικὰς ἀλλοιώσεις, ὡς οὖσαι ἀσυγκρίτως σπανιώτεραι τούτων, καὶ τοσοῦτον δυσεξερμήνευτοι, ὥστε οὐδὲ μετὰ τὴν νεκροψίαν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὸν αἰτιώδη αὐτῶν λόγον. Ὅτι δὲν εἶναι ἀδύνατον βαλβὶς, ἀνατομικῶς κατὰ φύσιν ἔχουσα, νὰ εἶναι ἐν καιρῷ ζωῆς ἀνεπιτηδεία πρὸς σύγκλεισιν ὑπάρχει ἀρκούντως ἀποδεδειγμένον καὶ ἀναμφισβήτητον. Ἓν δὲ τῶν κυριωτέρων αἰτίων τούτου κεῖται ἐνίοτε ἐν ταῖς μυϊκαῖς θηλαῖς. Αἱ θηλαὶ αὗται ἔχουσι προφανῶς τὸν σκοπὸν ἵνα διὰ τῆς συστολικῆς αὐτῶν σμικρύνσεως διατείνωσι τὰς τενοντικὰς χορδὰς καὶ οὕτω διαστηρίζωσι τὰς βαλβίδας καὶ καθιστῶσιν αὐτὰς δυσενδότους πρὸς τὴν ἐπίπτωσιν τοῦ αἵματος. Ἕκαστος λοιπὸν ἐννοεῖ, ὅτι ἡ ἀδράνεια τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος θηλῶν καθιστᾷ τὰς βαλβίδας οὕτως ἐνδοτικὰς, ὥςε ἐξαναῤῥέφονται, ἐν μέρει τοὐλάχιστον, ἐν καιρῷ τῆς συστολῆς τῶν κατωτέρων κοιλιῶν καὶ οὕτως ὁ ῥοῦς τοῦ αἵματος παλινδρομεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον πρὸς τὰς ἀνωτέρας κοιλίας. Ἤδη ὁ *Hamernjk* προσέτρεψε τὴν προσοχὴν τῶν παθολόγων ἐπὶ τὴν φλεγμονὴν τῶν μυϊκῶν θηλῶν (ἐπὶ τῆς καρδίτιδος) ὡς αἰτίου τῆς ἀνεπαρκείας τῶν βαλβίδων. Ἀλλὰ κατὰ τοῦτο φαίνεται ἔτι σπουδαιοτέρα ἡ πιμελώδης ἐξαλλοίωσις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος θηλῶν. Μάλιςα ὁ Κ. *Bamberger* πολλάκις, παρετήρησε, περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ προφανῶς παροῦσα καὶ ὑφ' ὅλων τῶν συνήθως παρομαρτούντων αὐτῇ κλινικῶν καὶ ἀνατομικῶν φαινομένων συνοδευομένη ἀνεπάρκεια βαλβίδων τινῶν προήρχετο ἐκ μόνης ἐπισήμου πιμελώδους ἐξαλλοιώσεως τῶν μυϊκῶν θηλῶν.

Ἂν δὲ καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ ζωϊκοῦ τόνου τῶν μυϊκῶν θηλῶν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀνεπάρκειαν τῶν βαλβίδων, ἢ οὔ, τοῦτο ἀγνοεῖται εἰσέτι. Δυνάμεθα ὅμως μετὰ πάσης θετικότητος νὰ διαβεβαιώσωμεν, ὅτι παρετηρήσαμεν περιπτώσεις, καθ' ἃς παρῆσαν ἅπαντα τὰ ἐξ ἀνεπαρκείας τῶν βαλβίδων σημεῖα, ἐνῷ ὁλόκληρον μὲν τὸ σύστημα τῶν μυῶν τῆς ζωϊκῆς ζωῆς εἶχεν ἀποβάλει τὸν τόνον αὐτοῦ, αἱ δὲ καρδιακαὶ βαλβίδες οὐδεμίαν κατὰ τὴν αὐτοψίαν ἐδείκνυον ὀργανικὴν ἀλλοίωσιν. Ὥστε ἡμεῖς, οὐ μόνον θεωροῦμεν τὰ μάλιστα πιθανὸν, ὅτι ὑπάρχουσι περιπτώσεις, καθ' ἃς τὸ αἴτιον τῆς ἀνεπαρκοῦς συγκλείσεως τῶν βαλβίδων εἶναι ἡ ἔκλυσις τοῦ ζωϊκοῦ τῶν μυῶν τόνου, ἀλλὰ καὶ ἀποδίδομεν κατὰ μέγιστον μέρος τὴν ἐπὶ τῶν γεγηρακότων ἡμαρτημένην διάθρεψιν εἰς τὴν ἄτονον κατάστασιν τῶν μυϊκῶν θηλῶν καὶ τὴν ἐντεῦθεν διαταραξιν τῆς κυκλοφορίας, ὡς ἐκ τῆς παλινδρομήσεως τοῦ αἵματος εἰς τὰς ἀνωτέρας κοιλίας. Καὶ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν δὲ βαθμῶν τῆς χλωρώσεως παρατηροῦνται ἐνίοτε κλινικὰ φαινόμενα, ἅτινα καθιστῶσιν ἔτι πιθανωτέραν τὴν δοξασίαν ταύτην. Ὁσάκις δὲ συμβουλεύσωμεν τὴν χρῆσιν τῶν θαλασσίων λουτρῶν εἰς Χλωρωτικήν τινα, ἧς ἡ ἀτελὴς αἱματοποίησις δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἐκ νοσηρᾶς λειτουργίας τῶν πνευμόνων, ἢ τῶν πεπτικῶν ὀργάνων, ἢ ἐκ ψυχικῶν αἰτίων, στηρίζομεν τὴν ἔνδειξιν ταύτην ἐπὶ τῆς ἰδέας, ὅτι, ἐπανερχομένου τοῦ τόνου τοῦ μυϊκοῦ συστήματος, ἐπανακτῶνται καὶ αἱ μυϊκαὶ θηλαὶ τὴν τονικὴν αὐτῶν ἀκεραιότητα, καὶ οὕτως ἐκλείπει τὸ καθ' ἡμᾶς αἴτιον τῆς κυκλοφορικῆς διαταράξεως καὶ τῆς ἐντεῦθεν λειφαιμίας. Καὶ τοὺς καρδιακοὺς δὲ ἐκείνους ψόφους, οὓς πολλάκις ἀκούομεν κατὰ τὰς βαλβίδας τῶν φλεβωδῶν στομίων ἐπὶ τῶν λειφαίμων καὶ τῶν πυρεσσόντων, ἀποδίδομεν μᾶλλον εἰς τὴν ἐκχάλασιν τῶν μυϊκῶν θηλῶν, ἢ εἰς νοσηράν τινα κατάστασιν τῶν γλωχίνων τῶν βαλβίδων.

Ὡς μία τῶν συνηθεστάτων αἰτιῶν τῆς ἀνεπαρκείας τῶν ἀνατομικῶς ἀναλλοιώτων βαλβίδων, θεωρεῖται, ὡς γνωστὸν, ἡ ἐπίσημος διεύρυνσις τοῦ φλεβώδους στομίου. Ὠνομάσθη δὲ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀνεπαρκείας, πρὸς ἀντιδιαςολὴν ἀπὸ τοῦ ἐξ ὀργανικῶν ἀλλοιώσεων, ἢ ἐξ ἐλαττώσεως τοῦ τόνου τῶν βαλβίδων προερχομένου, *σχετικὴ ἀνεπάρκεια*. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀνεπαρκείας παρεδέξαντό τινες παθολόγων μάλιστα διὰ τὴν τριγλώχινα βαλβίδα, θεωρήσαντες αὐτὸ ὡς συνηθεστάτην συνέπειαν τῶν ἀλλοιώσεων τῆς δικορύφου βαλβίδος καὶ τῆς ἐντεῦθεν προερχομένης διευρύνσεως τῶν δεξιῶν κοιλιῶν τῆς καρδίας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἡ ἀνεπάρκεια τῆς δικορύφου βαλβίδος ἐπάγεται ἐνίοτε τηλικαύτην διεύρυνσιν τοῦ δεξιοῦ φλεβώδους στομίου, ὥστε κατὰ τὴν νεκροτομὴν εὑρίσκομεν αὐτὸ πολλαπλασίως εὐρύτερον, ἢ κατὰ φύσιν. Ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἕπεται καὶ ὅτι ἡ τριγλῶχιν βαλβὶς δὲν ἐπαρκεῖ ἐν καιρῷ ζωῆς πρὸς σύγκλεισιν τοῦ τοσοῦτον διευρυσμένου φλεβώδους στομίου. Οἱ ἐκλαμβάνοντες τὴν μετὰ θάνατον ἐπίσημον ταύτην εὐρύτητα τοῦ δεξιοῦ φλεβώδους στομίου ὡς ἀπόδειξιν τῆς ἀνεπαρκείας τῆς κατ' αὐτὸ βαλβίδος ἀγνοοῦσιν, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φλεβῶδες στόμιον εἶναι ἐν καιρῷ τῆς συστολῆς

τῶν κοιλιῶν ἧττον εὐρὺ, ἢ ὅσον φαίνεται μετὰ θάνατον, καὶ ὅτι τὰ ἐντελῶς ἀναπεπταμένα πτερύγια τῶν βαλβίδων (ἅτινα μάλιστα γίνονται λεπτότερα καὶ πλατύτερα, διευρυνομένου τοῦ κατ' αὐτὰ στομίου) καταλαμβάνουσι πολλῷ μείζονα ἔκτασιν, ἢ ὅσην εὑρίσκονται κατέχοντα κατὰ τὴν νεκροψίαν. Ὁ Κ. *Volkmann* μάλιστα λέγει, ὅτι ἑκάστη γλωχὶν τῆς τριγλώχινος βαλβίδος εἶναι σχεδὸν ἰσομεγέθης πρὸς τὸ δεξιὸν φλεβῶδες στόμιον. Ὅ τι δὲ εἴπομεν περὶ τῆς τριγλώχινος βαλβίδος ἰσχύει καὶ περὶ τῶν πνευμονικῶν καὶ ἀορτικῶν σιγμοειδῶν βαλβίδων· ὅσον, δηλονότι, ἐπίσημος καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀνεύρυνσις τῆς ἀορτῆς, ἢ τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας (ἣν τοσοῦτον συχνὰ ἐπιφέρει ἡ διεύρυνσις τῆς δεξιᾶς κατωτέρας κοιλίας) οὐδέποτε συνεπάγεται ἀνεπάρκειαν τῶν σιγμοειδῶν βαλβίδων, μεθαρμοζομένων ἐντελῶς τούτων πρὸς τὸ ἑκάστοτε εὖρος τοῦ στομίου.

Ὅπως δὲ τὸ μετὰ θάνατον μέγεθος τοῦ δεξιοῦ φλεβώδους στομίου οὐδαμῶς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόδειξις, ὅτι εἶναι ἀνεπαρκὴς ἡ κατ' αὐτὸ βαλβὶς, οὕτως οὐδὲ τὰ ἐν καιρῷ τῆς ζωῆς παρατηρούμενα φαινόμενα, ἅτινα ἄχρι τοῦδε ἐθεωροῦντο ὡς προερχόμενα ἐξ ἀνεπαρκείας τῆς τριγλώχινος. Ἰδίως δὲ ἀπεδόθη μείζων, ἢ ὅση ἔπρεπε, διαγνωστικὴ σημασία εἰς τὰς κυματοειδεῖς ἅλσεις τῶν σφαγιτίδων φλεβῶν. Ἀλλὰ ἐν τῇ ἐνεστώσῃ καταστάσει τῶν φυσιολογικῶν ἡμῶν γνώσεων οὐδεὶς δύναται νὰ θεωρῇ ὡς σύμπτωμα ἀποδεικτικὸν τῆς ἀνεπαρκείας τῆς τριγλώχινος τὰς ἅλσεις ταύτας, αἵτινες δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται μετὰ τοῦ *ἀληθοῦς φλεβικοῦ σφυγμοῦ*, ὅστις, ἐντοσούτῳ, εἶναι λίαν σπάνιος. Οὐδὲ ὁ κατὰ τὴν δεξιὰν δὲ τῆς καρδίας κοιλίαν ἐνίοτε ἀκουόμενος ψόφος πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἔχων παθογνωμονικήν τινα σημασίαν κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαγνωστικὴν ἔννοιαν. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄκουσμα μετάγεται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν δεξιὰν κατωτέραν κοιλίαν ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς κατωτέρας, ἐν ᾗ παράγεται.

Ὁ *Gairdner* ἀξιοῖ, ὅτι ἡ διεύρυνσις τῆς ἑτέρας τῶν κατωτέρων κοιλιῶν (ἄνευ ἀξιολόγου ὁπωσοῦν ὑπερτροφίας) ἐπάγεται ἀνεπάρκειαν τῶν κατὰ τὸ φλεβῶδες αὐτῆς στόμιον βαλβίδων, καθότι αἱ μυϊκαὶ θηλαὶ, διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς συστολικῆς δυνάμεως τῆς καρδίας, δὲν συμπλησιάζουσι προσηκόντως, ἐντεῦθεν δὲ καὶ αἱ γλωχῖνες τῆς βαλβίδος δὲν δύνανται νὰ ἔλθωσιν εἰς ἀκριβῆ ἐπαφὴν πρὸς ἀλλήλας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἰδέα, ἣν ὁ *Gairdner* ἔχει περὶ τῆς φυσιολογικῆς σημασίας τῶν μυϊκῶν θηλῶν, εἶναι ἐσφαλμένη, ἕπεται, ὅτι καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς οἰκοδομηθεῖσα θεωρία εἶναι σαθρά. Ὁ *Gairdner* δηλονότι φρονεῖ, ὅτι ὁ λειτουργικὸς σκοπὸς τῶν μυϊκῶν θηλῶν εἶναι νὰ ἄγωσι πλησίον ἀλλήλων τὰ χείλη τῶν βαλβιδικῶν γλωχίνων καὶ κατασπῶσι τὰς κορυφὰς τούτων πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ φλεβώδους στομίου. Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτῆς ἔτι τῆς μάλλον ἰσχυρᾶς συντάσεως τῶν μυϊκῶν θηλῶν οὐδόλως μεταβάλλεται ἡ θέσις τῶν χειλέων τῆς γλωχῖνος, ἐπειδὴ αἱ εὐογκότεραι τενοντικαὶ χορδαὶ, αἱ ἐκ τῶν μυϊκῶν θηλῶν ἐκπορευόμεναι, καταφύονται εἰς τὸ μέσον, ἢ τὴν βάσιν τῆς γλωχῖνος, οὐχὶ δὲ εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς. Τὸ ἀναπεταννῦον τὰ χείλη ταῦτα καὶ ἐνεργοῦν τὴν σύγκλεισιν τῶν βαλβίδων εἶναι μόνον τὸ αἷμα, αἱ δὲ λεπτότεραι τενοντικαὶ χορδαὶ, αἵτινες, ὡς γνωστὸν, δὲν δύνανται νὰ διαταθῶσιν ὑπὸ τῶν μυϊκῶν θηλῶν, ἔχουσιν ἔργον νὰ κρατύνωσι τὰς συγκεκλεισμένας βαλβίδας.

Ἀφοῦ λοιπὸν μήτε τὰ νεκροτομικὰ εὑρήματα, μήτε τὰ κλινικὰ συμπτώματα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τεκμήρια τῆς σχετικῆς ἀνεπαρκείας τῆς τριγλώχινος, οὐδεμία ἄλλη ὑπολείπεται ἐξήγησις, δι' ἣν νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἀνεπάρκειαν ταύτην, ἢ ἡ τελεολογικὴ ἐκείνη, καθ' ἣν ἡ ἀνεπάρκεια τῆς τριγλώχινος σκοπεῖ δῆθεν τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας τῆς δικορύφου προερχομένης κυκλοφορικῆς διαταράξεως. Ἤδη ὁ *Hunter* ἀπεφήνατο περὶ τῆς τριγλώχινος, ὅτι εἶναι βαλβὶς ἀσφαλιστική, ὥστε, συνῳδὰ τῷ φυσιολογικῷ τούτῳ δόγματι, ἡ σχετικὴ ἀνεπάρκεια τῆς τριγλώχινος ἀντιταλαντεύει τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς δικορύφου, ἐμποδίζουσα τὴν ἐκ ταύτης ὑπερπλήρωσιν τῶν ἀγγείων τῆς μικρᾶς κυκλοφορίας.

Ἐφ' ἁπασῶν τῶν μεθ' ὑπερτροφίας τῆς καρδίας παθήσεων τῶν βαλβίδων ἰσχύει γενικῶς καὶ εἶναι διαγνωστικῶς ὁδηγητικώτατος ὁ κανὼν, ὅτι ἡ κορυφὴ τῆς καρδίας κεῖται μᾶλλον πρὸς τ' ἀριστερὰ, ἢ κατὰ φύσιν. Τὸ σύμπτωμα τοῦτο εἶναι οὕτω παθογνωμονικὸν, ὥστε, ὁσάκις παρατηρήσωμεν μόνον, ὅτι ἡ κορυφὴ τῆς καρδίας προσάλλεται ἐπὶ τοῦ θωρακικοῦ πλευρώματος, οὐχὶ πρὸ τῆς ἀριστερᾶς θηλῆς τοῦ μαστοῦ, ἀλλ' ὄπισθεν αὐτῆς, βεβαιωθῶμεν δὲ, ὅτι ὁ παρατοπισμὸς οὗτος τῆς καρδίας δὲν προέρχεται ἔκ τινος τῶν ἄλλων παθολογικῶν αἰτίων, πρέπει νὰ παραδεχώμεθα, ὅτι ἡ καρδία ὑπερτροφεῖ. Ὁ Κ. *Bamberger* εὗρε τὸν κανόνα τοῦτον ἀείποτε ἐπαληθεύοντα, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν περιπτώσεων ἐκείνων, καθ' ἃς ἡ ὑπερτροφία τῆς καρδίας ἦν ἐλαχίστη, ἢ ὁ ἐπὶ τὴν κάθετον παρατοπισμὸς τοῦ σπλάγχνου προήρχετο, προφανῶς, ἐξ ἄλλων παθολογικῶν αἰτίων. Ἐντοσούτῳ ἡ ἐπὶ τὴν κάθετον παρώθησις τῆς καρδίας (ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς τὴν παρώθησιν ταύτην ἐργάζονται ἐξιδρώματα, ἐμπνευματώσεις τοῦ θώρακος, ἢ ὄγκοι

ἐν τῷ ἀριστερῷ ἡμίσει αὐτοῦ) εἶναι φαινόμενον λίαν σπάνιον. Πολλοὶ μάλιστα τῶν παθολόγων δοξάζουσι μετὰ τοῦ *Bamberger*, ὅτι ὁ ἐπὶ τὴν κάθετον παρατοπισμὸς τῆς καρδίας οὐδέποτε ἄλλοτε συμβαίνει ἢ ἐπὶ τῶν εἰρημένων παθολογικῶν καταστάσεων. Οἱ δοξάζοντες, ὅτι ἡ καρδία ἐπὶ τοῦ ἀκινικοῦ ἐμφυσήματος τῶν πνευμόνων εἶναι παρεωσμένη ἐπὶ τὴν κάθετον, καὶ ὅτι ἡ κορυφὴ αὐτῆς προσκρούει εἰς τὴν χέλυν, ἀπατῶνται ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἐμφυσήματος ἀντιλαμβάνονται ἐναργέστερον κατὰ τὴν χέλυν τῶν καρδιακῶν παλμῶν. Τὸ εἰς τὴν χέλυν προσκρουῶν μέρος τῆς καρδίας δὲν εἶναι ἡ κορυφὴ αὐτῆς, ἀλλὰ ἡ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπερτραφὴς δεξιὰ κατωτέρα αὐτῆς κοιλία. Ἐὰν δέ τις ἀκροάσητε προσεκτικώτερον, εὑρίσκει λίαν συχνὰ τὴν πολλῷ ἀσθενεστέραν ἀνάπαλσιν τῆς κορυφῆς τῆς καρδίας 2″ ἀριστερώτερον καὶ σχεδὸν κατὰ τὸ ὕψος τῆς χέλυος. Κατὰ τὰς κλινικὰς παρατηρήσεις τοῦ *Bamberger*, ἐπὶ τοῦ πνευμονικοῦ ἐμφυσήματος ἡ καρδία δὲν κεῖται καθέτως, ἀλλὰ μᾶλλον ὁριζοντείως. Ὅτι δὲ τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτω, καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλως, ἐννοεῖ πᾶς ἕκαστος ἐκ τῶν ἑξῆς· τὸ ἄμεσον τοῦ πνευμονικοῦ ἐμφυσήματος ἀποτέλεσμα εἶναι, ὅτι καθιστᾷ χθαμαλωτέραν τὴν ὑψίστην τοῦ διαφράγματος κυρτότητα, ἐφ' ἧς ἐπαναπαύεται τὸ ὀπίσθιον τῆς καρδίας πλεύρωμα. Ἑπομένως, καθιεμένου τοῦ διαφράγματος, συγκαθίεται καὶ ἡ βάσις τῆς καρδίας καὶ οὕτως ἔρχεται εἰς τὸ αὐτὸ μετὰ τῆς κορυφῆς αὐτῆς ὕψος. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐπὶ τοῦ ἀκινικοῦ ἐμφυσήματος τῶν πνευμόνων οὐδεμία ἄλλη συμβαίνει κατὰ θέσιν μεταβολὴ ἐν τῇ καρδίᾳ, ἢ κάθεσις ὁλοκλήρου τοῦ σπλάγχνου, μάλιστα δὲ τῆς βάσεως αὐτοῦ. Ἐκ τούτου ἐννοεῖ ἕκαστος, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ πάθῃ παρατοπισμὸν ἐπὶ τ' ἀριστερὰ ἡ κορυφὴ τῆς καρδίας ἐπὶ τοῦ ἀκινικοῦ τῶν πνευμόνων ἐμφυσήματος, ὅπερ σχεδὸν ἀείποτε ὑπάρχει κατ' ἀμφοτέρους τοὺς πνεύμονας.

Ὅσον δὲ διαγνωστικῶς ἀσφαλῆ καὶ ἂν εἶναι σήμερον τὰ συμπτώματα τῆς ἀνεπαρκείας τῆς δικορύφου βαλβίδος, οὐχ ἧττον ἀπαντῶνται ἔτι κλινικά τινα φαινόμενα, δυνάμενα ν' ἀποπλανήσωσι τὸν ἰατρὸν περὶ τὴν διάγνωσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος καρδιακῆς παθήσεως. Ἐνταῦθα ἀνάγονται ἅπασαι ἐκεῖναι αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἕνεκα παθήσεώς τινος τῶν πνευμόνων, παρεμποδιζούσης τὴν κυκλοφορίαν, εἶναι διευρυσμένη ἡ δεξιὰ κατωτέρα κοιλία καὶ καθ' ἃς ἀντιλαμβανόμεθα εὐδιακρίτου συστολικοῦ ψόφου κατὰ τὴν δικόρυφον βαλβίδα, ἐνῷ οὐδεμία ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ἀνατομικὴ ἀλλοίωσις, ὁπωσοῦν ἀξιόλογος, ὡς ἀποδεικνύεται ἐφεξῆς ἐκ τῆς νεκροψίας. Ὁ *Bamberger* ἤκουσε πολλάκις ἐπὶ τοῦ πνευμονικοῦ ἐμφυσήματος τὸν τοιοῦτον ψόφον, μὴ δυνηθεὶς νὰ ἀνεύρῃ κατὰ τὴν ἀνατομὴν τὸ αἴτιον αὐτοῦ. Διαβεβαιοῖ ὅμως ἐν πάσῃ θετικότητι, ὅτι ἤκουε τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος ψόφον κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν δικόρυφον βαλβίδα, οὐχὶ δὲ, ὡς ὁ *Rapp* διατείνεται, κατὰ τὴν σχετικῶς ἀνεπαρκῆ τριγλώχινα, καθότι ὁ ψόφος ἠκούετο μόνον κατὰ τὴν θηλὴν τοῦ μαστοῦ, οὐχὶ δὲ κατὰ τὴν δεξιὰν κατωτέραν τῆς καρδίας κοιλίαν. Προσέτι οὐδὲν συνυπῆρχε φαινόμενον, ἐμφαῖνον ἀνεπάρκειαν τῆς τριγλώχινος. Ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις παρατηροῦνται μεθ' ὅλων αὐτῶν τῶν συνεπειῶν ἅπαντα τὰ ἐξ ἀνεπαρκείας τῆς δικορύφου βαλβίδος συμπτώματα, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀνατομὴν μόνη ἡ φλεβικὴ καρδία εὑρίσκεται διευρυσμένη. Ἀλλ' ἐν τῇ καθ' ἑκάστην ἰατρικῇ πράξει οὐδαμῶς παραβλάπτει τὴν θεραπευτικὴν ἡμῶν δρᾶσιν ἡ διαγνωστικὴ ἀβεβαιότης, ἂν ἡ διεύρυνσις τῆς φλεβικῆς καρδίας ὑπάρχει καθ' ἑαυτήν, ἢ προῆλθεν ἐξ ἀνεπαρκείας τῆς δικορύφου βαλβίδος, ἐπειδὴ καθ' ἑκατέραν τῶν περιπτώσεων τούτων παρατηροῦνται τὰ αὐτὰ κλινικὰ φαινόμενα καὶ ἀπαιτεῖται ἡ αὐτὴ σχεδὸν θεραπεία.

Μείζονος σπουδαιότητος εἶναι ἡ ἀκριβὴς διάγνωσις ἐπί τινων περιπτώσεων, καθ' ἃς ὑπάρχει ἐπίσημος λειψαιμία, καθότι ἐπ' αὐτῶν ἡ μὴ ἀκριβὴς διάγνωσις ἄγει εἰς ἡμαρτημένην πρόγνωσιν καὶ ἀλυσιτελῆ θεραπείαν. Ἐνίοτε δηλονότι παρατηροῦμεν ἐπισήμους καὶ ἐπιμενούσας λειψαιμίας μετ' ἀνεπαρκείας τῆς δικορύφου βαλβίδος, ὁτὲ μὲν ὡς ἁπλῆν ἐπιπλοκὴν, ὁτὲ δὲ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐν τῇ καρδίᾳ ὀργανικῆς βλάβης. Ἀφ' ἑτέρου πάλιν παρατηρεῖται, ἔτι συχνότερα, συνυπάρχουσα μετὰ λειψαιμίας ὑψηλοῦ βαθμοῦ καὶ μετὰ καρδιακῶν ψόφων, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον εὐαντιλήπτων, ἐπίσημος διεύρυνσις τῆς δεξιᾶς καρδίας, προερχομένη ἀναμφιβόλως ἐξ ἐλαττώσεως τοῦ ζωϊκοῦ τόνου τῶν μυῶν. Καὶ ὅταν μὲν οἱ καρδιακοὶ οὗτοι ψόφοι ἀκούωνται κατὰ πλείους, ἢ μίαν, βαλβίδας, καὶ ἔχουσιν ἀπανταχοῦ τὸ αὐτὸ σχετικὸν ὕψος, τότε διακρίνομεν αὐτοὺς εὐχερῶς, ὡς ὄντας, οἷα δὴ λέγεται, *ψόφους ἐκ λειψαιμίας*. Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι καὶ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀκούεται συστολικὸς ψόφος μόνον κατὰ τὴν δικόρυφον βαλβίδα, ὥστε, ἐὰν ἀποδεδειγμένως συνυπάρχῃ καὶ διεύρυνσις τῆς δεξιᾶς καρδίας, ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τὴν γνωστὴν συμπτωματολογικὴν εἰκόνα τῆς ἀνεπαρκείας τῆς δικορύφου βαλβίδος, ἐνῷ, οἰχομένης τῆς λειψαιμίας, συνεκλείπουσι καὶ ἅπαντα τὰ παρόντα συμπτώματα. Καθ' ἁπάσας τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος νοσολογικὰς συνθήκας ἀπεδείχθη λίαν ὠφέλιμος ὁ σίδηρος καὶ ἐπ' αὐτῶν

ἔτι τῶν περιπτώσεων, ἐφ' ὧν τινὲς τῶν βαλβίδων εἰσὶν ὀργανικῶς βεβλαμμέναι.

Ἐξ ἁπασῶν τῶν παθήσεων τῶν βαλβίδων ἡ ἀνεπάρκεια τῆς τριγλώχινος εἶναι ἡ μᾶλλον δυσδιάγνωστος. Κατὰ τὴν βαλβίδα ταύτην ἀκούονται συχνότατα ψόφοι, οὐδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἐν αὐτῇ ὀργανικῆς βλάβης. Διὰ τοῦτο μόνων ἐπὶ ὅλως ἰδιαζουσῶν περιστάσεων πρέπει νὰ ἀποδίδωμεν εἰς τοιοῦτον τινὰ ψόφον διαγνωστικὴν σημασίαν. Τὸ ἀποδεικτικώτερον σημεῖον εἶναι ἡ σφύξις τῶν σφαγιτίδων φλεβῶν. Ἀλλ' ἵνα ἡ σφύξις αὕτη ἔχῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διαγνωστικὴν σημασίαν, πρέπει νὰ προέρχηται ἐκ παλινδρομήσεως ἐκφανοῦς τοῦ αἵματος πρὸς τὴν περιφέρειαν, ἐπαγομένη διάτασιν τῶν φλεβικῶν πλευρωμάτων, ἀντιληπτὴν διά τε τῆς ὁράσεως καὶ τῆς ἁφῆς. Τούναντίον αἱ συνήθεις κυματοειδεῖς ἅλσεις τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν σφαγιτίδων, ὁθενδήποτε καὶ ἂν προέρχωνται, τουτέστιν ἐκ τῆς ἀναπνοῆς, ἢ ἐκ τῆς καρδιακῆς ἐνεργείας, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἔχουσι σχέσιν πρὸς πάθησίν τινα τῆς τριγλώχινος. Ἐντοσούτῳ οἱ φλεβικοὶ σφυγμοὶ ἐνίστανται μόνον, ὅταν συνυπάρχῃ καὶ ἀνεπάρκεια τῆς βαλβίδος τῶν σφαγιτίδων φλεβῶν.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ.

37. Περὶ ἐγχειρήσεων ὑπὸ τὸ περιόστεον.

Ὁ Γάλλος Φυσιολόγος Κ. *Ollier* ἔν τινι πρὸς τὴν *ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν* πρὸ τριετίας γενομένῃ ἀνακοινώσει αὐτοῦ ἐξέθηκε τὸ περιγενόμενον τῶν περὶ τῆς ὀστεογόνου δυνάμεως τοῦ περιοστέου πειραματικῶν αὐτοῦ ἐρευνῶν, καταδείξας ἅμα καὶ τὰς ὠφελείας, ἃς ἡ ἐφηρμοσμένη Χειρουργικὴ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ, χρησιμοποιοῦσα τὸ περιόστεον κατὰ τὰς ἐκπρίσεις τῶν ὀστῶν καὶ ἄλλας τινὰς χειρουργίας. Μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν ἐκείνην, ἥτις καὶ ἀπηνέγκατο ἐν τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἄθλων, ὁ Κ. *Ollier* καθυπέβαλεν εἰς τὴν αὐτὴν Ἀκαδημίαν ἕτερον αὐτοῦ ἔργον, φέρον τὴν ἐπιγραφήν· «*Πειραματικαὶ ἔρευναι περὶ τῆς μεταμοσχεύσεως τῶν ὀστῶν*». Τὰ πειράματα ταῦτα φαίνονται ἀποδεικνύοντα, ὅτι εἶναι δυνατὸν ἵνα μεταμοσχεύσωμεν τὸ περιόστεον ἀπὸ ζώου εἰς ζῶον, ὁμοειδὲς πρὸς ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ γίνεται ἡ μεταμόσχευσις. Ὅπως δὲ διδαχθῇ ὁ Κ. *Ollier* ἂν καὶ αὐτὰ τὰ ὀστᾶ δύνανται νὰ μεταμοσχευθῶσι μεταξὺ ὁμοειδῶν ζώων, ἐνήργησε τὴν μεταμόσχευσιν ταύτην. Ἐκ τῶν ἐρευνῶν τούτων ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ μεταμοσχευθὲν ὀστοῦν, ὁτὲ μὲν, προσφυόμενον ἐν τῇ νέᾳ αὐτοῦ θέσει, ἐξακολουθεῖ τρεφόμενον καὶ ζῶν, ὁτὲ δὲ αὐτὸ μὲν θανατοῦται, ἀλλὰ τὸ περιόστεον αὐτοῦ διατηρεῖται καὶ παράγει ἕτερον ὀστοῦν. Ὅταν τὸ μεταμοσχευθὲν ὀστοῦν διατηρηθῇ ζῶν, ἐξακολουθεῖ αὐξάνον, ἀλλὰ μόνον κατὰ πάχος, διὰ περιφερικῶν ὀζωδῶν ἀποθεμάτων, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ μῆκος.

Ἐξακολουθήσας ἔκτοτε τὰς περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐρεύνας αὐτοῦ ὁ Κ. *Ollier*, ἀνεκοινώσατο ἀρτίως *τῇ ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν*, ὅτι ἐχρησιμοποίησε χειρουργικῶς τὸ περιόστεον κατὰ τὴν ἀκόλουθον περίπτωσιν. Δεκαεπταέτης τις νεανίας, οὗ ὁλόκληρον τὴν ῥῖνα μετὰ τῆς ὀστεΐνης αὐτῆς ὑποστάσεως εἶχεν ἐπινεμηθῆ ἡ καθολικὴ σύφιλις, προσῆλθε πρὸς τὸν Κ. *Ollier*, ἐξαιτούμενος παρ' αὐτοῦ, ὅπως, ἀναπλάσσων χειρουργικῶς τὴν ἀπεφθορυῖαν αὐτοῦ ῥῖνα, διορθώσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν τὸ εἰδεχθὲς τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Ὁ Κ. *Ollier*, ἀναλαβὼν ἵνα ἐνεργήσῃ τὴν ἀναπλαστικὴν ταύτην χειρουργίαν, ἐσκέφθη, ὅτι ἠδύνατο ἵνα χρησιμοποιήσῃ τὸ περιόστεον, ὅπως κατασκήσῃ τὴν ἀνάπλασιν ῥῖνα ὡς μάλιστα ὁμοιόσχημον τῇ κατὰ φύσιν, περιποιῶν αὐτῇ καὶ ὀσέϊνον ὑπέρεισμα. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ δὲ τούτῳ ἐξετέλεσε *τὴν κατὰ τὴν πρώτην*, λεγομένην, *ἰνδικὴν μέθοδον* ῥινοπλαστικὴν χειρουργίαν, (τουτέστι τὴν καθ' ἣν τὸ πρὸς ἀνάπλασιν δέρμα λαμβάνεται ἐκ τοῦ μετώπου), συμπεριλαβὼν ὅμως εἰς τὴν τομὴν καὶ τὸ περικράνιον καὶ συμμεταμοσχεύσας αὐτὸ εἰς τὴν θέσιν τῆς ἐλλειπούσης ῥινός. Ἡ ἐγχείρησις αὕτη, ἧς ἡ ἐπινόησις δὲν εἶναι ἰδία τοῦ Κ. *Ollier*, ὡς προεπελθοῦσα εἰς τὸν ἐν Βερολίνῳ Κ. *Langenbeck*, ἐπέτυχε πληρέστατα, καθότι μετὰ μῆνας δύω καὶ ἥμισυ ἀπὸ τῆς ἐγχειρήσεως ἀντελήφθη ὁ Κ. *Ollier* ὑπὸ τὴν νέαν ῥῖνα σκληρίας τινός, ἥτις, γινομένη ὁσημέραι μᾶλλον δυσένδοτος, κατέστη ἐπὶ τέλους στερεὰ ὀστεΐνη ῥίς. Καθ' ἃ δὲ δεικνύει ἡ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κ. *Ollier* προσηρτημένη φωτογραφικὴ εἰκὼν τοῦ προσώπου τοῦ χειρισθέντος, ἡ νέα τεχνητὴ ῥὶς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ τὸ καλλιστεῖον πρὸς πολλὰς ἄλλας φυσιοτεύκτους ῥῖνας, ἂν ὄχι καὶ ν' ἀναδείξῃ τὸν Κ. *Ollier* ἄξιον τῆς τιμῆς, ἧς ἀπολαύει ὁ περικλεὴς Ἰταλὸς ῥινοπλάστης *Tagliagozzi* (*).

Κατὰ τὸν ἐν Βιέννῃ χειρουργὸν Κ. *Schuh* ἡ ἐπίνοια τῆς μετὰ φειδοῦς τοῦ περιοστέου ἐκπρίσεως τῶν ὀστῶν δὲν εἶναι νέα μηδὲ τοιούτων ἀγαθῶν ἀποτελεσμάτων παραγωγός, οἷα παριστῶνται ὑπό τινων τὰ δι' αὐτῆς ἐπιτευχθέντα. Καὶ ὅτι μὲν ἡ ἐπίνοια αὕτη δὲν εἶναι νέα ἀποδεικνύεται, λέγει, ἐκ τοῦ ὅτι πρὸ πολλοῦ ἤδη προσεπάθουν οἱ χειρουργοὶ, ἵνα κατὰ τὴν ἐκπρισιν τῶν πλευρῶν καὶ τῶν σωληνωτῶν ὀστῶν διατηρήσωσιν, ὅπου τοῦτο ἦν δυνατὸν, τὸ περιόστεον. Περὶ δὲ τοῦ ὅτι ἡ χειριστικὴ μέθοδος, περὶ ἧς ὁ λόγος, δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀποτελεσματικὴ, ὅσον λέγεται, ἀποφαίνεται ὡς ἑξῆς ὁ Κ. *Schuh*. Ὅταν τὸ περιόστεον δὲν εἶναι μᾶλλον εὐαποχώριστον ἀπὸ τοῦ ὀστοῦ, ἢ ὅσον ὅταν ᾖ ὑγιὲς, τότε εἶναι ἀδύνατον νὰ διατηρήσωμεν κατὰ τὴν ἔκπρισιν τοῦ ὀστοῦ μέγα μέρος τοῦ περιοστέου αὐτοῦ, πολλῷ δὲ ἧττον κατ' ἐκεῖνα τοῦ ὀστοῦ τὰ μέρη, εἰς ἃ καταφύονται μῦς. Ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ διατηρήσωμεν τὸ περιόστεον καὶ οὕτως ἔχον, θέλει εἶσθαι τοσοῦτον συντεθλασμένον καὶ διεῤῥωγὸς, ὥστε ἐξ αὐτοῦ μόνον φλεγμονὴ καὶ πύησις δύναται νὰ προέλθῃ, οὐχὶ δὲ καὶ νέον ὀστοῦν, ἔχον τὸ φύσει προσῆκον αὐτῷ πάχος καὶ μῆκος. Τὴν ἀξίαν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος χειριστικῆς μεθόδου θεωρεῖ ἠλαττωμένην ὁ Κ. *Schuh* καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ κατὰ τὰς ἐκπρίσεις τῶν ὀστῶν ἀφιέμενον περιόστεον συστέλλεται μετὰ τὴν ἐγχείρησιν καὶ οὕτω τὸ ἐξ αὐτοῦ παραγόμενον ὀστοῦν ἀποβαίνει ἔλασσον τοῦ ἐκπρισθέντος. Ἀλλ' ὅταν παρὰ τῷ ἐκπρισθέντι ὀστῷ ᾖ ἕτερον, συνυποτεῖνον τὰ μαλθακὰ μόρια, οἷον, ὡ. ἐ. π., ἡ περόνη παρὰ τῷ τῆς κνήμης ὀστῷ, τότε οὐδεμία ἐκ τῆς συγολλῆς τοῦ περιοστέου προέρχεται δυσμορφία. Ἄλλως τὸ νέον ὀστοῦν ἀποβαίνει πάντως ἔλασσον τοῦ κατὰ φύσιν. Διὸ ἡ μετὰ τὴν ἔκπρισιν τῆς κάτω σιαγόνος κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος μέθοδον σχηματιζομένη νέα σιαγὼν ἀποβαίνει πολλῷ ἐλάσσων τῆς προϋπαρχούσης.

Κατὰ δὲ τὰς περὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν ὀστῶν τοῦ κρανίου πειραματικὰς ἐρεύνας τοῦ ἰσοβίου Γραμματέως τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, Κ. *Flourens*, πρὸς τὴν ἀναγέννησιν τῶν ὀστῶν τούτων συνεργοῦσιν ἅπαντα τὰ πρὸς διάθρεψιν αὐτῶν χρήσιμα μόρια. Ἐκ τῶν νεωτέρων μάλιστα πειραμάτων τοῦ Κ. *Flourens* ἐξάγεται, ὅτι ὁ τὰ κατεαγότα ὀστᾶ συνενῶν πῶρος τότε μόνον παράγεται ἐντὸς τοῦ περιοστέου, ὅταν τὰ ἐκ τοῦ ἀγμοῦ ἄκρα τοῦ ὀστοῦ οὐδεμίαν πάθωσι παραλλαγήν. Ἐὰν δὲ συνδιαῤῥαγῇ εἰς μεγάλην ἔκτασιν καὶ τὸ περιόστεον, τότε ἡ παραγωγὴ τοῦ ἑνωτικοῦ πώρου γίνεται ἐξ ἁπάντων τῶν πέριξ, τραυματικῶς κεκακωμένων, μορίων.

(*) Ὁ ἐν Βωνονίᾳ αὐτοῦ ἀνδριὰς φέρει ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ῥῖνα, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ τὰ πρὸς τὴν ῥινοπλαστικὴν χρήσιμα ἐργαλεῖα.

38. Περὶ ἀναθεραπείας τῶν κακῶς τεθεραπευμένων καταγμάτων.

Εἷς τῶν γνωριμωτέρων ἐν Γερμανίᾳ χειρουργῶν, ὁ καθηγητὴς Κ. ν. *Bruns*, δημοσιεύει διὰ τῆς «*Γερμανικῆς Κλινικῆς* (*)» τὴν ἐκ τῆς δεκατετραετοῦς αὐτοῦ κλινικῆς ἐνεργείας προσγενομένην αὐτῷ πεῖραν περὶ τὴν ἐπανορθωτικὴν θεραπείαν τῶν μὴ εὐθέως ἡνωμένων καταγμάτων καὶ τῶν ψευδαρθρώσεων. Πρὶν δὲ ἐξετάσωμεν τὰ ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ τοῦ Κ. ν. *Bruns* ἴδωμεν ὁποῖα ἦσαν τὰ ἄχρι τοῦδε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου παραδεδεγμένα.

Κακῶς τεθεραπευμένα ὀνομάζομεν τὰ κατάγματα, ὅταν ὁ κατ' αὐτὰ σχηματισθεὶς ἑνωτικὸς πῶρος ἢ πλείων τοῦ δέοντος, ἢ τὰ τμήματα τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ ἑνῶνται τοιαυτοτρόπως, ὥστε φαίνονται ἐξεστηκότα τῆς κατὰ φύσιν αὐτῶν εὐθυωρίας, ἢ τὸ κατεαγὸς ὀστοῦν γένηται μετὰ τὴν ἕνωσιν αὐτοῦ βραχύτερον, ἢ κατὰ φύσιν, ἢ σχηματισθῇ ἄρθρον μεταξὺ τῶν δύω τμημάτων τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ (ψευδάρθρωσις). Ἡ τοιαύτη θεραπευτικὴ ἔκβασις δὲν προέρχεται πάντοτε ἐκ κακῆς θεραπείας, ἀλλὰ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ πάσχων, ἀθετῶν τὴν διακέλευσιν τοῦ θεραπεύοντος αὐτὸν ἰατροῦ, δὲν ἔμενε προσηκόντως ἥρεμος ἐν καιρῷ τῆς θεραπείας. Ἐνίοτε τὸ αἴτιον τῆς μὴ ἀγαθῆς ἑνώσεως τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ κεῖται ἐν τῇ ποιότητι αὐτοῦ τοῦ κατάγματος. Ὁ σχηματισμὸς πλείονος τοῦ δέοντος ἑνωτικοῦ πώρου προέρχεται σχεδὸν ἀείποτε ἐκ διακινήσεως τῶν πρὸς τῷ κατάγματι ἄκρων τοῦ ὀστοῦ. Ὅταν τὸ κατεαγὸς ὀστοῦν δὲν κεῖται κατὰ βάθος, ἀλλ' ἐξ ἐπιπολῆς καὶ ὑπ' αὐτὸ ἀμέσως τὸ δέρμα, τότε ὁ σχηματισμὸς ἑνωτικοῦ πώρου πλείονος τοῦ δέοντος ἐπάγεται φλεγμονὴν καὶ ἐξέλκωσιν τοῦ ὑπερκειμένου δέρματος. Προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐλαττοῦται ἀφ' ἑαυτοῦ ὁ ὄγκος τοῦ ἑνωτικοῦ πώρου. Πᾶς δὲ φαρμακευτικὸς μεταχειρισμὸς, ἢ ἐγχείρησις, πρὸς ἐπιτάχυνσιν τῆς ἐλαττώσεως ταύτης τοῦ ἑνωτικοῦ πώρου, ἢ πρὸς μείζονα αὐτοῦ ἐλάττωσιν, ἀποβαίνουσι μάταια. Πρὸς τὴν φλεγμονὴν καὶ ἐξέλκωσιν τοῦ δέρματος ἀντιτάσσομεν διαρκῆ ἠρεμίαν τοῦ καθ' ὃ τὸ κάταγμα γυίου καὶ τὰς δι' ὀξικοῦ μολύβδου πυριάσεις, θεραπεύοντες ἅμα καὶ τὸ ἕλκος προσηκόντως πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ. Ὅταν ἡ ἕνωσις τῶν τμημάτων τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ ἐγένετο τοιαύτη, ὥστε τὸ ὀστοῦν φαίνεται ἐξεστηκὸς

(*) Ἀριθ. 14, 15, 17, 18 καὶ 19 π. ἔ.

τῆς κατὰ φύσιν αὐτοῦ εὐθυωρίας, τότε ἐπιδιώκομεν τὴν ἐπανόρθωσιν τοῦ ὀστοῦ ὡς ἐφεξῆς. Ἐὰν ὁ ἐνωτικὸς πῶρος εἶναι ἔτι ἀσυμπαγής, ἐφικνούμεθα τῆς ἐπανορθώσεως ταύτης εὐχερῶς διὰ τῆς *διατάσεως* καὶ *ἀντιτάσεως* (extentionis et contraextentionis), τουτέστιν ἡμῶν μὲν διατεινόντων τὸ κατώτερον ἄκρον τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ, ἑτέρου δέ τινος ἀντιτείνοντος τὸ ἀνώτερον, ἑνὸς τρίτος βοηθὸς ἐνεργεῖ τὴν δέουσαν πίεσιν ἐπὶ τοῦ χωρίου, καθ' ὃ τὸ κάταγμα. Ἀφοῦ δὲ οὕτω κατορθώσωμεν τὸ ὀστοῦν, ἐπιδεσμοῦμεν αὐτὸ προσηκόντως. Ἀλλ' ὅταν ὁ ἐνωτικὸς πῶρος προῆκεν ἤδη εἰς ἐπίσημον βαθμὸν στερρότητος, τότε ἀπαιτεῖται κραταιοτέρα βία πρὸς τὴν κατόρθωσιν τοῦ ὀστοῦ, καθότι ἡ διὰ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς χρήσεως φαρμακευτικῶν μέσων ἐκ νέου μαλάκυνσις τοῦ ἐνωτικοῦ πώρου κατορθοῦται λίαν σπανίως. Αἱ τοῦ σκοποῦ δὲ τούτου στοχαζόμεναι ἐγχειρήσεις εἰσὶν ἡ *ἀνακάταξις* (*Osteopalinclasis*), ἡ *διάπρισις* καὶ ἡ *ἔκπρισις* (Resectio).

Ἤδη ὁ *Κέλσος* ἀναφέρει τὴν ἀνακάταξιν τῶν μὴ εὐθέως ἡνωμένων καταγμάτων, συνιστᾷ πρὸς τοῦτο τὴν βιαίαν ἀντίτασιν ἑκατέρου τῶν τμημάτων τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ. Οἱ μετὰ τὸν *Κέλσον* χειρουργοὶ μετεχειρίζοντο πρὸς ἀνακάταξιν τῶν ὀστῶν τὴν *σφύραν*, καταφέροντες κραταιῶς αὐτὴν ἐπὶ τοῦ χωρίου, καθ' ὃ τὸ κάταγμα, περιειλοῦντες προηγουμένως αὐτὸ διὰ σπληνίων. Ἀλλὰ τὸν μεταχειρισμὸν τοῦτον, ὡς κακοῦντα καθ' ὑπερβολὴν τὰ μαλθακὰ μόρια, ἀπεδοκίμασεν ἤδη ὁ *Ἀβούλκασις*. *Παῦλος* ὁ *Αἰγινήτης* καὶ ὁ *Ἀβικέννας* ἀναφέρουσι τὴν διὰ περιξέσεως καὶ περιρρινήσεως λέπτυνσιν τοῦ ἐνωτικοῦ πώρου. *Τῆς ἀνακατάξεως* ὑπεραγορεύουσιν οἱ μᾶλλον πεπειραμένοι τῶν ἀρχαιοτέρων χειρουργῶν, ὁμογνωμονούντων αὐτοῖς καὶ τῶν ἀξιοπιστοτέρων ἐκ τῶν νεωτέρων, οἷον τοῦ *Dupuytren*, τοῦ *Blasius*, τοῦ *Gräfe*, τοῦ *Francke*, τοῦ *Dieffenbach* κ. ἄ. Ὥστε σήμερον δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐκλιποῦσαι διὰ παντὸς ἀπὸ τῆς Χειρουργικῆς αἱ περὶ τῆς ἀνακατάξεως τῶν ὀστῶν προλήψεις, ὑποτιθεμένου ὅμως πάντοτε, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐγχείρησις γίνεται ὅταν ᾖ ἐνδεδειγμένη καὶ ἐκτελεῖται κατὰ τὸν ἑκάστοτε σκοπιμώτερον τρόπον. Ἡ ἀνακάταξις τῶν μὴ εὐθέως ἡνωμένων καταγμάτων κατέστη πολλῷ μᾶλλον εὐεκτέλεστος μετὰ τὴν εὕρεσιν τοῦ χλωριοφορμίου, διὰ τῆς χρήσεως τοῦ ὁποίου αἴρεται ἥ τε ἀντίστασις, ἣν οἱ μῦς ἀντιτάσσουσι πρὸς τὴν κατόρθωσιν τοῦ ὀστοῦ, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς ἐγχειρήσεως ἀχώριστοι πρότερον οὖσαι σφοδραὶ ἀλγηδόνες. Ἡ ἀνακάταξις τῶν ὀστῶν κατορθοῦται τόσῳ μᾶλλον εὐχερέστερον, ὅσῳ νεώτερον (τουτέστιν ἧττον σκληρὸν καὶ ἔλασσον τὴν διάμετρον) εἶναι τὸ κατεαγὸς ὀστοῦν. Ὅταν ὁ ἐνωτικὸς πῶρος ᾖ πλησιέστατα ἄρθρου τινός, τότε εἶναι ἀντενδεδειγμένη ἡ ἐγχείρησις. Αἱ πρὸς ἀνακάταξιν τῶν ὀστῶν μέθοδοι εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι· Α'.) *ἡ διὰ τῆς βιαίας ἀντιτάσεως τοῦ ὀστοῦ καὶ διὰ τῆς κραταιᾶς πιέσεως τοῦ καθ' ὃ τὸ κάταγμα χωρίου.* Ὅταν ὁ ἐνωτικὸς πῶρος ἀπολείπηται εἰσέτι τοῦ βαθμοῦ ἐκείνου τῆς στερρότητος, ὅστις καθιστᾷ αὐτὸν ἀνένδοτον εἰς τὴν διὰ τῆς ψιλῆς χειρὸς βίαν, τότε οὐδενὸς χρήζομεν πρὸς τὴν ἀνακάταξιν μηχανήματος. Ὅταν δὲ ὁ πῶρος προῆκεν ἤδη εἰς ἐπίσημον βαθμὸν στερρότητος, τότε ἐνεργεῖται ἡ πρὸς ἀνακάταξιν ἀντίτασις τοῦ ὀστοῦ διὰ τροχαλιῶν, ὡς ἐχειρούργησεν ὁ *Dupuytren*, ὁ *Gräfe*, ὁ *Dieffenbach* κ. ἄ.· Β'.) *ἡ διὰ τῆς κραταιᾶς πιέσεως* τοῦ καθ' ὃ τὸ κάταγμα χωρίου. Ἡ ἐγχείρησις αὕτη ἐκτελεῖται κατὰ δύο τρόπους. Κατὰ μὲν τὸν α.) ἡ πίεσις γίνεται ἐπὶ τῆς κυρτότητος τοῦ κατάγματος. Ἐνεργοῦμεν δὲ τὴν πίεσιν ταύτην συλλαμβάνοντες ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τὸ ἀνακατακτέον ὀστοῦν καθ' ἑκάτερα τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ τὸ κάταγμα, ἀντερείδοντες τὸ γόνυ ἡμῶν, ἢ ἕτερόν τι κατάλληλον ἔρεισμα ἐπὶ τῆς κυρτότητος τοῦ κατάγματος, εἶτα δὲ ἑλκύοντες κραταιῶς τὸ ὀστοῦν μέχρις οὗ κατεαγῇ. Ἐὰν δὲ τὸ ἀνακατακτέον ὀστοῦν ᾖ λίαν δυσένδοτον, ἐκτελεῖται ἡ ἐγχείρησις διά τινος καταλλήλου μηχανήματος. Τοιούτους *ὀστεοκατάκτας* ἐπενόησαν ὁ *Oesterlin*, ὁ *Bosch* καὶ ὁ *Blasius*. Τὸ προτιμότερον τῶν μηχανημάτων τούτων εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ *Oesterlin* ἐπινοηθὲν καὶ φέρον τὸ ἥκιστα χάριεν ὄνομα *δυσμορφοστεοπαλιγκλάστης*! Κατὰ δὲ τὸν β'.) τρόπον ἡ πίεσις γίνεται ἐπὶ τῆς κοιλότητος τοῦ κατάγματος. Κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην ἐχειρούργει μάλιστα ὁ *Dieffenbach*, θεωρῶν αὐτὴν εὐκολωτέραν καὶ ἧττον κινδυνώδη. Μετεχειρίζετο δὲ πρὸς τὴν ἀνακάταξιν ταύτην δικρόαν τινά, ἐμφερῆ πρὸς ὑποδηματουλκὸν, στηρίζων αὐτὴν πρὸς τὰ ἀντίνωτα καθέδρας (Stuhllehne) (ὑπενδεδυμένα ἔχουσαν διὰ σπληνίων τὰ μεταξὺ τῶν πρὸς τὰ ἄνω τετραμμένων χηλῶν αὐτῆς) καὶ καταγνύων ἐπ' αὐτῆς τὸ ὀστοῦν· Γ'.) ἡ διὰ τῆς *ἀναμίκτου μεθόδου* (κατὰ *Wasserfuhr*), ἔχουσαν ὡς ἑξῆς· ἐμβαλόντες ἐπικαρσίαν τομὴν κατὰ τὴν προέχουσαν κορυφὴν τοῦ κατάγματος καὶ ἀποψιλώσαντες οὕτως αὐτὸ τῶν ὑπερκειμένων μαλθακῶν μορίων, διαπρίομεν κατὰ τὸ χωρίον τοῦτο τὸ ἀνακατακτέον ὀστοῦν μέχρι τοῦ τριτημορίου τοῦ πάχους αὐτοῦ, εἶτα δὲ καταγνύομεν τοῦτο ἐπί τινος πυραμιδοειδοῦς ὑπερείσματος.

Ἀφοῦ δὲ κατὰ μίαν τῶν εἰρημένων μεθόδων λύσωμεν ἐκ νέου τὴν συνέχειαν τοῦ ὀστοῦ, ἄγομεν ἀμφότερα αὐτοῦ τὰ τμήματα εἰς τὴν κατὰ φύσιν

εὐθυωρίαν καὶ ἐπιδεσμοῦμεν προσηκόντως τὸ καθ' ὃ τὸ κάταγμα γυῖον.

Ὅταν δὲ τὰ τμήματα τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ δὲν συνενωθῶσιν ἀμετακινήτως, τότε τὸ μεσηγὺ τῶν τμημάτων τούτων ὀνομάζεται *ψευδάρθρωσις*, *παρὰ φύσιν*, ἢ *ὑπεράριθμος ἄρθρωσις* (Pseudarthrosis, Articulatio praetermaturalis, articulation surnuméraire). Θεωροῦμεν δὲ τὴν ψευδάρθρωσιν ὡς ἐσχηματισμένην ἤδη, ὅταν τὰ τμήματα τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ διαμένωσιν ἐπὶ πολὺ μετακινητά, μηδόλως πλέον ἐπιδιδούσης εἰς στερρότητα τῆς συναφείας αὐτῶν. Ὁ βαθμὸς τῆς λειτουργικῆς βλάβης, ἣν ἐπάγεται ἡ ψευδάρθρωσις, ἐξήρτηται ἐκ τῆς θέσεως, τῆς μορφῆς καὶ τῆς εὐκινησίας τοῦ πεπονθότος ὀστοῦ. Τοιουτοτρόπως παρετηρήθησαν ψευδαρθρώσεις κατὰ τὰς πλευράς, ἄνευ ἀξιολόγων ἐπακολούθων. Ἀλλ' ὅταν ἡ ψευδάρθρωσις ᾖ ἔν τινι τῶν γυίων, μάλιστα δὲ ἐν τῷ ἑτέρῳ τῶν κάτω ἄκρων, τότε τοῦτο καθίσταται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον ἄχρηστον, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀτροφεῖ.

Ἡ παθολογικοανατομικὴ ποιότης τῶν ψευδαρθρώσεων εἶναι ἄλλοτε ἄλλη, ἑπομένως καὶ ὁ βαθμὸς τῆς εὐκινησίας τῶν ὀστῶν εἶναι διάφορος. Ὁτὲ μὲν τὰ πρὸς τῷ κατάγματι ἄκρα τῶν τμημάτων τοῦ ὀστοῦ ἐφάπτονται ἀμέσως ἀλλήλων, ὁτὲ δὲ κεῖνται παρ' ἀλλήλοις, συνενούμενα διά τινος συνδεσμοειδοῦς ἰσοῦ, ὥστε ἡ ψευδάρθρωσις εἶναι ἐμφερὴς πρὸς *συγχόνδρωσιν*. Ἄλλοτε πάλιν τὰ παρὰ φύσιν ἠρθρωμένα ἄκρα τῶν ὀστῶν φέρουσι χονδρώδη καὶ λεῖαν ἐπιφάνειαν, περιβαλλομένην ὑπό τινος ὀρρογόνου καὶ συνδεσμοειδοῦς θυλακίου, περιέχοντος ῥευστόν τι, ἐμφερὲς πρὸς τὸ ἀρθρικὸν μυῖκος, ὥστε ἡ ψευδάρθρωσις ὁμοιάζει τὰ μέγιστα πρὸς *διάρθρωσιν*. Μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν τούτων τῶν ψευδαρθρώσεων ὑπάρχουσι διάφοροι μεταβατικοὶ βαθμοί. Ἐνίοτε τὰ τμήματα τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ δὲν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα ἄμεσον συνάφειαν, ἀλλὰ προσφύονται πρὸς τὰ παρεγκείμενα μαλθακὰ μόρια διὰ τενοντωδῶν ἱστῶν, ἐπιτρεπόντων αὐτοῖς ἐλευθέραν κίνησιν. Ἐν τισι τῶν ψευδαρθρώσεων, ὁμοίαις πρὸς διαρθρώσεις, παρέγκειται μεταξὺ τῶν τμημάτων τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ χονδρώδης μηνίσκος, αἱ δὲ ἐπιφάνειαι τῶν τὴν ψευδάρθρωσιν ἀποτελούντων ἄκρων τῶν ὀστῶν εἰσὶν οὕτως ἐσχηματισμέναι, ὥστε ἡ μὲν (συνήθως ἡ τοῦ μᾶλλον εὐκινήτου ὀστοῦ) εἶναι ἐμφερὴς πρὸς ἀρθρικὴν κοιλότητα, ἡ δὲ πρὸς ἀρθρικὴν κεφαλήν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομίσῃ τις, ὅτι ἀφ' ἁπασῶν τῶν ψευδαρθρώσεων ἐλλείπει ἐντελῶς ὁ ἐνωτικὸς πῶρος· ἐνίοτε μάλιστα ὑπάρχουσι κατὰ τὴν ψευδάρθρωσιν εὐμεγέθεις ὄγκοι ἐνωτικοῦ πώρου. Ἄλλοτε πάλιν τὰ μὲν τμήματα τῶν παρ' ἀλλήλοις κειμένων κατεαγότων ὀστῶν εἰσὶν ἀμετακινήτως ἡνωμένα διὰ πώρου, μόνοι δὲ οἱ ἀλλήλων ἐφαπτόμενοι ἐνωτικοὶ αὐτῶν πῶροι σχηματίζουσι πλαγίαν ψευδάρθρωσιν.

Τὰ αἴτια τῶν ψευδαρθρώσεων εἰσὶν ἅπαντα τὰ ἐπιφέροντα ἐνδεῆ σχηματισμὸν τοῦ ἐνωτικοῦ πώρου. Γενικώτερον θεωρούμενα τὰ αἴτια ταῦτα, διαιροῦνται εἰς *τοπικὰ* καὶ *καθολικά*. Τὰ συνηθέστερα τῶν τοπικῶν εἰσὶ μὴ ἀκριβὴς προσαρμογὴ τῶν τὴν ψευδάρθρωσιν σχηματισάντων τμημάτων τοῦ ὀστοῦ, ἡ ἐπανειλημμένη αὐτῶν μετακίνησις, ὡς μάλιστα συμβαίνει ἐπὶ τῶν λοξῶν καταγμάτων, ἐπὶ τῶν ἀνησύχων καὶ δυσπειθῶν ἀρρώστων, ἢ ὅταν ἡ εὐθέτησις τοῦ ὀστοῦ ἐγένετο ἐνδεῶς, ἢ ἡ ἐπίδεσις χαλαρά. Ἥττον συνήθη αἴτια εἰσὶν ἰσχυρῶς πιέζων ἐπίδεσμος, πλέον τοῦ δέοντος παράτασις τῆς ἐπὶ τοῦ κατάγματος ἐφαρμογῆς ψυχρῶν ἐπιθεμάτων, (καθότι διὰ τούτων ἐμποδίζεται ἡ ἐξίδρωσις καὶ ὀργάνωσις τοῦ ἐνωτικοῦ πώρου), ἢ ὅταν μεταξὺ τῶν παρὰ φύσιν ἠρθρωμένων τμημάτων τοῦ ὀστοῦ παρέγκεινται μαλθακὰ μόρια, ἢ ἀπολελυμέναι παρασχίδες ὀστοῦ, ἢ ἔξωθεν εἰσδύσαντα ἀλλότρια σώματα, οἷον σφαῖραι πυροβόλων κ. τ. τ. Τὰ καθολικὰ δὲ αἴτια τοῦ ἐνδεοῦς σχηματισμοῦ τοῦ ἐνωτικοῦ πώρου εἰσὶν ἀνεπαρκῶς τρέφουσα δίαιτα, δυσκρασίαι (μάλιστα ἡ καρκινωματικὴ, ἡ τῆς στομακάκης, ἡ συφιλιτικὴ καὶ ἡ ὑδραργυρικὴ), ἡ ἐγκυμοσύνη, αἱ τυφικαὶ νόσοι, ἡ ἡμαρτημένη καθόλου διάθεψις κ. τ. τ. Ἐπὶ τῶν καθολικῶν τούτων αἰτιωδῶν συνθηκῶν, καί τοι τῆς τοπικῆς θεραπείας ὀρθῶς γινομένης, παρατηρεῖται οὐδὲν ἧττον ὁ σχηματισμὸς τῶν ψευδαρθρώσεων, μηδόλως ἐξιδρουμένου ἀπ' ἀρχῆς τοῦ πρὸς τὸν ἐνωτικὸν πῶρον πλάσματος, ἢ μαλακυνομένου καὶ ἀναπινομένου τοῦ ἤδη στερεοποιηθέντος ἐνωτικοῦ πώρου.

Ἡ θεραπεία τῶν ψευδαρθρώσεων εἶναι ἡ παρηγορικὴ, ἡ ἐξιατήριος (radicale). Καὶ παρηγορικὴ μὲν λέγεται, ὅταν περὶ τὴν ψευδάρθρωσιν περιβάλλεται ἰσχυρῶς πιέζων ἐπίδεσμος, ὅπως δι' αὐτοῦ περιποιηθῇ εἰς τὸ κατεαγὸς ὀστοῦν, ἡ πρὸς τὴν κατὰ φύσιν λειτουργίαν αὐτοῦ ἀναγκαία συνοχή. Ἡ τοιαύτη θεραπεία εἶναι λυσιτελὴς ἐπὶ τῶν καταγμάτων τῶν ὀστῶν τῶν ἄνω ἄκρων, καὶ ἐπὶ τῶν ἐπικαρσίων ἐν γένει ἀγμῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν κάτω ἄκρων καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν λοξῶν καταγμάτων σπανίως ὁ τοιοῦτος ἐπίδεσμος κρατύνει ἀποχρώντως τὸ κατεαγὸς γυῖον. Πρὸς τὸν παρηγορικὸν ναρθηκισμὸν πρέπει νὰ λαμβάνωμεν δυσενδότους νάρθηκας, μάλιστα δὲ ὑπενδεδυμένας μεταλλίνους σκυταλίδας, καὶ ναρθηκίζωμεν τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ μὴ συμπιέζηται ἡ κυρία τοῦ πεπονθότος γυίου ἀρτηρία.

Τῆς δ' ἐξιατηρίου θεραπείας σκοπὸς εἶναι ἡ ἐπίτευξις τῆς διὰ πώρου ἑνώσεως τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ. Ἐπιτυγχάνεται δὲ τοῦτο διὰ τῆς ἐσωτερικῆς χρήσεως τῶν πρὸς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἑνωτικοῦ πώρου ἀνυσίμων φαρμάκων, διὰ τοῦ διαρκοῦς στηριγμοῦ τῶν τὴν ψευδάρθρωσιν σχηματιζόντων ὀζῶν, διὰ τοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐντεταμένου ἐρεθισμοῦ τοῦ κατάγματος καὶ, τέλος, διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἰστοῦ, ὅστις συνδέει ἀμφότερα τὰ παρὰ φύσιν ἠρθρωμένα ὀστᾶ. Πρὸς τὴν ἐκ τῶν εἰρημένων θεραπευτικῶν μεταχειρισμῶν ἐκλογὴν τοῦ καταλληλοτέρου ὁδηγούμεθα ἐκ τῆς αἰτίας, ἥτις ἐπήνεγκε τὴν ψευδάρθρωσιν, ἐκ τοῦ χωρίου, καθ' ὃ αὕτη, ἐκ τῶν κατ' αὐτὴν ἀνατομικῶν συνθηκῶν, ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς λειτουργικῆς βλάβης τοῦ καθ' ὃ τὸ κάταγμα γυίου καὶ ἐκ τοῦ εἴδους τῆς τυχὸν ὑπαρχούσης δυσκρασίας. Πρέπει δέ, πρὶν ἢ προσφύγωμεν εἴς τινα τῶν ἐναίμων καὶ σφόδρα κακούντων χειριστικῶν τρόπων, νὰ δοκιμάζωμεν τοὺς ἠπιωτέρους, ὅταν δὲ οὗτοι ἀποβῶσι μάταιοι, ἡ δὲ λειτουργικὴ βλάβη τοῦ πεπονθότος γυίου δὲν ἐπανορθῶται διὰ μόνου τοῦ συνεκτικοῦ ἐπιδέσμου, τότε νὰ καταφεύγωμεν εἴς τινα τῶν βιαιοτέρων μεταχειρισμῶν. Ἡ ἐσωτερικὴ χρῆσις φαρμακευτικῶν μέσων τότε μόνον εἶναι ἐνδεδειγμένη, ὅταν, ἐκ καθολικῶν ἐν τῷ σώματι νοσοποιῶν αἰτίων, ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἑνωτικοῦ πώρου γίνεται βραδέως, ἢ ἐνδεῶς, ἢ παλινδρομεῖ, μαλακυνομένου καὶ αὖθις τοῦ ἤδη στερεοποιηθέντος. Ὅταν, π. χ., ἡ διάθρεψις ᾖ ἐνδεής, γίνεται χρῆσις πρὸς τῇ θρεπτικῇ διαίτῃ καὶ τῶν τονωτικῶν φαρμάκων, οἷον τῶν πικρῶν, τοῦ περουβιανοῦ φλοιοῦ, τοῦ σιδήρου κ. τ. τ. Ὅταν ὁ πάσχων ᾖ ῥαχητικός, τότε δέον ἵνα προσπλέκηται μετά τινος τῶν εἰρημένων φαρμάκων πρὸ πάντων τὸ διὰ τιτάνου ὕδωρ. Ὁ *Penal* ἐπί τινος περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἤδη κατὰ τὸ κάταγμα σχηματισθεὶς ἑνωτικὸς πῶρος ἀνεπόθη, ἐν δὲ τοῖς οὔροις τοῦ πάσχοντος ὑφίστατο πολλὴ φωσφορικὴ τέτανος, δοὺς ἡμίσειαν, καθ' ἑκάστην, δραχμὴν νιτρικοῦ ὀξέος, παρετήρησεν ἐντεῦθεν μεγίστην ὠφέλειαν. Ὁ δὲ *Thielman* ἔδωκεν ἐπιτυχῶς, ὡς λέγει, ἐπί τινος περιπτώσεως, καθ' ἣν ἔβαινε βραδέως ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἑνωτικοῦ πώρου, τὸ διὰ τιτάνου ὕδωρ μετὰ φωσφορικοῦ ὀξέος.

Ὅταν ἡ ψευδάρθρωσις ᾖ πρόσφατος καὶ ἐκ τοῦ εἴδους τῶν συγχονδρώσεων, ὡς αἴτιον δὲ τῆς μὴ ἀγαθῆς ἰάσεως τοῦ κατάγματος θεωρηθῇ ἡ συχνὴ μετακίνησις τῶν τμημάτων τοῦ κατεαγότος ὀστοῦ, ὁ δὲ ἀγμὸς ᾖ λοξός, τότε πρέπει νὰ δοκιμάζωμεν τὴν διαρκῆ *συνεκτικὴν ἐπίδεσιν*, ὅπως δι' αὐτῆς ἐμποδίσωμεν τὴν περαιτέρω μετακίνησιν τῶν ψευδῶς ἠρθρωμένων ὀστῶν. Τὴν μέθοδον ταύτην συνέστησε κυρίως ὁ *Amesbury*. Ἐφαρμόσαντες δὲ αὐτὴν ἐφεξῆς ὁ *Wright*, ὁ *Brodie*, ὁ *Wenzel*, ὁ *Dohlhoff* κ. ἄ. ἐφίκοντο, καθ' ἃ διαβεβαιοῦσι, τῆς ἐπιδιωκομένης ἰάσεως. Μετεχειρίζετο δὲ πρὸς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος σκοπὸν ὁ μὲν *Amesbury* τὸν κραταιὸν ναρθηκισμὸν τοῦ κατάγματος, ἰασάμενος οὕτως, ὡς λέγει, ἐξ **21** ψευδαρθρώσεων τὰς **16**, ὁ δὲ *Norris* τὸ πιεστικὸν στροφεῖον (Tourniquet), ἐπιτυχὼν οὕτω τῆς ἰάσεως **29** ψευδαρθρώσεων ἐκ **36**.

Τὰ δὲ μέσα, τὰ διεγείροντα νέαν φλεγμονὴν καὶ ἐξίδρωσιν κατὰ τὴν ψευδάρθρωσιν, εἰσὶ τὰ ἑξῆς· ἡ ἐφαρμογὴ ἐρεθιστικῶν μέσων ἐπὶ τοῦ ὑπὲρ τὴν ψευδάρθρωσιν δέρματος, ἡ ἐπ' ἀλλήλων πρόστριψις (exasperatio κατὰ τὸν Κέλσον [*]) τῶν κατὰ τὸν ἀγμὸν ἄκρων τῶν παρὰ φύσιν ἠρθρωμένων ὀστῶν, ἡ διακέντησις (Acupunctur), ἡ ὑπὸ τὸ δέρμα κατακέντησις, ἡ ἄμυξις τῶν περὶ τὸ κάταγμα μορίων, ἡ ἀνάτρησις τῶν πρὸς τῷ κατάγματι ἄκρων τῶν παρὰ φύσιν ἠρθρωμένων ὀζῶν καὶ ἡ εἰς τὰ ἐντεῦθεν τρήματα ἐμβολὴ ἐλεφαντίνων κνωδάκων καὶ, τέλος, ἡ μεταξὺ τῶν πρὸς τῷ κατάγματι ἄκρων τῶν παρὰ φύσιν ἠρθρωμένων ὀζῶν διεκβολὴ διασύρτου. Ἡ ἐφαρμογὴ ἁπάντων τούτων τῶν μέσων κατὰ τὴν τάξιν, ἐν ᾗ κατελέχθησαν, εἶναι ἐνδεδειγμένη ὅταν μόνος ὁ ἐπίδεσμος, καί τοι καλῶς περιβεβλημένος, δὲν ἀρκέσῃ πρὸς ἐπίτευξιν τῆς διὰ πώρου ἑνώσεως τῶν ψευδῶς ἠρθρωμένων ὀστῶν, κατὰ δὲ τὴν ψευδάρθρωσιν ἔπαυσεν ἤδη πᾶσα παραγωγικὴ ζωτικότης.

Ἡ ἐφαρμογὴ *ἐρεθιστικῶν μέσων* ἐπὶ τοῦ ὑπὲρ τὴν ψευδάρθρωσιν δέρματος ἀπεδείχθη μάλιστα ὠφέλιμος ὅταν τὸ κατεαγὸς ὀστοῦν ᾖ ἐξ ἐπιπολῆς. Εἶνε δὲ ὁ μεταχειρισμὸς οὗτος πάντη ἀκίνδυνος. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν γίνεται δοκιμαστικὴ χρῆσις τῶν ἀρωματικῶν πυριάσεων, ἢ τῶν διὰ πνευματωδῶν φαρμάκων ἐπαλείψεων, εἶτα δὲ τῶν ἰσχυροτέρων ἐρεθιστικῶν, ἐξ ὧν ὠφελιμώτερον ἀπεδείχθη τὸ τοῦ ἰωδίου βάμμα, δι' οὗ ἐπιχρώζομεν ἐπανειλημμένως τὸ ὑπὲρ τὴν ψευδάρθρωσιν δέρμα, μέχρις οὗ ἐμποιηθῇ ἀποχρώντως ἐντεταμένος ἐρεθισμός. Τὸν θεραπευτικὸν τοῦτον τρόπον ἐπενόησεν ὁ *Buchanan*. Ἰατρεύσαντες δὲ κατ' αὐτὸν ἐφεξῆς οἱ χειρουργοὶ *Trusen*, *Willoughby*, *Blasius*, *Hodann*, *Oschwald*, *Emmert* κ. ἄ. ἐφίκοντο, καθ' ἃ διαβεβαιοῦσι, τῆς συμπωρώσεως τῶν παρὰ φύσιν ἠρθρωμένων ὀστῶν. Ὁ δὲ *Walter* καὶ μάλιστα ὁ *Brodie* ἀνακηρύττουσιν ὡς τὴν ἀνυσιμωτέραν θεραπείαν τὴν διὰ τῆς ἐπανειλημμένης ἐπιθέσεως ἐκδορίων ἐπὶ τοῦ

(*) De Med. Lib. VIII. Cap. x.

κατὰ τὴν ψευδάρθρωσιν δέρματος. Ὁ *Harlstone* ἐκαυτηρίαζε τὸ κατὰ τὴν ψευδάρθρωσιν δέρμα διὰ τοῦ χυτοῦ καυστικοῦ καλίου. Ἐννοεῖται δὲ καὶ μὴ λεγόμενον, ὅτι πρὸς ἐρεθισμὸν τοῦ κατὰ τὴν ψευδάρθρωσιν δέρματος καὶ τῶν ὑποκειμένων μαλθακῶν μορίων δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν πᾶν καυτήριον, μὴ ἐξαιρουμένου μηδ' αὐτοῦ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδηρίου. Προτιμότερον ὅμως εἶναι τὸ βάμμα τοῦ ἰωδίου, ὡς μηδόλως ἐξελκοῦν τὸ δέρμα καὶ οὕτω μηδὲν φέρον ἐμπόδιον πρὸς ἐπίδεσιν τοῦ κατάγματος, ἔτι δὲ ὡς ἐπιτρέπον ἵνα ἑκάστοτε ἐμποιῶμεν τὸν ἀπαιτούμενον βαθμὸν τοῦ ἐρεθισμοῦ, ἐπιχρώζοντες τὸ δέρμα συχνότερα, ἢ σπανιώτερα, διὰ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος σκευασίας, ὁτὲ μὲν μᾶλλον, ὁτὲ δ' ἧττον συγκεντρωμένης. Τὴν ἐπ' ἀλλήλων πρόστριψιν τῶν κατὰ τὸν ἀγμὸν ἄκρων τῶν παρὰ φύσιν ἠρθρωμένων ὀστῶν ἐνεργοῦμεν διακινοῦντες αὐτὰ περιστροφικῶς, ἢ ἐπὶ τὰ πλάγια. Ἀφοῦ δ' ἐπαναλάβωμεν, ἅπαξ, ἢ καὶ δίς καθ' ἑκάστην, τὴν πρᾶξιν ταύτην μέχρις οὗ τὸ καθ' ὃ τὸ κάταγμα χωρίον γένηται εὐκίνητον, ἐπιδεσμοῦμεν τὸ πεπονθὸς γυῖον καὶ ἀρίνομεν αὐτὸ ἐν διαρκεῖ ἠρεμίᾳ. Ἀλλ' ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος θεραπευτικὸς τρόπος εἶναι ἐφαρμόσιμος ἐπὶ μονοστέων γυίων καὶ ὅταν τὰ τὴν ψευδάρθρωσιν ἀποτελοῦντα ὀστᾶ εἰσὶ λίαν εὐμετακίνητα. Πρὸς ἐμποίησιν δὲ μείζονος ἐρεθισμοῦ δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν μετὰ τῆς προστρίψεως καὶ τὰς διὰ τοῦ βάμματος τοῦ ἰωδίου ἐπιχρώσεις. Ἡ διὰ τῆς προστρίψεως θεραπεία (ἥτις διακρίνεται ἀπασῶν τῶν λοιπῶν, ὡς ἡ μᾶλλον ἀκίνδυνος) ἀπεδείχθη ἀνυσιμωτάτη ἐκ τῆς πείρας πολλῶν χειρουργῶν, οἷοι ὁ *Cittadini*, ὁ *Derrecapaix*, ὁ *Parrish*, ὁ *Kirkbride*, ὁ *Woppisch*, ὁ *Blasius*, ὁ *Biondi* κ. ἄ. Ἐπί τινων ψευδαρθρώσεων κατὰ τὰ κάτω ἄκρα, προερχομένων ἐξ ἐπικαρσίων ἀγμῶν, ἐπιτυγχάνεται ἡ ἴασις (καθ' ἃ διαβεβαιοῦσιν ἐκ τῆς πείρας αὐτῶν οἱ χειρουργοὶ *Withe*, *Brodie*, *Kluge*, *Steinheim* κ.ἄ.) ἐπιδεσμουμένου κραταιῶς τοῦ πεπονθότος χωρίου, περιιόντος ἅμα τοῦ πάσχοντος. Τὴν πρὸς τὸν θεραπευτικὸν σκοπόν, περὶ οὗ ὁ λόγος, διακέντησιν ἐνήργησεν ὁ μὲν *Malgaigne* ἄνευ ἐπιτυχίας (ὡς μὴ δυνηθεὶς ἵνα ἐμπείρῃ τὰς βελόνας μεταξὺ τῶν τὴν ψευδάρθρωσιν σχηματιζόντων ἄκρων τῶν ὀστῶν), ὁ δὲ *Wiesel* ἐπιτυχῶς, χειρουργήσας ὡς ἑξῆς· ἐπί τινος ψευδαρθρώσεως (κατὰ τὸν τράχηλον τοῦ ὀζοῦ τοῦ μηροῦ), ὑπαρχούσης ἤδη ἀπὸ δύω ἐτῶν, κατατείνας κραταιῶς τὸ κατεαγὸς ὀζοῦν, ἐνέπειρεν κατὰ τὴν ψευδάρθρωσιν τρεῖς βελόνας, ὧν αἱ μὲν δύω εἰσεχώρησαν μέχρι τοῦ ὀστοῦ, ἡ δὲ τρίτη μέχρι τῆς ψευδαρθρώσεως. Ἐξείλετο δὲ τὰς μὲν δύω πρώτας τὴν ἐπιοῦσαν, τὴν δὲ τρίτην μεθ' ἡμέρας ὀκτώ. Ἀλλ' ἰδών, ὅτι ἡ ἐγχείρησις δὲν ἐπέφερε τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, ἐνέπειρε καὶ αὖθις εἰς τὴν ψευδάρθρωσιν δύω βελόνας, παχυτέρας τῶν πρώτων, καὶ ἀφῆκεν αὐτὰς ἐμπεπαρμένας ἐφ' ἡμέρας **12**. Φλεγμηνάσης ἐκ τούτου ἰσχυρῶς τῆς ψευδαρθρώσεως, ἐπῆλθεν ἐν διαστήματι τριῶν μηνῶν ἐντελὴς ἴασις. Δυνάμεθα δὲ νὰ καταστήσωμεν ἰσχυρότερον τὸν ἐκ τῆς διακεντήσεως ἐρεθισμόν, ὀχετεύοντες εἰς τὰς ἐμπεπαρμένας βελόνας ἠλεκτρικὰ ῥεύματα.

[Ἀκολουθεῖ].

39. Περὶ θεραπείας τῆς κωφώσεως καὶ τῶν νευρικῶν ἤχων τῶν ὤτων δι' ἐνέσεως ἀερίων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὖς.

Τῷ **1724** ταχυδρομικός τις ὑπάλληλος ἐν Βερσαλλίαις, ὀνόματι *Guyot*, πάσχων κώφωσιν, ἐπενόησε τὸν καθετηρισμὸν τῶν σαλπίγγων τοῦ Εὐσταθίου. Μολονότι δὲ ἐθεραπεύθη, ὡς λέγουσι, διὰ τῆς ἐγχειρήσεως ταύτης (ἧς ἡ ἐκτέλεσις ἐνομίζετο τέως ἀδύνατος) ὁ ἐφευρέτης αὐτῆς, οὐχ ἧττον ἐπέσχον ἐπὶ πολὺ οἱ ἰατροὶ περὶ τῆς νέας ταύτης ἐφευρέσεως. Ἀφοῦ δὲ, μετὰ πολλὴν ἀντίστασιν, ὁ καθετηρισμὸς τῶν εὐσταθιανῶν σαλπίγγων κατέλαβεν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ θέσιν, κατεγένοντο ἀνενδότως οἱ ἰατροὶ ἵνα χρησιμοποιήσωσιν αὐτὸν πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὖς μᾶλλον ἀνυσίμων καὶ ἧττον κινδυνωδῶν ἰαμάτων, ἢ τὰ τέως εἰς αὐτὸ ἐνιέμενα ῥευστὰ φάρμακα. Οὕτως ὁ Κ. *Deluau* ἔσχε τὴν εὐφυᾶ ἐπίνοιαν ἵνα ἀντικαταστήσῃ ἀντὶ τῶν ἐνέσεων ῥευστῶν φαρμάκων τὴν ἐμφύσησιν ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Ἡ ἀντικατάστασις αὕτη τῶν ἀερίων ἀντὶ τῶν ῥευστῶν ἐνεμάτων ἐπήνεγκε λυσιτελεστάτην μετατροπὴν εἰς τὴν τέως καθεστῶσαν θεραπευτικὴν τῶν κωφώσεων, καθότι ἐκ τῆς εἰς τὸ ἔσω οὖς ἐμφυσήσεως τῶν ἀερίων οὐδὲν τῶν ἐπακολούθων ἐκείνων ἠδύνατο πλέον νὰ προέλθῃ, ἅτινα ἐπήγετο ἡ ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ τυμπάνου ἐναπόλειψις τῶν εἰς αὐτὸ ἐνιεμένων ῥευστῶν. Μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς νέας ταύτης θεραπευτικῆς ἀρχῆς ἐν τῇ ὠτιατρικῇ ὑπελείπετο ἵνα ἐπινοηθῇ καὶ συσκευὴ ἐπιτηδεία πρὸς τοὺς δι' ἀερίων, οὕτως εἰπεῖν, κατακρουνισμοὺς τούτους τοῦ ἐσωτερικοῦ ὠτός. Ὁ Κ. *Deluau* μεταχειρίζεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μέγα τι χάλκινον δοχεῖον, συγκοινωνοῦν μετὰ τοῦ ὠτικοῦ καθετῆρος διὰ σωλήνος ἐλαστικοῦ, δι' οὗ τὸ ἐν τῷ δοχείῳ τῆς συσκευῆς ἀέριον μετάγεται εἰς τὸν ἐν τῇ σάλπιγγι τοῦ Εὐσταθίου εἰσεννεγμένον καθετῆρα καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὖς. Ἀλλὰ τὸ συσκεύασμα

τοῦτο ἔχει, κατὰ τὸν Κ. *Bonnafont*, τὸ κακόν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπει τὴν κατὰ βούλησιν αὐξομείωσιν τῆς πιεστικῆς δυνάμεως, ἐν ᾗ γίνεται ἡ συμπίεσις τοῦ ἀερίου, ἑπομένως καὶ ἡ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὖς εἰσακόντισις τούτου γίνεται ὁτὲ μὲν διὰ μείζονος, ὁτὲ δὲ δι' ἐλάσσονος δυνάμεως. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ μηχανισμὸς τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος συσκευῆς δὲν ἐπιτρέπει ἵνα μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος συναναμίξωμεν καὶ ἕτερόν τι ἀέριον.

Ὁ ἐν Βερολίνῳ ἰατρὸς Κ. *Kramer* ἀντικατέστησεν πρὸς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐνέσεις ἀντὶ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος τὸν ὀξικὸν αἰθέρα, ἐνιεὶς αὐτὸν ὡς ἀκολούθως· ἐγχέας εἰς τὸ ὑέλινον δοχεῖον τῆς ἐνετηρίου συσκευῆς ὀξικὸν αἰθέρα καὶ θερμάνας αὐτὸν ἐπὶ τῆς δι' οἰνοπνεύματος φλογὸς μέχρι δεδομένου βαθμοῦ (ὃν δεικνύει θερμόμετρον, προσηρτημένον καταλλήλως εἰς τὴν συσκευὴν), διανοίγει τὴν στρόφιγγα, δι' ἧς συγκοινωνεῖ τὸ δοχεῖον τῆς συσκευῆς μετὰ τοῦ ἐν τῇ εὐσταθιανῇ σάλπιγγι καθετῆρος καὶ οὕτως εἰσθρώσκει τὸ ἀέριον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὖς. Τὴν συσκευὴν ταύτην μετεχειρίζετο ἐπὶ πολὺ ὁ Κ. *Bonnafont*, ἀλλ' ἰδών, ὅτι καὶ αὕτη εἶχε τὰς αὐτὰς ἐλλείψεις, ἃς καὶ ἡ τοῦ Κ. *Deluau*, ἀντικατέστησεν ἀντ' αὐτῆς ἁπλοῦν εἰσαφύσσον καὶ μετεκπιέζον ἀντλίδιον (pompe aspirante et foulante), δι' οὗ ἠδύνατο ἵνα εἰσάγῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὖς τὸ ἑκάστοτε ἐνδεδειγμένον ἀέριον, καὶ δίδῃ εἰς τὴν ἔνεσιν κατὰ βούλησιν ὁτὲ μὲν μείζονα, ὁτὲ δ' ἐλάσσονα δύναμιν, ἄνευ φόβου αἰφνιδίου διεκφυγῆς τοῦ ἀερίου. Ὁδηγούμενος δὲ ἐκ τῶν διὰ τῆς ἁπλῆς ταύτης συσκευῆς ἐπιτευχθέντων θεραπευτικῶν ἀποτελεσμάτων, διενοήθη, ὅτι ἠδύνατο ἵνα καταχρήσῃ τὴν συσκευὴν ταύτην ἀνυσιμωτέραν καὶ εὐχρηστοτέραν, συνδυάζων δι' αὐτῆς τινὰ τῶν ἀερίων καὶ ἐνιεὶς αὐτά, οὕτως ἡνωμένα, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὖς.

Ἡ συσκευὴ αὕτη συνέστηκεν ἐκ πέντε σμικρῶν φιαλίων, ὧν ἕκαστον ἔχει δύω στόμια. Καὶ διὰ μὲν τοῦ ἑνὸς (ὅπερ πωμάζεται στεγανώτατα, ὃν εἰργασμένον διὰ σμυρίδος [bouchée à l'émerie].) εἰσάγεται τὸ φάρμακον, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ ἐναρμόζεται σωλὴν, δι' οὗ συγκοινωνεῖ τὸ φιάλιον μετὰ τῆς σμικρᾶς ἀντλίας. Φέρει δὲ ὁ σωλὴν οὗτος σμικρὰν στρόφιγγα, ὅπως δι' αὐτῆς διακόπτωμεν καὶ ἀνακαθιστῶμεν, κατὰ τὴν ἀνάγκην, τὴν μεταξὺ τοῦ φιαλίου καὶ τῆς ἀντλίας συγκοινωνίαν. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων ἐννοεῖται, ἡ ἀντλία συγκοινωνεῖ μεθ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν φιαλίων, ἡ ἐνέργεια αὐτῆς μετάγεται ἐξ ἴσου εἰς ἅπαντα ταῦτα. Ὥστε διὰ τῆς συσκευῆς ταύτης δυνάμεθα ἵνα ἐνέσωμεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οὖς ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, οὐ μόνον καθ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ ἡνωμένον μετ' ἄλλων ἀερίων. Προσθετέον, ὅτι ἡ ἀντλία τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος συσκευῆς φέρει σμικρὸν τρῆμα, δι' οὗ συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος καὶ διὰ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα ν' ἀναμίξωμεν καὶ ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα μετὰ τοῦ εἰς τὴν ἀντλίαν εἰσαφυσσομένου ἀερίου καὶ οὕτω καταστήσωμεν αὐτὸ ἠπιώτερον.

Τὰ ῥευστὰ, ἅτινα μέχρι τοῦδε μετεχειρίσθη ὁ Κ. *Bonnafont* πρὸς ἔκλυσιν τῶν εἰς τὰ ἔνδον τῶν ὤτων ἐνετέων ἀερίων, εἰσὶν ὁ θειικὸς αἰθὴρ, ἡ ἀμμωνία, τὸ χλωριοφόρμιον, τὸ δι' ἡδυόσμου πνεῦμα (essence de menthe), ἡ καφουρὰ καὶ ὁ βενζοϊκὸς αἰθήρ. Καθ' ἃ δὲ διαβεβαιοῖ, ἐκ τῶν ἐνέσεων τῶν ἀπὸ τοῦ θειικοῦ αἰθέρος μετὰ χλωριοφορμίου, ἢ καφουρᾶς, ἐκλυομένων ἀτμῶν ἔσχε τὰ μᾶλλον εὐάρεστα θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῶν νευρικῶν ἤχων τῶν ὤτων, οἵτινες τοσοῦτον ἐνοχλοῦσι τοὺς πάσχοντας.

Οἱ ἀτμοὶ τῆς ἀμμωνίας καὶ τοῦ δι' ἡδυόσμου πνεύματος εἰσὶν εἰδικώτερον ἐν χρήσει κατὰ τῶν νευρικῶν κωφώσεων, οἱ δὲ τῆς βενζίνης, τοῦ ὑγροπίσσου καὶ τοῦ διὰ τερεβινθίνης πνεύματος (essence de térébenthine) πρέπει ν' ἀποφυλάσσωνται πρὸς τὰς κωφώσεις ἐκείνας, αἵτινες προέρχονται ἐκ χρονίων καταῤῥοῶν τῶν εὐσταθιανῶν σαλπίγγων καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὠτός. Ὅταν τὸ φάρμακον, ὅπερ θεωροῦμεν ἐνδεδειγμένον ἐν δεδομένῃ τινὶ περιπτώσει, δὲν ἐξατμίζηται ἀποχρώντως ἄνευ θερμάνσεως, τότε θερμαίνομεν αὐτὸ ἐντὸς ἑνὸς τῶν φιαλίων τῆς συσκευῆς ὑπεράνω τῆς δι' οἰνοπνεύματος φλογός.

(Répertoire de Pharmacie).

40. Περὶ νέας τινὸς ἀναισθητικῆς μεθόδου.

Ὁ Γάλλος ἰατρὸς Κ. *Martenot* μετεχειρίσθη δὶς μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας, ὡς λέγει (Bulletin de Thérapeutique. Τόμ. LXI), πρὸς χειρισμὸν σαρκοδακῶν ὀνύχων κατὰ τὸν μέγαν τοῦ ποδὸς δάκτυλον τὴν ἀκόλουθον ἀναισθητικὴν μέθοδον· περισφιγχθεὶς κραταιῶς διὰ θώμιγγος ὁ πεπονθὼς δάκτυλος κατὰ τὴν ῥίζαν αὐτοῦ, περιεβλήθη δι' ὀθονίου, διαβρόχου εἰς καφουροῦχον χλωριοφόρμιον (20 Γράμματα καφουρᾶς πρὸς 20 Γ. χλωριοφορμίου) καὶ ἀφέθη ἐν αὐτῷ ἐπὶ ἓν περίπου τεταρτημόριον τῆς ὥρας. Ἡ διὰ τοῦ ἁπλοῦ τούτου μέσου ἐπιτευχθεῖσα ἀναλγησία τοῦ χειριστέου μορίου ἦν τοσαύτη, ὥστε ὁ πάσχων οὐδὲν ἐξέφηνε χειριζόμενος ἀλγηδόνος σημεῖον. Τὸ ἐν τῇ μεθόδῳ ταύτῃ νέον εἶναι, ὅτι γίνεται χρῆσις συνάμα τῆς τε περισφίγξεως καὶ τοῦ ἀναισθητικοῦ, ἐνισχυομένης οὕτω δι' ἐκείνης τῆς ἀκεσωδύνου τούτου δυνάμεως.

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ.

41. Περὶ δυστοκιῶν ἐξ ὑπερπληρώσεως τῆς οὐροδόχου κύστεως τοῦ ἐμβρύου.

Ἐν τῶν περιεργοτέρων ἐμποδίων, ἅτινα τὸ ἔμβρυον παρεμβάλλει εἰς τὴν κατὰ φύσιν πορείαν τοῦ τοκετοῦ, εἶναι ἡ ἐξ ἐπισχέσεως τῶν οὔρων ὑπερβάλλουσα ἐξόγκωσις τῆς οὐροδόχου αὐτοῦ κύστεως. Ἤδη δὲ ὁ τῷ 1685 ζήσας Γάλλος μαιευτὴρ *Portalès* περιγράφει ἐν τῷ *μαιευτικῷ αὐτοῦ ἐγχειριδίῳ* (1) περίπτωσίν τινα, καθ' ἣν τὸ αἴτιον τῆς βραδύτητος περὶ τὴν πορείαν προώρου τινὸς τοκετοῦ ἦν ἐξαισία διόγκωσις τῆς κάτω κοιλίας, προερχομένη ἐκ τοῦ ὅτι ἦν ὑπέρπλεως οὔρων ἡ οὐροδόχος τοῦ ἐμβρύου κύστις, εἰς ἣν ἀνεστομοῦτο διά τινος λίαν ςενοῦ πόρου ὁ ἐντερικὸς σωλὴν καὶ ἧτις, ὡς ἐδείχθη ἐκ τῆς ἀνατομῆς τοῦ νεκροτοκηθέντος ἐμβρύου, οὐδεμίαν εἶχε διέξοδον, ὡς ἐλλείπουσα οὐρήθρας. Τὸ ἔμβρυον ἐνέλειπε γεννητικῶν μορίων ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν. Ἑτέραν ἐνταῦθα ἀναγομένην περίπτωσιν περιέγραψεν ὁ Ἄγγλος ἰατρὸς *Fearn* τῷ 1834 (2). Κατ' αὐτὴν ὁ ἐντερικὸς σωλὴν δὲν συνεκοινώνει μετὰ τῆς οὐροδόχου κύστεως, ὡς ἐν τῇ ἀνωτέρῳ, ἀλλ' ἀπέληγεν ἀδιεξόδως εἰς τὴν κοιλιακὴν νηδύν. Ἡ οὐρήθρα ἦν διαβατὴ (perméable) εἰς βραχύτατον μόνον διάστημα. Ὁ τοκετὸς ἐνέστη κατὰ τὸν ἔνατον τῆς ἐγκυμοσύνης μῆνα. Προσέτι εὑρίσκομεν ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἐπιστήμης τρεῖς ἄλλας περιπτώσεις βραδέος τοκετοῦ ἐξ ἐπισχέσεως τῶν οὔρων ἐν τῇ κύστει τοῦ ἐμβρύου. Ἀφηγεῖται δὲ τούτων τὴν μὲν ἐν τοῖς «*Ἰατρικοῖς Χρονικοῖς τοῦ Βελγίου*» ὁ Κ. *Dumas* (3), παρατηρήσας αὐτὴν τῷ 1842 ἐν Montpellier, τὴν δὲ ὁ Κ. *Gaudon* (1846) (4) καὶ τὴν ἄλλην ὁ Κ. *Duparque* (5). Αἱ τρεῖς αὗται περιπτώσεις ὁμοιάζουσι ταῖς ἀνωτέρω κατὰ τὰ οὐσιώδη αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο θεωροῦμεν ἀρκοῦσαν ἐνταῦθα μόνην τὴν ἁπλῆν αὐτῶν μνείαν.

Ἐν τῇ «*Ἑβδομαδιαίᾳ ἐφημερίδι τῆς Ἰατρικῆς καὶ Χειρουργικῆς*» περιγράφει ἐσχάτως (6) ὁ Κ. *Depaul* τὴν ἀκόλουθον περίπτωσιν, καθ' ἣν τῆς δυστοκίας τὸ αἴτιον ἦν καὶ αὖθις τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος. Γυνή τις, ἄγουσα τὸ 28ον ἔτος καὶ δὶς πρότερον τεκοῦσα ἄνευ τινὸς παραφύσιν φαινομένου, ἐκυοφόρησε τὸ τρίτον ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1848. Ἡ ἐγκυμοσύνη οὐδὲν κατ' ἀρχὰς παρουσίαζε παραφύσιν φαινόμενον. Ἀλλὰ κατὰ τὸν 5ον ἤδη μῆνα αὐτῆς ἐγένετο ὁ μὲν ὄγκος τῆς γαςρὸς τοσοῦτος, ὅσον κατὰ τὰς προλαβούσας ἐγκυμοσύνας εἶχε μόλις μικρὸν πρὸ τοῦ τοκετοῦ, αἱ δὲ κινήσεις τοῦ ἐμβρύου ἦσαν τοσοῦτον ἀσθενεῖς, ὥστε ἐξέπληξε τὴν κύουσαν ἡ ἀσθένεια αὐτῶν. Τῇ 24η Ἰουλίου ἐνέςησαν παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν αἱ ὠδῖνες, ἐπενεγκοῦσαι ἐντελῆ διαςολὴν τοῦ στομίου τῆς μήτρας. Κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν ὠδίνων παρευρισκομένης μαιευτρίας πρῶτον μὲν προέβαλε διὰ τοῦ στομίου τῆς μήτρας ὁ ἕτερος τοῦ ἐμβρύου ὦμος, εἶτα δ' ἤρξατο νὰ κατέρχηται ἡ κεφαλὴ, ἥτις, μετ' οὐ πολὺ, ἐξεώσθη ὑπὸ σφοδραῖς ὠδῖσι μέχρι τῆς κολεακῆς εἰσίθμης. Βλέπουσα δὲ ἡ μαιεύτρια, ὅτι ἡ κεφαλὴ δὲν προεχώρει, ἀλλ' ἔμενεν ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, ἤρξατο νὰ προελκύῃ αὐτὴν πρῶτον μὲν ἠπιώτερον, εἶτα δὲ τοσοῦτον κραταιῶς, ὥστε ἐπήνεγκε διάσπασιν τῆς σπονδυλικῆς στήλης, μεταξὺ τοῦ τετάρτου καὶ πέμπτου τραχηλικοῦ σπονδύλου. Πειραθεῖσα εἶτα ἵνα προελκύσῃ τὸ ἔμβρυον ἀπὸ τοῦ βραχίονος, ἐπήνεγκεν ἐξάρθρησιν καὶ αὐτοῦ, μὴ δυνηθεῖσα ἵνα φέρῃ προσωτέρω τὸ ἔμβρυον. Ἐπίσης μάταιαι ἀπέβησαν καὶ αἱ προσπάθειαι τοῦ πρὸς βοήθειαν προσκληθέντος ἰατροῦ Κ. *Roux*, ὅστις καὶ τοι ἀπεξαρθρήσας καὶ τὸν ἕτερον τοῦ ἐμβρύου βραχίονα καὶ ἐξαιρέσας τήν τε καρδίαν καὶ τοὺς πνεύμονας αὐτοῦ, ἔτι δὲ ἀφαιρέσας πολλὰς τῶν πλευρῶν καί τινας τῶν σπονδύλων, δὲν κατώρθωσεν ὅμως οὐδὲ οὕτως ἵνα ἀποπεράνῃ τὸν τοκετόν. Ἐξετάσας νῦν ὁ Κ. *Depaul* τὸ ἔνδον τῆς μήτρας ὑπολειφθὲν μέρος τοῦ ἐμβρύου, εὗρεν ὄπισθεν τοῦ διαφράγματος περιτενῶς ἐξωγκωμένην τὴν γαστέρα αὐτοῦ καὶ, ὡς σαφῶς ἀντελήφθη διὰ τῶν ἐξεταζόντων δακτύλων, πλήρη ῥευστοῦ. Κατορθώσαντος δὲ αὐτοῦ ἵνα διατρήσῃ διὰ τοῦ ὄνυχος τοῦ δείκτου αὐτοῦ τό τε δέρμα τῆς κοιλίας τοῦ ἐμβρύου καὶ τὴν ὑποκειμένην ἀπονεύρωσιν καθ' ὃ χωρίον καταφύεται ὁ ὀμφαλὸς, ἐξεπίδυσε δίαιμόν τι καὶ ἀῤῥῶδες ῥευστὸν, τὸ ποσὸν ὅσον λίτρας. Ἐλαττωθέντος ἐντεῦθεν μικρὸν τοῦ ὄγκου τῆς κοιλίας τοῦ ἐμβρύου, ἐπειράθη καὶ αὖθις ὁ Κ. *Depaul* ἵνα ἀποπερατώσῃ τὴν ἐξαίρεσιν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἐξετάσας καὶ

(1) «La pratique des accouchements κτλ.». Paris. 1685.
(2) Lancet. II. σελ. 178.
(3) Archives de la médecine belge, Mai. 1842.
(4) Bulletin de l'académie, Avril. 1846.
(5) Annales d'obstetr. 1842.
(6) Ἐ. ἑ. Τόμ. Ζ'. Τεῦχ. 20—23.

ἐκ δευτέρου, ἐβεβαιώθη, ὅτι ἐντὸς τῆς κοιλιακῆς νηδύος ὑπῆρχεν ἕτερος κλυδάζων ὄγκος, οὗ διατρηθέντος καθ' ὃν τρόπον καὶ τὰ τῆς κοιλίας πλευρώματα (διὰ τοῦ ὄνυχος), ἐξέρευσαν 2 ½ ξ διαυγοῦς τινος καὶ ὑποξάνθου ῥευστοῦ. Σμικρυνθείσης νῦν ἐπισήμως τῆς μήτρας, ἐπετεύχθη εὐχερῶς ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἐμβρύου, εἶτα δὲ καὶ τοῦ ὑστέρου. Ἡ λοχεία διῆλθεν ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου νοσηροῦ φαινομένου.

Ἐξετασθέντα ἀνατομικῶς τά τε θωρακικὰ σπλάγχνα καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐμβρύου οὐδὲν παρουσιάζον ἰδιαιτέρας μνείας ἄξιον. Ἀλλὰ τὰ κοιλιακὰ ὄργανα εἶχον τούναντίον παρὰ φύσιν. Ἀφοῦ ἐδόθη δι' ἐμφυσήσεως ἀέρος εἴς τε τὴν γαστέρα καὶ τὴν οὐροδόχον κύστιν (ἐπειδὴ αὕτη ἦν ὁ προειρημένος κλυδάζων ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ ἐμβρύου ὄγκος) τὸ μέγεθος περίπου, ὅπερ εἶχον κατὰ τὸν τοκετόν, διαμετρηθεῖσα ἡ κοιλία εὑρέθη ἔχουσα ἐπικαρσίαν μὲν διάμετρον 21 ἑ. τ. μ., κάθετον δὲ 19 καὶ τὴν ἀπὸ τῆς σπονδυλικῆς στήλης μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ 14. Τὰ δι' ὀρροῦ ἐνειμένα κοιλιακὰ πλευρώματα εἶχον πάχος 3 ἑ. τ. μ. Τὰ κάτω ἄκρα ἦσαν συγκεκαμμένα, προσέκειντο δὲ εἰς τὴν κατωτέραν ἐπιφάνειαν τῆς ἐξωγκωμένης κοιλίας καὶ ἐφαίνοντο, ὅτι εἶχον ὑποστῆ κατὰ τὸν τοκετὸν λίαν ἰσχυρὰν πίεσιν, ὡς ὄντα λίαν πεπλατυσμένα, ἐνιαχοῦ δ' ἔχοντα πάχος μόλις 2—3 χ. τ. μ. Εἶχον δ' ἐργασθῆ τοσοῦτον βαθείας ἐντυπώσεις εἰς τὰ οἰδηματώδη πλευρώματα τῆς κοιλίας τοῦ ἐμβρύου, ὥστε ἐνέκειντο ἐν αὐταῖς ἐντελῶς ἀποκεκρυμμένα, ἐκ τούτου δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεύρῃ αὐτὰ ἐν τῇ μήτρᾳ ἡ χεὶρ τοῦ μαιευτῆρος. Τοῦ ὀσχέου οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον σημεῖον ἐφαίνετο, μικρὰ δέ τις κυλινδρικὴ προβολή, τὸ μὲν πάχος 2 ἑ. τ. μ., τὸ δὲ μῆκος 8, φέρουσα κατὰ τὸ ἐλεύθερον αὐτῆς ἄκρον σμικρὸν τρῆμα, ἀνεγνωρίσθη ὡς οὖσα τὸ πέος. Τὸ ἧπαρ καὶ ὁ σπλὴν ἦσαν κραταιῶς συνεωσμένα πρὸς τὸ διάφραγμα καὶ ἐφαίνοντο ἧττον ἀνεπτυγμένα, ἢ ὅσον ἔπρεπε κατὰ τὸν ἕκτον τῆς κυήσεως μῆνα. Ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι οὐδεμία ἄλλη ἀνωμαλία εὑρέθη, ἢ ὅτι, ὡς εἴρηται, συνεκοινώνει μετὰ τῆς οὐροδόχου κύστεως· περὶ τούτου δὲ ἔσεται ἐφεξῆς λεπτομερέστερον ὁ λόγος. Οἱ νεφροὶ ἦσαν μικρὸν ἐκτετοπισμένοι πρός τ' ἄνω, εἶχε δὲ ὁ μὲν ἀριστερὸς κατὰ μῆκος διάμετρον 3 ἑ. τ. μ., περίμετρον δ' 9, ὁ δὲ δεξιὸς κατὰ μῆκος μὲν διάμετρον 3 ½ ἑ. τ. μ., περίμετρον δ' 7. Ἡ ἐπικαρσία διάμετρος ἑκατέρου ἦν 15 χ. τ. μ. Ἡ ὑφὴ αὐτῶν εἶχεν ἐντελῶς κατὰ φύσιν, ἡ δὲ πύελος αὐτῶν ἦν κενή. Ὁ ἀριστερὸς οὐρητήρ, οὗ τὸ πάχος ἦν ὅσον κορακείου πτεροῦ, εἶχε μῆκος 3 ἑ. τ. μ., ὁ δὲ δεξιὸς ἦν πολλῷ τοῦ ἀριστεροῦ μακρότερος, ἔχων μῆκος 7 ἑ. τ. μ.

Ἡ οὐροδόχος κύστις εἶχε σχῆμα περίπου στρόγγυλον μετὰ τριῶν μειζόνων ἐξοχῶν, τῶν δύο μὲν κατωτέρων, τῆς τρίτης δὲ ἀνωτέρας καὶ σχεδὸν κατὰ τὸ μέσον τοῦ πυθμένος. Καὶ ἡ μὲν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τ' ἀριστερὰ ἐγκαρσία διάμετρος τῆς, ὡς εἴρηται, δι' ἐμφυσήσεως ἀέρος διογκωθείσης κύστεως ἦν 19 ἑ. τ. μ., ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἐπὶ τὰ ὄπισθεν 12 ½, ἡ κάθετος 17 καὶ ἡ μείζων αὐτῆς περίμετρος 35 ἑ. τ. μ. Ὁ πυθμὴν δὲ αὐτῆς ἐφήπτετο τοῦ διαφράγματος. Προσέτι ἐφαίνοντο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς τρεῖς ἀποφύσεις, ὧν αἱ μὲν δύω ἦσαν οἱ οὐρητῆρες, ἡ δ' ἄλλη τὸ παχὺ ἔντερον, ὅπερ ἐξέβαλλεν εἰς τὸ πρόσθιον τῆς κύστεως πλεύρωμα, μέχρι μὲν τοῦ χωρίου, καθ' ὃ συνεκοινώνει μετὰ τῆς κύστεως, ὃν ὁπωσοῦν εὐρὺ καὶ πανταχοῦ ἴσην ἔχον εὐρύτητα, κατὰ δὲ τὴν ἐγκατάφυσιν αὐτοῦ ἔχον πάχος μόλις 2 ἑ. τ. μ. Ὁ πόρος, δι' οὗ ἐξέβαλλεν εἰς τὴν κύστιν, ἦν τοσοῦτον στενός, ὥστε μόλις διεκρίνετο. Ὁ δεξιὸς οὐρητὴρ ἀνεστομοῦτο ἐν τῇ κύστει εἰς ἀπόστασιν 8 ἑ. τ. μ. ἀπὸ τοῦ χωρίου τῆς εἰς αὐτὴν ἐγκαταφύσεως τοῦ παχέος ἐντέρου, ὁ δὲ ἀριστερὸς 10 ἑ. τ. μ. μακρὰν τοῦ χωρίου τούτου. Τέσσαρα, ἢ πέντε ἑ. τ. μ. ὑφ' ἑκάτερον οὐρητῆρα παρετηρεῖτο εἶς ὄρχις, προσπεφυκὼς δυσαποχωρίστως εἰς τὴν κύστιν. Τὴν εἰς τυφλὸν ἀπολήγουσαν οὐρήθραν ἠδύνατο ὁ ἐξετάζων νὰ παρακολουθήσῃ ἀπὸ τῆς κύστεως εἰς ἔκτασιν μόλις 1 ἑ. τ. μ. Προσέτι παρετηρεῖτο κατὰ τὸ πρόσθιον τῆς κύστεως πλεύρωμα, ἀδιαμόρφωτος ἔτι, ὁ οὐραχός.

Τὸ αἴτιον τῆς ὑπερπληρώσεως τῆς κύστεως καὶ τῶν ἐπακολούθων αὐτῆς ἦν τὸ ἀδιεξίτητον τῆς οὐρήθρας, ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, ἡ ἐλλειμματικὴ αὐτῆς διάπλασις. Ἡ δὲ ἐξ ἐνέσεως ὀρροῦ ἐπίσημος τῶν κοιλιακῶν πλευρωμάτων ἀναίδησις καὶ ἡ ἔκχυσις τοῦ ῥευστοῦ εἰς τὴν κοιλιακὴν νηδὺν πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν πίεσιν, ἣν ἡ τοσοῦτον ἐξογκωμένη οὐροδόχος κύστις εἰργάζετο ἐπὶ τὰ αἱμοφόρα ἀγγεῖα τῆς κάτω κοιλίας. Ὁ δὲ λόγος, δι' ὃν τὰ κάτω ἄκρα οὐδόλως ἦσαν οἰδηματώδη, εἶναι, ὅτι συνεπιέζοντο κραταιῶς ἐν τῇ μήτρᾳ μεταξὺ τῶν πλευρωμάτων αὐτῆς καὶ τῶν τῆς οὐροδόχου κύστεως.

Αἱ περιπτώσεις, ἃς, ἀρχόμενοι τοῦ λόγου, ἀνεφέραμεν καὶ ἡ ἤδη περιγραφεῖσα εἰσὶ σπουδαιόταται, οὐ μόνον φυσιολογικῶς, ὡς δυνάμεναι ἵνα διαχύσωσι μέγα φῶς εἰς τὴν περὶ γενέσεως διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ μαιευτικῶς ὑπό τε διαγνωστικὴν καὶ χειριστικὴν ἔποψιν. Κατὰ τὰς πλείονας τῶν ἄχρι τοῦδε γνωστῶν γενομένων περιπτώσεων παρετηρήθη,

ὅτι ἦν ὁτὲ μὲν εἰς μείζονα, ὁτὲ δὲ εἰς ἐλάσσονα ἔκτασιν ἐλλειμματικῶς διαπεπλασμένη ἡ οὐρήθρα, ἐκ τούτου δὲ τὰ οὖρα (ὧν ἡ ἔκκρισις ἄρχεται ἤδη πρωϊαίτατα ἐν τῇ ἐμβρυακῇ ζωῇ), ἐμποδιζόμενα τοῦ νὰ ἐκχυθῶσιν εἰς τὸ ἄμνιον, ὑπερεπλήρωσαν τὴν κύστιν καὶ ἐξώγκωσαν τοσοῦτον αὐτήν. Προσέτι ἀπεδείχθη ἐν πάσαις ταῖς περιπτώσεσι δι' ἀκριβεστέρας ἀνατομικῆς ἐξετάσεως, ὅτι ἦσαν ὑπερτραφῆ τὰ πλευρώματα τῆς οὐροδόχου κύστεως, μάλιστα δὲ αἱ μυϊκαὶ αὐτῶν ἶνες. Τὴν ὑπερτροφίαν δὲ ταύτην θεωρεῖ ὁ Κ. *Depaul* ὡς ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ οὐροδόχος τοῦ ἐμβρύου κύστις δὲν εἶναι ἁπλοῦς ὑποδοχεύς, ἀλλ' ὄργανον εὐμοιροῦν ἰδίας συσταλτικῆς δυνάμεως καὶ προσπαθοῦν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγκυμοσύνης ἵνα ἐκκενώσῃ τὸ ἐν αὐτῷ περιερχόμενον ἀπέκκριμα.

Ἡ ἐν καιρῷ τῆς ἐγκυμοσύνης διάγνωσις τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀνωμαλίας φαίνεται μὴ οὖσα ἐπιτευκτή, ἐπειδὴ τὰ ὡς διαγνωστικὰ σημεῖα ἀναφερόμενα (οἷον ἡ ἀσυνήθης ἐξόγκωσις τῆς μήτρας ἤδη κατὰ τοὺς πρώτους τῆς κυήσεως μῆνας καὶ τὸ ὅτι αἱ κινήσεις τοῦ ἐμβρύου, ἐνῷ ἤδη ἠσθάνετο αὐτῶν σαφέστατα ἡ κύουσα, γίνονται ἐκ νέου ἀσθενεῖς) δύνανται νὰ προέρχωνται καὶ ἐξ ἄλλων αἰτίων. Ἐπὶ δὲ τοῦ τοκετοῦ τὰ διαγνωστικὰ σημεῖα γίνονται πλείονα καὶ βεβαιότερα. Καὶ ὅταν μὲν ἡ ὑπάρχουσα πάθησις ἢ ὕδρωψ τοῦ ἀμνίου, παρακολουθεῖ τῇ διαῤῥήξει τοῦ θυλακίου ἡ ἐκροὴ πολλοῦ ἐναμνίου ῥευστοῦ, τὸ δ' ἔμβρυον, τοῦ ὁποίου πρὸ τῆς διαῤῥήξεως τοῦ θυλακίου δυσκόλως, ἢ καὶ οὐδαμῶς ἐφικνεῖται ὁ ἐξετάζων δάκτυλος, καθίεται ἤδη καὶ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, διέρχεται διὰ τῆς πυέλου, ὡς ὂν συνήθως ἐπὶ τῆς νοσηρᾶς ταύτης τοῦ ἀμνίου καταστάσεως ἔλασσον, ἢ κατὰ φύσιν. Προσέτι σμικρύνεται ἐπισήμως καὶ ἡ μήτρα μετὰ τὴν διαῤῥήξιν τοῦ θυλακίου, ὅταν, ὡς εἴρηται, ἡ ὑπάρχουσα πάθησις ἢ ὕδρωψ τοῦ ἀμνίου. Ὅταν δὲ τὸ αἴτιον τῆς δυστοκίας ἢ κυστεοειδής τις μήλη, τότε τὸ μετὰ τὴν διαῤῥήξιν αὐτῆς ἐκρέον, ὁτὲ μὲν δίαιμον, ὁτὲ δὲ ὀῤῥῶδες καὶ ὑπέρυθρον ῥευστὸν καὶ οἱ ἐξερχόμενοι ἔκφυλοι (lógénérés) τοῦ ὠοῦ ὑμένες αἴρουσι ταχέως πᾶσαν ἀμφιβολίαν. Ὅταν δὲ πάλιν τὸ ἐμποδίζον τὸν τοκετὸν ἢ ὑδροκέφαλος, τότε δυνάμεθα διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐξετάσεως ἵνα διαγνῶμεν καὶ ἀφαιρέσωμεν παραχρῆμα τὸ ἐμπόδιον, ἀνατιτρῶντες τὸ κρανίον τοῦ ἐμβρύου. Ὅταν δὲ τὸ μὲν αἴτιον τῆς δυστοκίας εἶναι ἐν τῷ κατωτέρῳ ἡμίσει τοῦ ἐμβρύου, τοῦτο δὲ προβάλλει διὰ τῆς κεφαλῆς κατὰ τὸν τοκετόν, τότε οὗτος δεικνύει πορείαν κανονικὴν μέχρις οὗ τὸ κατώτερον τοῦ ἐμβρύου ἡμισυ, ἐν ᾧ τὸ αἴτιον τῆς δυστοκίας, εἰσέλθῃ εἰς τὸ κύτος τῆς πυέλου. Ἐκ τῶν περιπτώσεων, ἃς ἀνεφέραμεν, ἐξάγεται προσέτι, ὅτι, ὅταν τὸ ἐμπόδιον τοῦ τοκετοῦ εἶναι ἐν τῇ κάτω κοιλίᾳ τοῦ διὰ τῆς κεφαλῆς προβάλλοντος ἐμβρύου, τότε αἱ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, τῶν ἄνω ἄκρων καὶ τοῦ θώρακος αὐτοῦ προελκύσεις οὐδὲν ἄλλο φέρουσιν, ἢ ἀκροτηρίασιν αὐτοῦ. Ὅταν τὸ αἴτιον τῆς δυστοκίας εἶναι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διόγκωσις τῆς οὐροδόχου τοῦ ἐμβρύου κύστεως ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ συναγωγῆς τῶν οὔρων, τότε, εἰσάγοντες τὴν χεῖρα ἡμῶν εἰς τὴν μήτραν, κατορθοῦμεν νὰ βεβαιωθῶμεν μόνον, ὅτι ἡ τοῦ ἐμβρύου γαστὴρ εἶναι ὑπερβαλλόντως ἐξωγκωμένη ὑπὸ ῥευστοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀσκίτης δὲν φθάνει τοσοῦτον εὐκόλως κατὰ τὴν ἐμβρυακὴν ζωὴν εἰς τηλικοῦτον βαθμόν, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ συμπεραίνωμεν, ὅτι πρόκειται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα περὶ ἐξογκώσεως τῆς κύστεως ὑπὸ τῶν συνηγμένων οὔρων. Ἐὰν μάλιστα διακρίνωμεν, ὅτι τὰ ἐξωτερικὰ τοῦ ἐμβρύου γεννητικὰ μόρια εἰσὶν ἐλλειμματικῶς διαπεπλασμένα, τότε ἡ διάγνωσις ἡμῶν αὕτη γίνετο ἔτι πιθανωτέρα.

Ὅταν δὲ ἡ τοιαύτη ἡ περὶ τοῦ αἰτίου τῆς δυστοκίας διάγνωσις, εἶναι αὐτοδήλως ἐνδεδειγμένη ἡ ἐκκένωσις τοῦ τὴν κύστιν ὑπερπληροῦντος ῥευστοῦ, μεθ' ἣν ἐκτελεῖται ὁ τοκετὸς ἄνευ περαιτέρω δυσκολιῶν. Καὶ ὅταν μὲν τὸ ἔμβρυον ἢ ἀποδεδειγμένως νεκρόν, τότε δὲν ἔχομεν νὰ σκεφθῶμεν πολὺ μήτε περὶ τοῦ τόπου, μηδὲ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν παρακέντησιν. Ἀλλ' ὅταν τὸ παιδίον ζῇ ἔτι, χρήζει τότε μεγίστης περισκέψεως ἡ ἐγχείρησις. Τὸ πρὸς τὴν παρακέντησιν δὲ προσφορώτερον χωρίον εἶναι τὸ καθ' ὃ ἐγκαταφύεται ὁ ὀμφαλός. Δὲν φαίνεται δὲ ὅλως ἀδύνατον νὰ κατορθωθῇ μετὰ τὸν τοκετὸν ἡ ἄρσις τοῦ κατὰ τὴν ἐμβρυακὴν ζωὴν ἐμποδίου τῆς ἐκροῆς τῶν οὔρων καὶ οὕτω κατασταθῇ τὸ τεχθὲν παιδίον βιώσιμον.

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ.

43. Περὶ τῆς ἐξ ἰωδίου καχεξίας (Jodismi constitutionalis).

Πρὶν ἢ ἐκθέσωμεν τὰς ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Κ. *J. Hermann* περὶ τῆς ἐξ ἰωδίου καχεξίας ἐν τῷ ὑπὸ τὴν ἰατρικὴν αὐτοῦ διεύθυνσιν νοσοκομείῳ τῶν Συφιλιτικῶν γενομένας, ἀρτίως δὲ δημοσιευθείσας, παρατηρήσεις, ἀναγκαῖον κρίνομεν ἵνα πρῶτον ἀναδράμωμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ζητήματος καὶ διεξέλθωμεν τὰς περὶ αὐτοῦ ἐξενεχθείσας γνώμας κατὰ τὴν συζήτησιν μάλιστα τοῦ θέματος τούτου ἐν τῇ *ἐν Παρισίοις ἀκαδημίᾳ τῆς Ἰατρικῆς*.

Ἤδη τῷ 1820 προσέτρεψε τὴν προσοχὴν τῶν ἰατρῶν ὁ τὸ ἰώδιον εἰς τὴν θεραπευτικὴν εἰσαγαγὼν Γενευὸς ἰατρὸς *Coindet* ἐπὶ τὴν βλάβην, ἣν, ὡς ἐδόξαζεν, ἐπάγεται ἡ ἐσωτερικὴ τοῦ ἰωδίου χρῆσις. Τὰ συμπτώματα, δι' ὧν κατὰ τὸν *Coindet* καὶ τοὺς ὁμοδογματοῦντας αὐτῷ ἐκδηλοῦται ἡ ἐξ ἰωδίου καχεξία, εἰσὶ ταχεῖα ἀπίσχνανσις ὅλου τοῦ σώματος, βουλιμία καὶ νευρικὴ καρδιοπαλμία. Πρὶν δ' ἢ ὅλον τὸ σῶμα γένηται λειπόσαρκον ἀτροφοῦσιν, ὡς οὗτοι λέγουσιν, οἵ τε μαστοὶ καὶ οἱ ὄρχεις, ἔτι δὲ καὶ ἡ, τυχὸν, ὑπάρχουσα βρογχοκήλη. Καὶ ἡ μὲν ἀπίσχνανσις εἶναι τὸ τὴν προσοχὴν τοῦ τε ἰατροῦ καὶ τοῦ πάσχοντος διεγεῖρον φαινόμενον. Ἡ δὲ τῆς ἀπισχνάνσεως προηγουμένη καὶ ἐφ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νόσου παραμένουσα βουλιμία μεθίσταται ἐνίοτε εἰς ἄσην. Ἡ δὲ νευρικὴ καρδιοπαλμία οὐδέποτε, κατὰ τοὺς πρεσβεύοντας τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐξ ἰωδίου καχεξίας, ἐλλείπει. Ἐνίοτε προσεπέρχονται καὶ ὑποχονδριακὰ καὶ ὑστερικὰ συμπτώματα.

Μετὰ τὸν *Coindet* ἐπραγματεύσαντο περὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος πολλοὶ τῶν ἰατρῶν, τῶν μὲν ἐπιμαρτυρούντων ἐξ οἰκείας δῆθεν πείρας τοῖς λόγοις αὐτοῦ, τῶν δὲ, τούναντίον, διαβεβαιούντων, ὅτι οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ποτὲ παρετήρησαν βλάβην ἐκ τῆς θεραπευτικῆς τοῦ ἰωδίου χρήσεως.

Πρὸς διαφώτισιν τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος καὶ ἄρσιν τῆς περὶ αὐτὸ διχογνωμοσύνης τῶν ἰατρῶν ἐξέδοτο πρὸ τριετίας ὁ ἐν Γενεύῃ Κ. *Rilliet* ἰδίαν συγγραφὴν, ἐμπεριέχουσαν τάς τε ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὰς ὑπ' ἄλλων ἐν Γενεύῃ ἰατρῶν γενομένας παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐξ ἰωδίου καχεξίας. Κατὰ τὸν Κ. *Rilliet* ὑπάρχουσι τρία εἴδη τῆς ἐξ ἰωδίου δηλητηριάσεως. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ὅπερ ἐπὶ ἀνθρώπων παντοίων καταστάσεων, ἐν πάσῃ ἡλικίᾳ καὶ ἐν παντὶ κλίματι ἐπιφέρουσιν αἱ μεγάλαι δόσεις τοῦ ἰωδίου καὶ τῶν σκευασιῶν αὐτοῦ, συνίστανται εἰς τὸν ἐκ τοῦ ἰωδίου ὀξὺν τοῦ πεπτικοῦ σωλῆνος ἐρεθισμόν. Τὸ δεύτερον εἶδος παρατηρεῖται μὲν κατὰ τὸν Κ. *Rilliet* ἧττον συχνάκις, ἢ τὸ πρῶτον, ὡς χρῆζον ἰδιαζούσης προδιαθέσεως ὀργάνων τινῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο συμβαίνει κατὰ πᾶσαν ἡλικίαν, ἐπί τε ἄλλως νοσούντων καὶ ὑγιῶν καὶ ἐν παντὶ κλίματι. Προέρχεται δὲ ἐν γένει καὶ τὸ εἶδος τοῦτο, ὡς καὶ τὸ πρῶτον, ἐκ μεγάλων δόσεων ἰωδίου καὶ ἰωδιακῶν σκευασιῶν καὶ ἐκδηλοῦται διὰ νευρικῶν διαταράξεων (οἷον νευραλγιῶν, βομβήσεων τῶν ὤτων, συσπάσεων τῶν γυίων, ἐμέτων καὶ τινος καταστάσεως, παραπλησίας τῇ μέθῃ), διαταράξεων περὶ τὰς ἐκκρίσεις (οἷον κατάρρου τῆς ῥινικῆς βλεννομεμβράνης, σιελορροίας, ῥύσεως τῆς κοιλίας καὶ πολιουρίας) καὶ παντοίων δερματικῶν παθήσεων. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐξ ἰωδίου δηλητηριάσεως συνοδεύει ἐνίοτε, κατὰ τὸν Κ. *Rilliet*, ἀτροφία τῶν τε μαζῶν καὶ ὄρχεων. Τὸ τρίτον, ἧττον γνωστὸν, εἶδος τῆς ἐξ ἰωδίου δηλητηριάσεως καὶ ὅπερ ὁ μὲν *Coindet* ὠνόμασεν *ἰωδιακὸν κόρον*, ἄλλοι δὲ *ἐξ ἰωδίου καχεξίαν*, ἢ *ἰωδισμὸν*, ὁ δὲ *Rilliet καθολικὸν ἰωδισμὸν*, ἀποτελεῖ τὸ κύριον θέμα τῆς εἰρημένης τοῦ Κ. *Rilliet* πραγματείας. Περὶ τῶν αἰτίων τοῦ τελευταίου τούτου εἴδους λέγει ὁ Κ. *Rilliet* τὰ ἑξῆς· τὰ τῆς δηλητηριάσεως συμπτώματα δὲν προξενοῦσιν ἐνταῦθα μεγάλαι δόσεις ἰωδίου, ὡς ἐπὶ τῶν δύω πρώτων εἰδῶν, ἀλλὰ τὸ ἰώδιον, ὡς τοιοῦτον. Ἐπομένως καὶ αὐταὶ αἱ ἐλάχισται δόσεις πάσης ἰωδιακῆς σκευασίας δύναται εὐχερέστατα νὰ ἐπιφέρωσι τὴν καθολικὴν ἐξ ἰωδίου καχεξίαν, ἣν ὁ Κ. *Rilliet* παρετήρησεν, ὡς λέγει, (ἀπατώμενος βεβαίως) προελθοῦσαν καὶ ἐκ μόνης τῆς ἐν παραλίοις χωρίοις διατριβῆς. Οἱ βρογχοκηλῆται ἔχουσι, κατὰ τὸν Κ. *Rilliet*, ἰδιάζουσαν προδιάθεσιν πρὸς τὴν ἰωδιακὴν δυσκρασίαν. Ἡ ἡλικία ἐπιῤῥεάζει ἰδιαζόντως τὴν συχνότητα τῆς παθήσεως, μέχρι μὲν τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους σπανίως παρατηρουμένης, ἀπὸ δὲ τοῦ τριακοστοῦ συμπροϊούσης κατὰ τὴν συχνότητα μετὰ τῆς ἡλικίας. Ὁ Κ. *Rilliet* παραδέχεται πρωτίστη σύγγονον προδιάθεσιν πρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος καχεξίαν. Φρονῶν δὲ, ὅτι τὸ *γένος* οὐδεμίαν ἔχει ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τὴν συχνότητα τῆς παθήσεως, ἀποδίδει τὴν αἰτίαν τῆς συχνοτέρας αὐτῆς ἐμφανίσεως ἐπὶ γυναικῶν, ἢ ἐπὶ ἀνδρῶν, εἰς τὸ ὅτι γίνεται συχνότερον χρῆσις τοῦ ἰωδίου ἐπ' ἐκείνων, ἅτε καὶ συχνοτέρας παρ' αὐταῖς οὔσης τῆς βρογχοκήλης.

Ἡ συγγραφὴ, ἐν ᾗ ὁ Κ. *Rilliet* ἐκφέρει τὰς γνώμας ταύτας, ἀνακοινωθεῖσα πρὸ ἑνὸς ἔτους *τῇ ἐν Παρισίοις ἀκαδημίᾳ τῆς Ἰατρικῆς*, ἤγειρεν ἐν αὐτῇ μακρὰν συζήτησιν, χωρὶς ὅμως, ὡς τοῦτο πολλάκις συμβαίνει, νὰ ἀχθῇ προσωτέρω τὸ περὶ οὗ ἡ συζήτησις θέμα. Κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην ὁ μὲν Κ. *Ricord* ἀπεφήνατο, ὅτι ἐπὶ τῇ χρήσει τριῶν, κατὰ μέσον ὅρον, Γραμμάτων ὑδροϊωδικοῦ καλίου καθ' ἑκάστην παρετήρησεν αὔξησιν τῶν τοῦ αἵματος κυτταρίων καὶ τοῦ βάρους τοῦ σώματος. Ἔτι δὲ, ὅτι οὐδέποτε εἶδε προελθοῦσαν ἀτροφίαν τῶν μαστῶν, ἢ τῶν ὄρχεων, ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ἰωδίου. Προσέτι διεβεβαίωσε τὴν Ἀκαδημίαν, ὅτι πολλάκις παρετήρησεν ἐπὶ τῶν δι' ἰωδίου θεραπευομένων τὰς γνωστὰς διαταράξεις τῶν πεπτικῶν ὀργάνων, προσθεὶς, ὅτι τὰ φαινόμενα, ἅτινα ὁ Κ. *Rilliet* θεωρεῖ ὡς χαρακτηρίζοντα ἣν πρεσβεύει χρονίαν ἐξ ἰωδίου δηλητηρίασιν, οἷον ἀπίσχνανσις, βουλιμία καὶ νευρικὴ καρδιοπαλμία, οὐδὲν ἄλλο εἰσὶ, κατ' αὐτὸν, ἢ συγκυρήματα, οὐδεμίαν πρὸς τὸ ἰώδιον ἔχοντα σχέσιν. Ὁ δὲ Κ. *Bouchardat*, ἐξαίρων τὴν ὑπὸ *Rilliet* γενομένην παρατήρησιν, ὅτι ἡ ἐξ ἰωδίου καχεξία παρατηρεῖται ἰδίως ἐπὶ τῶν βρογχοκηλητῶν, θεωρεῖ προερχομένην τὴν μεταξὺ τοῦ *Ricord* καὶ τοῦ *Rilliet* διαφωνίαν ἐκ τοῦ ὅτι τούτου μὲν αἱ παρατηρήσεις ἐγένοντο ἐν Γενεύῃ, ὅπου ἐνδημικῶς ἐπικρατεῖ ἡ βρογχοκήλη, ἐκείνου δ' ἐν Παρισίοις, ὅπου οὐδαμῶς ἐνδημεῖ τὸ νόσημα τοῦτο. Ὁ *Piorry* ἀπεφήνατο, ὅτι οὐδέποτε παρετήρησεν ἣν ὁ *Rilliet* πρεσβεύει χρονίαν δι' ἰωδίου δηλητηρίασιν. Ὁ δὲ *Gibert*, ἐδιδάχθη, ὡς λέγει, ἐξ εἰκοσιπενταετοῦς κλινικῆς πείρας, ὅτι τὸ νὰ ἐπέλθωσιν, ἢ μὴ, τὰ τῆς δηλητηριάσεως φαινόμενα ἐξήρτηται ἐκ μόνου τοῦ εἴδους τῆς ἰωδιακῆς σκευασίας. Τοιουτοτρόπως τὸ μὲν καθαρὸν ἰώδιον, μάλιστα δὲ τὸ διὰ τῆς προσθήκης ὑδροϊωδικοῦ καλίου μᾶλλον εὐδιάλυτον γενόμενον, ἐργάζεται συνήθως γαστροεντερικοὺς ἐρεθισμούς. Οὐδέπατε δὲ, ὡς λέγει, παρετήρησεν ἐπελθοῦσαν ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ἰωδίου καθολικὴν νόσησιν.

Μετὰ τὴν ἀναδρομικὴν ταύτην παρέκβασιν ἴδωμεν τίνας περὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος ἐκφέρει δοξασίας ὁ Κ. *Hermann* ἐν τῇ ἀρτίως δημοσιευθείσῃ διατριβῇ αὐτοῦ (*), ἧς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου ἐμνήσθημεν. Θεραπεύων ἐν τῷ ὑπὸ τὴν ἰατρικὴν αὐτοῦ διεύθυνσιν νοσοκομείῳ περὶ τοὺς 1000, ὡς λέγει, κατ' ἔτος Συφιλιτικοὺς καὶ ὑπὸ δερματικῶν νοσημάτων ἡλωκότας ἀῤῥώστους, τοὺς μὲν πρωτοπαθεῖς Συφιλιτικοὺς ὑποβάλλει εἰς μόνην τοπικὴν θεραπείαν, οὐδὲν ἐσωτερικῶς δίδων αὐτοῖς φάρμακον· τοὺς δὲ δευτεροπαθεῖς καὶ τριτοπαθεῖς θεραπεύει διὰ μόνου τοῦ ὑδροϊωδικοῦ καλίου, τοῦ ὑδροϊωδικοῦ νάτρου καὶ τοῦ δι' ἰωδίου ἐλαίου τοῦ ὀνίσκου. Τὰς ἰωδιακὰς ταύτας σκευασίας, ὡς καὶ τὸ βάμμα τοῦ ἰωδίου καὶ τὸ δι' ἰωδίου γλυκερὸν (Glycerinum), μεταχειρίζεται ὁ Κ. *Hermann* καὶ ἐξωτερικῶς. Ἄλλων δὲ ἀντισυφιλιτικῶν φαρμάκων καὶ ἰδίως τοῦ ὑδραργύρου οὐδεμίαν ποιεῖται χρῆσιν. Οἱ κατ' ἔτος ὑπ' αὐτοῦ διὰ μόνου τοῦ ἰωδίου θεραπευόμενοι Συφιλιτικοὶ συμποσοῦνται εἰς 3 [— 4]00 περίπου. Οἱ δὲ κατ' ἔτος ἐν τῷ νοσοκομείῳ ἐκείνῳ θεραπευόμενοι Συφιλιτικοὶ, ἐφ' ὧν ἐγένετο χρῆσις τῶν ὑδραργυρικῶν σκευασιῶν πρὶν ἢ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἀποτελοῦσι πλέον τοῦ $^1/_3$ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ἐν αὐτῷ νοσοκομουμένων Συφιλιτικῶν. Ἐκ τῆς τοσοῦτον πλουσίας κλινικῆς πείρας ἐδιδάχθη ὁ Κ. *Hermann*, ὅτι 1) ἡ συνηθεστέρα τῶν ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς χρήσεως τοῦ ἰωδίου καὶ τῶν σκευασιῶν αὐτοῦ προερχομένων φυσιολογικῶν διαταράξεων εἶναι ἡ περὶ τὴν λειτουργίαν τῶν νεφρῶν. Τὰ ἀπεκκρινόμενα οὖρα εἰσὶν πλείω, ἢ κατὰ φύσιν. Ἐὰν δὲ ὁ πάσχων, προθεραπευόμενος διὰ τῶν ὑδραργυρικῶν φαρμάκων, ἔπαθε χρονίαν δι' ὑδραργύρου δηλητηρίασιν, μεταβάλλεται καὶ ἡ ποιότης τῶν οὔρων ὡς ἀκολούθως· τὸ μὲν εἰδικὸν αὐτῶν βάρος μειοῦται εἰς 1002—1006, τὰ στερεὰ αὐτῶν συστατικὰ ἐλαττοῦνται, ἡ οὐρική, τὰ θειικὰ ἅλατα, τὰ μετὰ γαιῶν καὶ τὰ μετ' ἀλκαλίων φωσφορικὰ ἅλατα καὶ τὸ οὐρικὸν ὀξὺ ἐλαττοῦνται μεγάλως, ἐνίοτε δὲ τοσοῦτον, ὥστε μόλις εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξιχνευθῶσι χημικῶς. Συγχρόνως αὐξάνουσι τό τε ὕδωρ τῶν οὔρων καὶ τὰ χλωρικὰ αὐτῶν ἅλατα (μέχρις 8—10 %). Προσέτι εὑρίσκονται ἐν τοῖς οὔροις οὐσίαι, μὴ προσήκουσαι αὐτοῖς κατὰ φύσιν, οἷον λεύκωμα, ἀνθρακικὴ ἀμμωνία κ. ἄ. Ἡ κατά τε ποσὸν καὶ ποιὸν ἐξαλλαγὴ αὕτη τῶν οὔρων διαρκεῖ ὁτὲ μὲν μακρότερον, ὁτὲ δὲ βραχύτερον (ἐφ' ἡμέρας 10, 20, 50 καὶ ἔτι πρός). Ἡ ποσότης τῶν ἀπεκκρινομένων οὔρων ἐπανήκει εἰς τὸν φυσιολογικὸν αὐτῆς ὅρον ἀφοῦ καὶ ἡ κατὰ ποιὸν ἐξαλλαγὴ αὐτῶν ἐκλίπῃ, ἢ προσεπέλθωσι κριτικοὶ ἱδρῶτες, ῥύσις τῆς κοιλίας, ἢ σιελόῤῥοια, ὁπότε μάλιστα μεθίσταται ἐνίοτε ἡ τῶν οὔρων δαψίλεια εἰς ἐπίσημον τῆς λειτουργίας ταύτης ὑποστολήν. Ἡ ἐν τοῖς οὔροις παρουσία τοῦ λευ-

(*) Oesterr. Zeitschr. f. praktische Heilkunde, VII. 18—21. 1861.

κώματος πρέπει, κατὰ τὸν Κ. *Hermann*, νὰ θεωρῆται ὡς τεκμήριον, ὅτι διὰ τῆς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καταλυτικῆς ἐνεργείας (Elektrolyse) δυνάμεθα ν' ἀνεύρωμεν ἐν τοῖς οὔροις τὸν ὑδράργυρον καὶ ἐν μεταλλικῇ καταστάσει· 2) Ἐπὶ 10 % περιπτώσεων χρονίας ἐξ ὑδραργύρου καχεξίας, καθ' ἃς ἐγένετο χρῆσις ἰωδίου καὶ μόνου, παρετηρήθη δαψιλεστέρα ἔκκρισις τοῦ σιέλου, τοῦ ὁποίου ἐξεκρίνετο πλέον τῆς 1 ℔ ἐν διαστήματι 24 ὡρ. Ἡ κατὰ τὴν δι' ἰωδίου θεραπείαν ἐπερχομένη σιελόρροια διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ὑδραργυρικῶν φαρμάκων, καθότι ἐπ' ἐκείνης οὐδαμῶς προσεπιγίνονται ἕλκη κατὰ τὰ οὖλα καὶ τὴν ἄλλην βλενομεμβράνην τοῦ στόματος, ἢ ἐξοίδησις τῆς βλενομεμβράνης ταύτης καὶ οὐδεμία, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, προσεπέρχεται ἀλγεινότης τῶν σιελοποιῶν ἀδένων, ἢ κακωδία τοῦ στόματος. Τούναντίον οἴχονται ἅπαντα ταῦτα τὰ φαινόμενα, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἐξ ὑδραργυρικῶν φαρμάκων προελθούσης σιελορροίας γένηται χρῆσις τοῦ ἰωδίου. Ἐν ἁπάσαις δὲ ταῖς περιπτώσεσιν, ἐν αἷς τὸ ἰώδιον ἐπήνεγκε σιελόρροιαν, ὁ Κ. *Hermann* ἀνεῦρεν, ὡς λέγει, ἀείποτε ὑδράργυρον ἐν τῷ σιέλῳ διὰ τῆς χημικῆς ἐξιχνεύσεως· 3) ἐπὶ 50 % περιπτώσεων παρετήρησεν ὁ Κ. *Hermann* καθολικούς, περιοδικῶς πολλάκις ἐπανήκοντας, ἀλλ' οὐδαμῶς τὸν πάσχοντα ἐξασθενοῦντας ἱδρῶτας. Ὁσάκις δ' ἐπῆλθον οἱ κριτικοὶ οὗτοι ἱδρῶτες ᾤχοντο ταχέως, ὡς διαβεβαιοῖ ὁ Κ. *Hermann*, ἅπαντα τὰ συφιλιτικὰ φαινόμενα· 4) Πολλοὶ τῶν δι' ἰωδίου θεραπευομένων Συφιλιτικῶν διαφλύουσιν, ὁτὲ μὲν μετὰ βραχυτέραν (ἐπὶ 3—6 ἡμ.), ὁτὲ δὲ μετὰ μακροτέραν (ἐπὶ 20—50 ἡμ.) ἐσωτερικὴν χρῆσιν τοῦ ἰωδίου, ἐξάνθημά τι, ἔχον τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά. Κατὰ τὴν ἐξάνθησιν αὐτοῦ παριστᾷ σμικρὰς, στρογγύλας, μηδεμίαν κνησμονὴν, ἢ καῦσιν παρεχούσας κηλίδας, αἵτινες ἐφεξῆς μεθίστανται εἰς ψυδράκια, ἢ φλυκταίνια, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς ὁλοφλυκτίδας καὶ αἵτινες, ἀφοῦ διανύσουσιν ἁπάσας αὐτῶν τὰς φάσεις ἐν ἡμέραις 5—8, ἀφανίζονται, μηδὲν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀπολείπουσαι ἐν τῷ δέρματι σπίλωμα, ἢ οὐλήν. Τὸ ἐξάνθημα τοῦτο ἐπιφαίνεται ὁτὲ μὲν ἐν ἑνὶ καὶ μόνῳ χωρίῳ τοῦ δέρματος, οἷον ἢ κατὰ τὸ πρόσωπον, ἢ κατὰ τὸ σῆθος, ἢ κατὰ τὰ νῶτα, ἢ κατὰ τὴν κοιλίαν, ἢ κατὰ τὰ ἄκρα, ὁτὲ δὲ πολλαχοῦ τοῦ δέρματος συγχρόνως, ἢ ἀλληλοδιαδόχως, καὶ ἄλλοτε καθ' ὅλον τὸ δέρμα, μηδ' αὐτοῦ τοῦ τριχωτοῦ μέρους τῆς κεφαλῆς ἐξαιρουμένου. Ἡ διάφλυσις αὕτη γίνεται ἄνευ πυρετικῶν φαινομένων. Τὸ χρῶμα τῶν κηλίδων, ἢ τῆς ἄλω τῶν φλυκταινίων, ἢ ὁλοφλυκτίδων, εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ροδίζον, ὅταν ἢ σμικρὸς ὁ βαθμὸς τῆς ἐξ ὑδραργύρου καχεξίας, ἢ ὅταν οὐδεμία παρῇ χρονία δι' ὑδραργύρου δηλητηρίασις. Τῆς καχεξίας δὲ οὔσης ἐπισήμου, αἱ ἐξανθηματικαὶ κηλίδες καὶ ἡ ἄλως τῶν φλυκταινίων, ἢ ὁλοφλυκτίδων, εἰσὶ βαθυέρυθροι, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ῥυπαρόχροες, ἢ καὶ χαλκίζουσαι τὸ χρῶμα. Ὅταν δὲ, προϋπάρχοντος ἑτέρου ἐξανθήματος, (οἷον τῆς συφιλιτικῆς πορφυρίτιδος [roseolae], ἢ τῶν ἐξ ὑδραργυρικῆς καχεξίας ψυδρακίων, καὶ ὁλοφλυκτίδων, καὶ δοθιήνων) προσεπιφανῇ καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἰωδίου ἐξάνθημα, τότε αἱ μὲν κηλίδες τούτου, ἢ τὰ φλυκταίνια, εἰσὶν ἐνεσπαρμένα μεταξὺ τοῦ ἑτέρου ἐξανθήματος καὶ οἴχονται αἴφνης καθ' ὁλοκληρίαν, ἐνῷ τοῦτο μεταμείβει ἁπάσας τὰς φάσεις αὐτοῦ. Εἰς τὴν ἐκ τοῦ ἰωδίου διάφλυσιν οὐδεμία πρέπει νὰ δίδηται διαγνωστικὴ, ἢ προγνωστικὴ σημασία. Οἱ δοξάζοντες, ὅτι ἡ ἐμφάνισις τοῦ ἰωδιακοῦ ἐξανθήματος σημαίνει, ὅτι ὁ ὀργανισμὸς ὑπερεκορέσθη δῆθεν ἰωδίου καὶ ἐνδεικνύει, ὅτι πρέπει ἵνα παραχρῆμα διακόψωμεν τὴν χρῆσιν τοῦ φαρμάκου σφάλλονται προφανῶς, καθότι τὸ περὶ οὗ ἡμῖν ὁ λόγος ἐξάνθημα οἴχεται πολλάκις καὶ ἐπαναφαίνεται, ἐνῷ ἡ χρῆσις τοῦ ἰωδίου οὐδόλως διακόπτεται· 5) Ἐπὶ τῇ χρήσει τοῦ ἰωδίου παλιγκοτοῦσιν αἱ παλαιαὶ οὐλαὶ, αἱ ἐκ συφιλιτικῶν ἑλκῶν, ἐπουλωμένων ἤδη πρὸ μηνῶν, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ πρὸ ἐτῶν. Αἱ ἀνελκώσεις αὗται εἰσὶν, ὁτὲ μὲν ἁπλαῖ ἐκδοραὶ, ὁτὲ δὲ καὶ ἕλκη, πολλὴν μὲν ἔχοντα τὴν ὁμοιότητα πρὸς συφιλιτικὰ κατὰ πρωτοπάθειαν ἕλκη, ἀλλὰ μὴ μεταδιδόμενα μήτε διὰ συγχρωτισμοῦ, μηδὲ δι' ἐνιοβολήσεως (inoculationis). Ὁ Κ. *Hermann* παρετήρησεν, ὡς λέγει, τὴν παλιγκότησιν ταύτην πρὸ πολλοῦ συνουλωμένων συφιλιτικῶν ἑλκῶν ἀείποτε ἐπὶ δευτεροπαθῶν, ἢ καὶ τριτοπαθῶν Συφιλιτικῶν, καὶ τοῦτο, ὡς νομίζει, ἐπειδὴ οὗτοι, λαβόντες ἐπὶ μακρὸν τὰ δι' ὑδραργύρου φάρμακα, ἔπασχον πιθανῶς τὴν ἐκ τούτων δυσκρασίαν· 6) Σπανιώτερον (ἐπὶ 2 περιπτώσεων ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν) ἐπέρχεται ἐπὶ τῇ χρήσει τῶν δι' ἰωδίου φαρμάκων ῥύσις τῆς κοιλίας, διαρκοῦσα ἡμέρας πολλάς, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁλοκλήρους ἑβδομάδας, ἀλλ' οὐδαμῶς ἀλγύνουσα, οὐδ' ἐξασθενοῦσα τὸν πάσχοντα. Ἐὰν οἱ οὕτω διαρροιζόμενοι τύχωσι πάσχοντες τὴν ὑδραργυρικὴν δυσκρασίαν, διαλείπουσιν ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ διάρροια ἅπαντα τὰ τῆς δυσκρασίας ταύτης φαινόμενα. Καὶ ἐὰν μὲν διακοπῇ ἡ χρῆσις τοῦ ἰωδίου, παύει παραχρῆμα καὶ τῆς κοιλίας ἡ ῥύσις, ἀλλὰ καὶ ἂν ὁ πάσχων ἐξακολουθήσῃ λαμβάνων τὸ φάρμακον, ἡ διαρροϊκὴ ὑπερέκκρισις οὐδόλως ἀποβαίνει κινδυνώδης· 7) Ἐν μιᾷ περιπτώσει ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν οἱ πάσχοντες ἠσθάνοντο δυσαρέστου τινὸς γεύσεως κατ' ἰώδιον καὶ ἀπέπεμπον διά τε τῆς ἐκπνοῆς καὶ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς ὀσμὴν ἰωδίου, σαφῶς ἀντιληπτὴν ὑπό τε τῶν πασχόντων καὶ τῶν περὶ αὐτούς.

Τὰ εἰρημένα φαινόμενα παρετήρησεν ὁ Κ. *Hermann* ἐπελθόντα ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος μέχρι δύω μηνῶν, λαμβανομένων καθ' ἑκάστην, τοῦ μὲν ὑδροϊωδικοῦ καλίου, ἢ τοῦ ὑδροϊωδικοῦ νάτρου 10—30 κόκκων, τοῦ δὲ ἰωδίου 2 κόκκων. Τῶν φαινομένων τούτων τὰ μὲν εἰσὶν ὅλως ἀσήμαντα, οἷον τὸ ἐξάνθημα καὶ ἡ ἐξ ὑποκειμένου γεῦσις καὶ ὀσμὴ κατ' ἰώδιον, τὰ δὲ πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς εὐκταῖοι πρόδρομοι ἐντελοῦς καὶ μονίμου ἰάσεως, οἷον ἡ σιελόρροια, ἡ παλιγκότησις ἤδη συνουλωμένων Συφιλιτικῶν ἑλκῶν, οἱ ἱδρῶτες καὶ αὐτὴ ἡ ῥύσις τῆς κοιλίας, ὅταν εἶναι μετρία. Μήτε δὲ τὰ παθολογικὰ ταῦτα φαινόμενα, μηδὲ ἡ ἐπὶ τῇ χρήσει τοῦ ἰωδίου παρατηρουμένη ἐπάνοδος τῆς διαλελειπυίας ἐμμήνου καθάρσεως τῶν δι' ὑδραργύρου θεραπευομένων συφιλιτικῶν γυναικῶν, ἢ ἡ ἴασις τῆς συφιλιτικῆς ἀλωπεκίας, ἢ ἡ τακτοποίησις τῆς ἀφοδεύσεως, ἢ ἡ ἐξαφάνισις αἱμορροϊδικῶν ὄγκων καὶ ἡ ἴασις τῶν μετὰ τὴν δι' ὑδραργύρου θεραπείαν ὑπολειπομένων χρονίων καταρρῶν, δύνανται νὰ θεωρηθῶσι φαινόμενα, συμφωνοῦντα πρὸς τὸ συμπτωματολογικὸν ἐκεῖνο σύστημα, ὅπερ ὁ Κ. *Rilliet* ὀνομάζει καθολικὸν ἰωδισμὸν, ὅπερ ὅμως ὁ Κ. *Hermann* οὐδέποτε, ὡς λέγει, παρετήρησεν, ὡς οὐδὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. *Rilliet* προσβεβαιουμένην ὀξεῖαν διὰ τοῦ ἰωδίου δηλητηρίασιν. Διὰ ταῦτα δὲ φρονεῖ, συνῳδὰ ταῖς ὑπὸ τῶν Κ. Κ. *Ricord* καὶ *Velpeau* γενομέναις παρατηρήσεσιν, ὅτι ἡ ὕπαρξις τῆς ἐξ ἰωδίου καχεξίας εἶναι πάντη ἀνυπόστατος.

44. Περὶ τοῦ κηκιδικοῦ ὀξέος (Acidi gallici) καὶ τῆς θεραπευτικῆς αὐτοῦ ἐνεργείας· ὑπὸ Ξ. Λάνδερερ.

Τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ (Acide gallique), μὴ ἐξετασθὲν ἀρκούντως ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειάν του, δὲν ἠξιώθη, δυστυχῶς, τῆς προσοχῆς τῶν παθολόγων καὶ διὰ τοῦτο ἐκθέτομεν περὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ τὰ ἀκόλουθα περίεργα καὶ χρήσιμα.

Τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ ἐνεργεῖ συγχρόνως ὡς συπτικὸν ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν αἱματοφόρων ἀγγείων καὶ ὡς πηκτικὸν ἐπὶ τοῦ αἵματος. Πρὸς τούτοις ἔχει τὸ μέγιστον πλεονέκτημα ἀπέναντι τῶν ἐκ τῶν μετάλλων στυπτικῶν φαρμάκων, ὅτι δύναται νὰ δοθῇ διὰ πολὺν καιρὸν καὶ εἰς μεγάλας δόσεις ἄνευ τινὸς βλάβης διὰ τοὺς τὸ φυτικὸν τοῦτο φάρμακον λαμβάνοντας.

Τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ ἀφομοιοῦται εὐκολώτερον ἀπὸ τὸ βυρσοδεψικὸν ὀξὺ (Acidum tannicum), μεταβαῖνον ταχέως εἰς τὸ αἷμα καὶ συνεπείᾳ αὐτῆς τῆς μεταβάσεως ἐνεργοῦν ἐφ' ὅλων τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος. Μεγάλη δόσις τοῦ κηκιδικοῦ ὀξέος βραδύνει τὴν τοῦ αἵματος κυκλοφορίαν καὶ καθιστᾷ τὸν σφυγμὸν μικρὸν καὶ ἀνεπαίσθητον. Ζάλη, συριγμοὶ τῶν ὤτων καὶ συγκοπὴ δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν, ἀναμφιβόλως συνεπείᾳ τῆς τῶν αἱματοφόρων ἀγγείων συστολῆς· μολοντοῦτο ὁ κίνδυνος ταχέως παρέρχεται.

Ὁ Κ. *William Bayes* συσταίνει νεωστὶ τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις·

α'.) Εἰς αἱμορραγίας ἐξ ὅλων τῶν ὀργάνων. Συνήθως δὲν ἀπαιτοῦνται ἀφαιμάξεις· τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ ὁμοῦ μετὰ ψύχους ἐξαρκεῖ. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὑπάρχει πολλάκις κίνδυνος ὡς ἐκ τῆς ἀναβολῆς (Periculum ex mora), δίδονται κατὰ ἥ λεπτὰ τῆς ὥρας 5 κόκκοι κηκιδικοῦ ὀξέος, διαδελυμένου εἰς θερμὸν ὕδωρ καὶ οἰνόπνευμα. Ἅμα ἄρχεται τὸ ἐκρέον αἷμα νὰ δείξῃ μέλαν χρῶμα, τότε διακόπτομεν τὴν χρῆσιν τοῦ φαρμάκου. Κατὰ μητρορραγιῶν ἐφαρμόζεται τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ εἰς ἐγχύσεις·

β'.) Εἰς αἱμορραγίας παθητικὰς καὶ τὴν πρὸς αἱμορραγίαν διάθεσιν ἐφαρμόζεται εἰς μικροτέρας δόσεις. Ὅμως πρὸς ἐξασφάλισιν ὑποτροπιάσεων δίδεται τὸ φάρμακον καὶ μετὰ τὴν ἴασιν διά τινας ἡμέρας εἰς μικρὰς δόσεις ἐν εἴδει καταποτίων μᾶλλον, παρὰ εἰς διάλυσιν, ἕνεκα τῆς τοῦ ὀργανικοῦ ὀξέος ἀποσυνθέσεως καὶ μεταβολῆς·

γ'.) Εἰς ὑπερεκκρίσεις, εἰς τὴν ὀρρώδη διάρροιαν, τὴν χρονίαν βρογχίτιδα, τὴν βρογχόρροιαν, τοὺς συντήκοντας νυκτερινοὺς ἱδρῶτας, κατά τινων εἰδῶν δυσεντερίας, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἐκκρίσεις ἐκείνας, αἵτινες δὲν εἶναι κριτικῆς σημασίας, ἀλλ' ἀποτέλεσμα τῆς ἀτονίας τῶν ὀργάνων, ἢ τῶν ἀπεκκριτικῶν ἀδένων (Glandulae excretorine). Κατὰ τῆς πυρώσεως ἀπεδείχθη τὰ μέγιστα ὠφέλιμον τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ, ὅταν αὕτη δὲν προῆλθεν ἐξ ὀργανικῆς ἀλλοιώσεως τοῦ στομάχου. Εἰς φθισιῶντας δίδεται τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἡπατίου, καθότι τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ εὐκολύνει καὶ τὴν τοῦ ἐλαίου λῆψιν, ἐμποδίζον πολλάκις καὶ τὴν διάρροιαν, ἣν ἡ χρῆσις τοῦ ἐλαίου προκαλεῖ. Ἐὰν τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ ἐφαρμοσθῇ κατὰ τῶν συντηκτικῶν ἱδρώτων καὶ κατὰ τῆς διαρροίας τῶν φθισιώντων, πρέπει νὰ ἀρχίζωμεν μὲ μικρὰς δόσεις, ἵνα μὴ ἐπαυξήσῃ ὁ βλὲ διὰ τῆς ταχείας ἐμποδίσεως τῶν ἐκκρίσεων τούτων·

δ'.) Εἰς τὴν ῥαχίτιδα καὶ τὴν μεσεντερικὴν φθίσιν

(Tabes mesenterica) προκαλεῖ τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ ταχυτέραν πέψιν ἐν γένει καὶ μεγαλείτερον τόνον τῶν ἰστῶν·

ε'.) Εἰς αἱμορράγιας ἐκ τῶν αἱμορροϊδικῶν ἀγγείων καὶ ἐκ τραυμάτων ἀποβαίνει τὸ κηκιδικὸν ὀξὺ, ἐσωτερικῶς διδόμενον, μεγάλως ὠφέλιμον.

Ξ. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

45. Περὶ τοῦ αὐθιγενοῦς (in statu nascendi) ἀνθρακικοῦ σιδήρου.

Ὁ ἰατρὸς Κ. *Th. Skinner*, εἰδὼς, ἀφ' ἑνὸς μὲν, ὅτι ὁ ἀνθρακικὸς σίδηρος εἶναι ἄριςον φάρμακον, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἵνα διατηρηθῇ ἐπὶ πολὺ ἀναλλοίωτος ἡ σκευασία αὕτη, ἐπενόησε τὸν ἑξῆς σκευαστικὸν τρόπον, καθ' ὃν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φάρμακον παράγεται καθ' ἣν στιγμὴν προσφέρεται αὐτὸ ὁ πάσχων (in statu nascendi) ἐν εἴδει ἀεριοφόρου κόνεως.

Σκευάζεται δὲ ἡ κόνις αὕτη κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναγραφήν·

Λαβὲ	Τρυγικοῦ ὀξέος	Δραχμὰς τρεῖς,
	Διτανθρακούχου νάτρου	Οὐγγίας πέντε,
	Θειικοῦ σιδήρου	Δραχμὰς δέκα,
	Σακχάρου λειοτριβημένου	Οὐγγίαν μίαν ℥ ἡμίσειαν
καὶ	Κιτρικοῦ ὀξέος	Δραχμὰς δύω.

Ἀναμίξας δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν θειικὸν σίδηρον μετὰ τοῦ σακχάρου καὶ μέρους τοῦ τρυγικοῦ ὀξέος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ κιτρικὸν ὀξὺ μετὰ τοῦ ὑπολειφθέντος μέρους τοῦ τρυγικοῦ ὀξέος καὶ μετὰ τοῦ διτανθρακούχου νάτρου, βάλλε ἅπαντα εἰς μεταλλίνην ἐψάνην. Ἐνθεὶς δὲ ταύτην ἐν λουτροφόρῳ χυτρίῳ καὶ ἀγαγὼν ὑπεράνω μαλακοῦ πυρὸς, ἀνακίνει, μέχρις οὗ σχηματισθῶσι σμικρὰ κοκκία, εἶτα δὲ ἀνελόμενος χρῶ.

Ἡ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον σκευασθεῖσα κόνις εἶναι τὸ μὲν χρῶμα ὑπόξανθος, τὴν δὲ ἀδρότητα κοκκώδης. 1 ½ ℥ τῆς κόνεως ἐμπεριέχει 10 κόκκους θειικοῦ σιδήρου, οἵτινες, διὰ τῆς συνεπιδράσεως τοῦ διτανθρακούχου νάτρου κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐν ὕδατι διαλύσεως τῆς κόνεως, παράγουσι τέσσαρας κόκκους αὐθιγενοῦς ἀνθρακικοῦ σιδήρου. Συγχρόνως παράγεται κατὰ τὴν ἐν ὕδατι διάλυσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος κόνεως τρυγικὸν νάτρον καὶ ὀλίγον κιτρικὸν, ἅτινα, ἥπια ὄντα ὑπαγωγικὰ, οὐδὲ ἐτεροῦσι τὴν ἐπὶ τὴν κοιλίαν ςυπτικὴν τοῦ σιδήρου ἐνέργειαν.

Ἡ ἐν τῷ ὕδατι διάλυσις τοῦ φαρμάκου εἶναι, μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ ἀναβρασμοῦ, διαυγὴς καὶ ὑποπράσινος, εἶτα δὲ γίνεται βαθυχροωτέρα καὶ σχηματίζει λεπτὸν ἐναιώρημα, ἐπειδὴ μέρος τοῦ ἀνθρακικοῦ σιδήρου, τὸ ὁποῖον διετηρεῖτο ἐν διαλύσει ὑπὸ τοῦ ὑπερπλεονάζοντος ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ἀποχωρίζεται μετὰ τὴν ἔκλυσιν αὐτοῦ. Ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ διατηρεῖται ἡ σκευασία ὁλοκλήρους μῆνας, μὴ ἀλλοιουμένη παντάπασι. Εἶναι δὲ διαψυκτικὴ καὶ ἔχει γεῦσιν οἵαν τὰ ἥπια τῶν σιδηροῦχων φαρμάκων.

Τοῦ αὐθιγενοῦς ἀνθρακικοῦ σιδήρου δίδεται δὶς, ἢ καὶ τρὶς τῆς ἡμέρας ἀνὰ ἓν σμικρὸν κοχλιάριον (ὅ. ἐ. 1—1 ½ ℥) ἐν ὕδατι μεταξὺ τοῦ ἀρίστου καὶ γεύματος, ἢ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ δείπνου. Ἀλλὰ δύναται νὰ λάβῃ αὐτὸν ὁ πάσχων καὶ νῆστις.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος σιδηροῦχος σκευασία οὐδαμῶς προσβάλλει τὰ πεπτικὰ ὄργανα, ἐκφαίνει δὲ ἐν τάχει καὶ σχετικῶς ἐν μικραῖς δόσεσι πλήρη τὴν θεραπευτικὴν τοῦ σιδήρου ἐνέργειαν. Ἰδίως μάλιστα ὠφέλιμον ἀπεδείχθη τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φάρμακον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κ. *Skinner*, πρὸς τὰς νευραλγίας ἐκείνας, αἵτινες προέρχονται ἐξ ἀναιμίας καὶ συνοδεύονται ὑπ' ἐξασθενήσεως τῶν πεπτικῶν ὀργάνων.

46. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἰωδοφορμίου (Jodoform) ὡς ἀντισηπτικοῦ καὶ ἀντιμιασματικοῦ ὑπὸ Ξ. Λάνδερερ.

Τὸ ἰωδοφόρμιον μετέχει ἀντισηπτικῆς καὶ ἀντιμιασματικῆς δυνάμεως. Πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῆς πρέπει νὰ ἐντεθῇ ἡ οὐσία αὕτη ὡς κόνις, ἢ συμμεμιγμένη μεθ' ὕδατος, εἰς μικρὰς φιάλας, καὶ νὰ ἐντεθῇ εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν μιασμάτων πεπληρωμένους τόπους. Τὸ ἰωδοφόρμιον ἀποσυνθέτει καὶ καταστρέφει τὰ μιάσματα, χωρὶς νὰ προκαλῇ βλάβην ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν ἐγκατοικούντων, καὶ διὰ τοῦτο δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ πρὸς καταστροφὴν τῶν μιασμάτων εἰς τὰ νοσοκομεῖα καὶ τὰ τοιαῦτα καταστήματα. Πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν κατασκευάζουσι χάρτην κατὰ τὴν ἀκόλουθον μέθοδον. Καθαρὸν ἄμυλον μεταβάλλεται διὰ τῆς μεθ' ὕδατος θερμάνσεως εἰς κόλλαν, εἰς ἣν προστίθεται ἰωδοφόρμιον. Μετὰ τοῦ μίγματος τούτου ἐπαλείφεται χάρτης, ὅστις, μετὰ τὴν ξήρανσιν, διακόπτεται εἰς τμήματα, τὰ ὁποῖα φυλάττονται. Ταῦτα δὲ ἐναρτῶνται ἐντὸς τῶν κοιτώνων τῶν ἀσθενῶν. Διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ ἀέρος ἀφίπταται ἀνεπαισθήτως τὸ ἰωδοφόρμιον καὶ οὕτω καθαρίζει τὸν ἀέρα ἀπὸ τὰ ἐν αὐτῷ ἐμπεριεχόμενα μιάσματα καὶ τὰς δυσοσμίας.

Ξ. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.